



43

Anul XXXI [1428]

Vineri,

29 octombrie 1982

Bucuriile permanente

Bucuriile unui popor vin, credem, din capacitatea sa de a descoperi binele; din de puterea și dorința permanentă de a-și făuri bunuri materiale, de a sistematiza învățătura pentru instrucția generațiilor care îl perpetuă, de a crea valori pentru modelarea spiritului său. De acolo, din muncă și din citimea de dăruire vin și mindria unei nații, și prosperitatea, și demnitatea sa. Toate izvoarele bucuriei, cite sînt, își adună unda din felul de a fi al unui om, al unui popor.

Să fie toamna anotimpul care să releveze mai mult decît altele bucuriile unei nații? Cînd eram copil și auzeam gutuile căzînd în livada bunicului, galbene și mari cit steaua Bunei Speranțe, știam că e toamnă tîrzie și încep bucuriile: cîmpul, livezile, turmele, bălțile cu pești revărsau fructele lor în cămările țării și ale satului; aduceau liniște! Sprîit în toiag (purta în coapsa stîngă un glonte adus din cîmpia Mărășeștilor), bunicul îmi împingea în față un coș împletit din nuiele și eu adunam în el gutuile obsedante, izvoare ale unui parfum amestecat ce stăruia în cămările satului pînă spre primăvară. Faptele lui, săvîrșite acolo, la poalele munților Vrancei, le-am așezat mai tîrziu lingă cele ale vitejilor de la Maraton, Waterloo și Borodino.

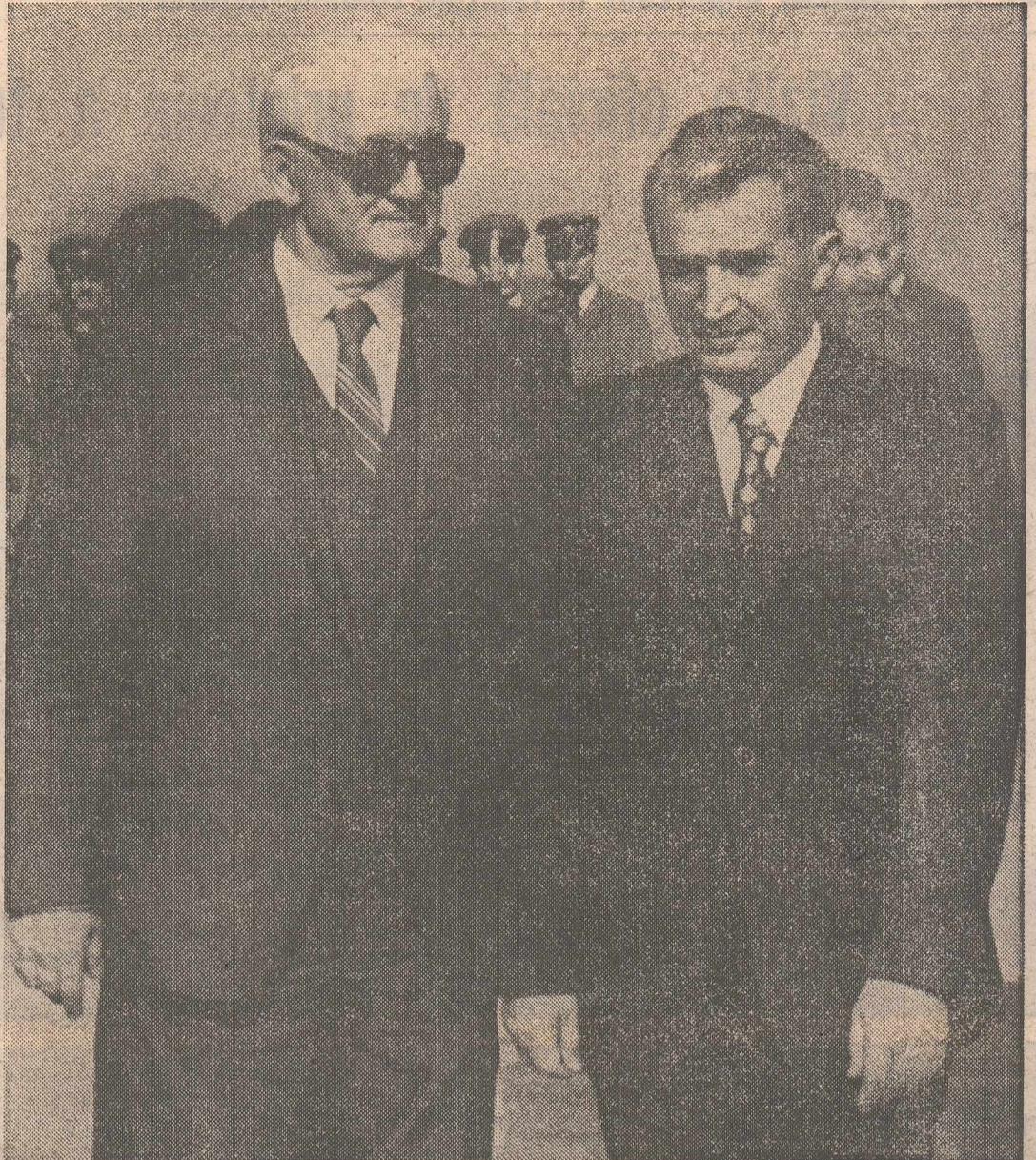
Am retrăit acest fior deunăzi, cînd împreună cu cîțiva colegi de redacție am poposit în piața municipiului Tulcea. Locul de aprovizionare al tulcenilor semăna cu cămăra bogată a unor oameni avuți: grămezi de cartofi, de legume, de pește, de preparate din pește, carne, alte felurite bunuri. Și, deși lume multă, era liniște, liniște pe care o impune abundența. De unde izvoara această bogăție? Din capacitatea tulcenilor de a descoperi în muncă izvorul bogăției și al tuturor bucuriilor.

Ne-am însușit o vorbă de la președintele țării, un fel de postulat ce poate sta la baza felului nostru de a fi: nimic nu am primit de-a gata; nimic nu ne-a căzut din cer! N-am venit și nu ne-am așezat la mese întinse de alții, și n-am pretins nimic pe nedrept de la alții. Înțelegînd că bucuria vine totdeauna din munca noastră, că sîntem cu atît mai avuți cu cît sîntem mai harnici, mai gospodari, mai capabili profesional, cu cît știm mai bine a folosi pămîntul, mașinile, instalațiile, toată zestrea economiei noastre, pare firesc să ne întrebăm: care este dimensiunea, acoperirea prin bunuri a acestui efort? Răspunsul, tot atît de firesc, îl aflăm de la întîiul gospodar al țării, care în fiecare toamnă vine să cîntărească eforturile celor mai harnici, să-i răsplătească după meritele lor și să se bucure împreună cu ei și cu țara. Anul acesta măsura nărniceii ne-a fost dată de cele două județe din Dobrogea: Tulcea și Constanța, distinse cu Ordinul „Steaua Republicii Socialiste România” clasa I. Dobrogea a fost țărîmul românesc ales de Revoluție, pentru a fi întîiul pe care să se încheie cooperativizarea agriculturii. Am venit tot aici, după 25 de ani, să vedem ce am înfăptuit: în 1957, în Dobrogea se obțineau 950 kilograme orz, 1000 kilograme orz și 1300 kilograme porumb la hectar; azi, adică în această toamnă, s-au obținut 3700 kilograme griu, 4200 kilograme orz și peste 6000 kilograme porumb la hectar. Exprimîndu-ne mai sintetic, am ajuns să producem o tonă de cereale pe cap de locuitor! Trecînd în domeniul industriei, aflăm că România are astăzi o industrie a cărei producție e de aproape 50 de ori mai mare decît înainte de război. Iată doar o parte din adevărata dimensiune a efortului românesc!

Dar țelul nostru ne cheamă mai departe. Am avut neșansa să pornim prea de jos și, deci, să nu ne fie toldeana suficient ceea ce am realizat, ceea ce am cucerit. Ni se impune să fim mai harnici, mai gospodari, mai drămuțiți cu averea țării, cu bunurile din care trebuie să făurim alte noi bunuri. Independența politică, va trebui să devenim independenți și energetic, iar implinirea aceasta nu e deloc departe. Agricultură, continuînd să rămînă baza materiilor prime folosite de industrie, va trebui revoluționată prin capacitatea noastră de a obține mai mult de la moșia străbună: folosînd cu știință și eficiență mașinile, instalațiile, sistemele de irigații, punînd în valoare terenurile care încă nu produc. Fericirea trebuie căutată și cistigată prin muncă acasă, nu în zări incerte! Păstrată cu atîta sfîntenie în asprimea mileniilor, depozitara atîtor jertfe, moșia românească poate deveni, trebuie să devină prin mai mare efort colectiv, izvor de mai multe bogății și bunuri pentru cămăra țării; se cuvine să o punem în valoare în măsura în care o prețuim. Prețul ni l-au arătat înaintașii, ale căror fapte, înscrise în cronica eroică a umanității, nu știm dacă nu cumva întrec gloria celor înscrise la Maraton, Waterloo sau Borodino.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU, în R. S. F. Iugoslavia



(Comentariul asupra vizitei în paginile 2-3)

Ginduri de frăție rostite în Cenaclul „Flacăra”

Intim și durabil

Ca intelectual patriot revoluționar român cred intim și durabil

— în dreptul fiecărui om de a fi om liber, demn și uman,

— în dreptul fiecărei naționalități din țara mea de a-și păstra fizionomia, tradițiile, limba, istoria, credința, eroii și rădăcinile, în concertul de valori durabile ale patriei comune, România de astăzi,

— în dreptul tuturor fraților mei, de orice limbă, din România, de a se bucura de tandrețea bărbătească și de sentimentul egalității pe care noi, românii, le promovăm și trebuie să le promovăm aici în matca multimilenară a Daciei latine. Noi n-avem voie, noi care am suferit atît, să acceptăm nici o urmă de șovinism și de rasism, de antimaghiarism și de antiromânism, aici unde partidul nos-

(Continuare în pagina 14)

ADRIAN PĂUNESCU ■

Dragi prieteni tineri,

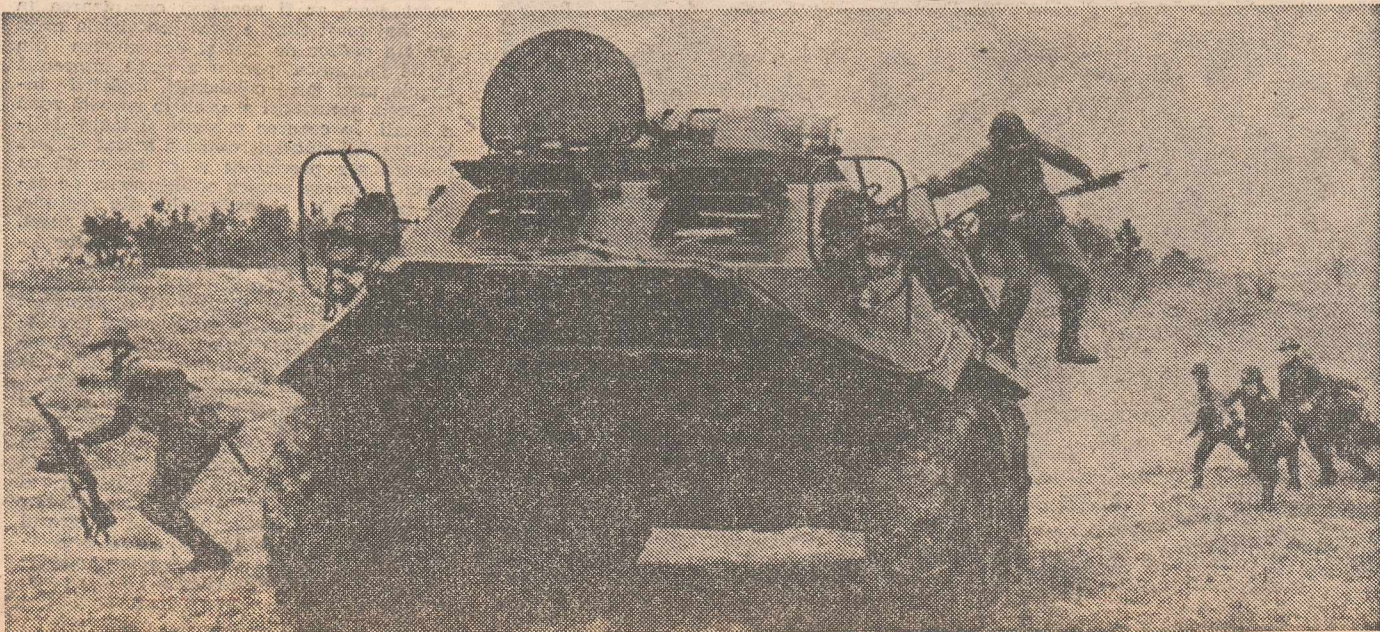
Primele mele cuvinte sînt cuvintele stringerii prietenești de mină, ale îmbrățișării fierbînti, aici, în fața voastră, dragi prieteni tineri români, maghiari, germani și de orice altă naționalitate, prezenți la acest impozant forum tirgumureșean al revistei „Flacăra”. Atunci cînd înalt stindardul tricolor al iubirii împărtășite, al înțelegerii depline și al omeniei profunde în această nespus de frumoasă regiune din Europa, în dulcea Românie a lui Eminescu, aici în fața inimilor voastre tinere, în această vatră străbună a frăției, în orașul celor doi Bolyai și al lui Al. Papiu Ilarian, salutîndu-vă pe fiecare, îmi vin în memorie, fără posibilitatea de a le reprimă, cuvintele unei excepționale românce, ale mamei lui Ioan Slavici. Aceste cuvîn-

(Continuare în pagina 14)

HAI DU GYÖZÖ ■

25 octombrie, Ziua Armatei Române

„Sîntem, de e nevoie, o țară de soldați”



Academia internațională de cibernetică generală

„Ștefan Odobleja”

Simpozionul internațional de cibernetică generală organizat de Fundația europeană Drăgan cu prilejul trecerii a 80 de ani de la nașterea lui Ștefan Odobleja urma să aibă loc între 22 și 24 octombrie la Lugoj și trebuie început prin a spune că, deși era pe cale să fie amînat, el chiar la Lugoj și chiar între 22 și 24 octombrie și-a desfășurat lucrările. În ședința de deschidere, participanților la simpozion li s-a comunicat că posibilitatea de a se întîlni la locul și la timpul stabilit se datorează sprijinului direct al președintelui Nicolae Ceaușescu și al tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Acest fapt confirmă cu acuitate, am zice, cîtă dreptate avea Ștefan Odobleja să spună: „primul gînd ce-l are gîndul e gîndirea să-nțilnească”.

Scopul principal al simpozionului a fost înființarea Academiei internaționale de cibernetică generală Ștefan Odobleja, care-și propune prin statutul ei misiunea de a face cunoscută în lume opera ilustrului român de al cărui nume se leagă meritul elaborării conceptului de conso-

(Continuare în pagina 17)

DUMITRU ELIADE ■

Un nou moment important in relațiile româno-iugoslave

Vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu,



Recenta vizită oficială de prietenie în Iugoslavia efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, tovarășul Petar Stambolici, se înscrie în bogata tradiție a dialogului româno-iugoslav la nivel înalt, la făurirea căreia un rol hotărâtor au avut vizitele reciproce și raporturile de strânsă prietenie dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, eminent fiu și conducător al Iugoslaviei socialiste, prieten apropiat al poporului român.

Fără îndoială că întâlnirile la cel mai înalt nivel dintre conducătorii României și Iugoslaviei au adus o contribuție esențială la dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie, de bună vecinătate și de colaborare dintre țările, partidele și popoarele noastre, în toate domeniile de activitate. Astfel, în ultimii cinci ani, volumul schimburilor economice s-a dublat, iar potrivit Acordului de lungă durată aceste schimburi urmează să se dubleze din nou până în 1985. Se desfășoară cu succes construcția noii hidrocentrale „Porțile de Fier II”, se dezvoltă colaborarea pe tărîmul științei și tehnicii, al învățămîntului și culturii, se amplifică contactele și schimburile de experiență dintre organizațiile politice, de masă și obștești din România și Iugoslavia. În prezent, se poate spune că relațiile româno-iugoslave constituie un exemplu de raporturi între state independente și suverane, între țări socialiste vecine și prietene, care conlucrează multilateral, în deplină egalitate, în spiritul respectului reciproc, pentru edificarea cu succes a noii orînduirii, pentru a făuri popoarelor lor o viață demnă, liberă și fericită. Eveniment politic de cea mai mare însemnătate, actuala vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Iugoslavia a pus încă o dată în evidență voința comună a celor două țări de a acționa cu hotărîre pentru dezvoltarea relațiilor dintre ele, de a identifica noi căi de adîncire a acestor relații, conferindu-le o trainică și amplă perspectivă, în interesul reciproc, al cauzei păcii și securității în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

Este ceea ce s-a discutat pe larg în cadrul convorbirilor oficiale româno-iugoslave. Constatîndu-se progresele obținute în ultimul timp în dezvoltarea colaborării dintre țările și popoarele noastre, s-a apreciat că economiile socialiste în plină dezvoltare ale României și Iugoslaviei, cerințele dezvoltării lor, precum și experiența acumulată oferă noi posibilități pentru intensificarea, prin eforturi comune, a colaborării bilaterale, pentru creșterea volumului schimburilor economice, în ambele sensuri, pentru continuarea și lărgirea cooperării în producție, prin găsirea de noi forme de conlucrare și prin inițierea de noi acțiuni, îndeosebi în domeniul energetic și al materiilor prime. Și de astă dată s-a exorimat convingerea că extinderea în continuare a colaborării multilaterale dintre România și Iugoslavia servește celor două popoare, progresului lor, precum și cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Atît în cadrul convorbirilor oficiale, cît și în toasturile rostite, în alte documente ale vizitei, au fost abordate probleme internaționale actuale. În multe din ele constatîndu-se o identitate sau o apropiere a punctelor de vedere ale României și Iugoslaviei. Exprimînd poziția țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că problema centrală a vieții internaționale actuale o constituie oprirea cursei înarmărilor, asigurarea păcii întregii omeniri. În consecință, este imperios necesar să se pună capăt politicii de înarmări, să se treacă ferm la măsuri concrete de dezarmare, la înlăturarea primejdiei nucleare care amenință viața tuturor națiunilor. Referitor la Balcani, a fost exprimată dorința ca, prin eforturi comune, această regiune să devină o zonă a înțelegerii, bunei vecinătăți, a colaborării și păcii, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest scop, ar fi necesară organizarea în cel mai scurt timp a unei întâlniri la nivel înalt a șefilor de stat și de guvern din țările balcanice, pentru a pune împreună bazele unei largi colaborări, întăririi încrederii, securității și păcii în această zonă a lumii. În ceea ce privește Orientul Mijlociu, șeful statului român a arătat că țara noastră s-a pronunțat și se pronunță cu toată hotărîrea pentru soluționarea pe calea tratativelor a conflictului din regiune, pentru o pace globală, trainică și justă. Aceasta presupune retragerea trupelor israeliene din Liban și din teritoriile ocupate în urma războiului din 1967, intensificarea eforturilor politice și diplomatice pentru a se ajunge la soluționarea problemei poporului palestinian, pe baza dreptului său la autodeterminare, inclusiv la crearea unui stat palestinian independent, presupune asigurarea conviețuirii pașnice a tuturor statelor din Orientul Mijlociu. S-a subliniat, de asemenea, că întreaga desfășurare a vieții internaționale pune în evidență rolul crescînd al popoarelor, al maselor populare în soluționarea marilor probleme care privesc pacea și progresul umanității. În acest context, a fost evidențiat rolul important pe care îl are mișcarea țărilor nealiniate în lupta pentru pace, pentru colaborare. S-a exprimat convingerea că, acționînd unite, țările socialiste,

Împreună cu tovarășa Elena Ceașescu, în R. S. F. Iugoslavia



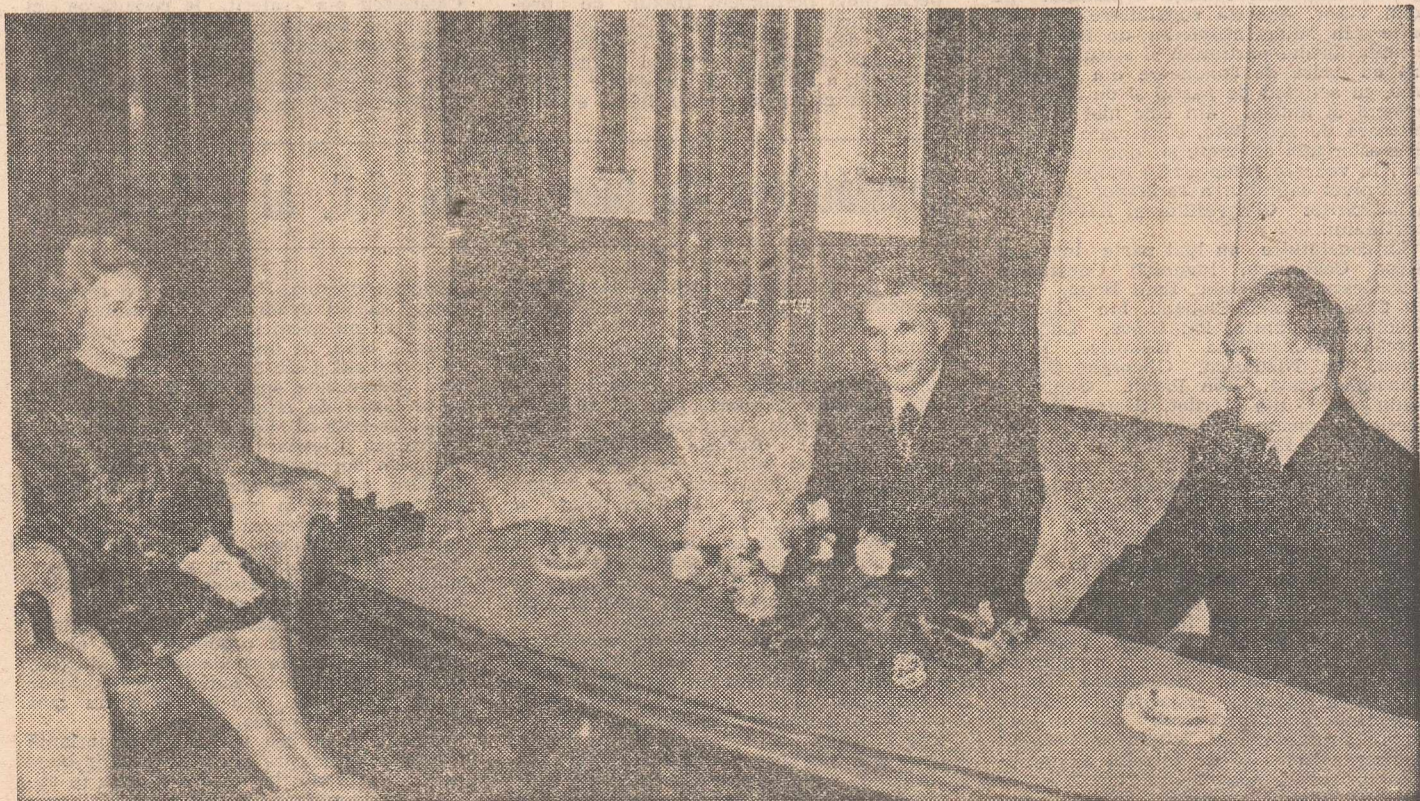
țării în curs de dezvoltare și nealiniată, forțele democratice și progresiste, popoarele de pretutindeni pot determina un curs nou în viața internațională, pot asigura triumful politicii de destindere, colaborare și pace.

În cadrul vizitei în R.S.F. Iugoslavia, tovarășul Nicolae Ceașescu, împreună cu tovarășa Elena Ceașescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., au avut convorbiri cu tovarășul Mișia Ribicici, președintele Prezidiului C.C. al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. La convorbiri a participat tovarășul Dobrivoie Vidici, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I. În cadrul convorbirilor, s-a apreciat cu satisfacție că relațiile de colaborare dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia se dezvoltă cu succes, ceea ce contribuie la dezvoltarea ansamblului raporturilor româno-iugoslave de bună vecinătate și colaborare. A fost relevată importanța schimbului permanent de vederi și informații între P.C.R. și U.C.I. în legătură cu practica și căile construcției socialiste, relațiile internaționale și raporturile de colaborare în cadrul mișcării muncitorești și cu alte mișcări progresiste din lume. S-a relevat că există largi posibilități și dorința reciprocă de extindere a legăturilor de prietenie și colaborare între Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, între celelalte organizații social-politice, precum și între cele două țări socialiste vecine, evidențiindu-se importanța pe care dezvoltarea unor astfel de raporturi o are pentru popoarele român și iugoslave, pentru relațiile dintre țările din Balcani și din Europa, pentru pace, cooperare internațională pe baza egalității în drepturi, pentru progres social și socialism în lume.

De asemenea, tovarășul Nicolae Ceașescu și tovarășa Elena Ceașescu s-au întâlnit cu tovarășul Nicola Liubicici, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Serbia, și cu soția sa, tovarășa Vera Liubicici.

Conducătorii României și Iugoslaviei au dat o înaltă apreciere noii vizite oficiale de prietenie efectuate în țara prietenă de tovarășul Nicolae Ceașescu, împreună cu tovarășa Elena Ceașescu. Șeful statului român a apreciat că această vizită „va marca un nou moment important în relațiile dintre România și Iugoslavia, în întărirea conlucrării lor active, atât pe plan bilateral, cât și pe arena mondială”. La rândul său, tovarășul Petar Stambolici, după ce a subliniat dorința comună a celor două țări de a face ca relațiile de colaborare dintre ele să fie mai rodnice și mai bogate în conținut, a spus: „Sint incredințat că această vizită a dumneavoastră, tovarășe președinte, la fel ca toate întâlnirile iugoslavo-române de până în prezent, vor da noi impulsuri acestor năzuințe”.

Continuare firească a contactelor la cel mai înalt nivel, întâmpinată cu aprobare și satisfacție de popoarele celor două țări, noul dialog româno-iugoslav va da, fără îndoială, un nou și puternic impuls colaborării dintre partidele, țările și popoarele noastre, atât pe plan bilateral, cât și în viața internațională, în folosul României și Iugoslaviei, al cauzei generale a socialismului, păcii, cooperării și înțelegerii în lume.



Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Constanța



Efectuată într-un moment aniversar, cînd întreaga Dobrogea sărbătorea împlinirea a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii pe aceste străvechi meleaguri românești, recenta vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Constanța, vizită la care au participat tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Emil Bobu, Ion Dincă, Gheorghe Stoica, a prilejuit o analiză temeinică, cuprinzătoare a rezultatelor obținute de lucrătorii de pe ogoarele dobrogene într-un sfert de veac de agricultură socialistă, precum și a căilor și mijloacelor prin care unitățile agricole din Dobrogea pot să-și aducă o contribuție crescîndă la realizarea neabătută a programului de dezvoltare a agriculturii, la înlăturarea noii revoluții agrare. La întreprinderea agricolă de stat Dobrobanu, din comuna Nicolae Bălcescu, la Cooperativa agricolă de producție Chirnoieni, precum și la Institutul de cercetare și producție pentru creșterea ovinelor și caprinelor Palas-Constanța, au fost prezentate secretarului general al partidului rezultate remarcabile în creșterea producției agricole vegetale și animale. Astfel, la C.A.P. Chirnoieni, față de anul înființării cooperativei, producțiile la principalele culturi au crescut de zece ori. Cooperativa obține astăzi peste 4 000 kilograme grâu la hectar, 7 500 kilograme porumb boabe și peste 41 000 kilograme sfeclă de zahăr la hectar. Aprecînd rezultatele obținute de unitățile agricole vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat lucrătorilor din aceste unități, reprezentanților organelor agricole județene să persevereze în direcția creșterii randamentelor la hectar, să practice o agricultură intensivă, de

mare productivitate, la nivelul cerințelor actuale. Conducerea întreprinderilor s-au angajat să sporească an de an recoltele, numărul de animale și producția acestora, contribuind astfel la înlăturarea programului de autoaprovizionare a județului, a programului partidului de ridicare necontenită a nivelului de trai al poporului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat, de asemenea, și unități industriale din județul Constanța. La Combinatul petrochimic Midia - Năvodari, secretarul general al partidului a stabilit, împreună cu factorii de resort, cele mai optime soluții și măsuri care să permită respectarea graficelor de dare în producție a noilor investiții și reducerea termenelor de construcții-montaj și probe tehnologice. La Combinatul de îngrășăminte chimice din aceeași localitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat să se treacă imediat la construirea de noi capacități, menite să asigure un profil complex unității, ca și valorificarea potențialului uman din zonă.

Pe întreg parcursul vizitei, locuitorii meleagurilor dobrogene și-au reafirmat direct și cald sentimentele lor de profundă dragoste, stimă și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru rolul de excepțională însemnată pe care l-a avut în fundamentarea științifică și realizarea amolului proces de cooperativizare a agriculturii, pentru contribuția hotărîtoare, determinantă la elaborarea și înlăturarea politicii agrare a partidului, pentru activitatea neobosită consacrată progresului și înfloririi necontenite a patriei,

P. NICOARĂ



Recenta consfătuire de lucru cu activul de partid și de stat din industrie, ținută la C.C. al P.C.R. sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a dezbătut probleme privind îndeplinirea integrală a planului de producție, export și investiții pe anul 1982, precum și unele măsuri privind pregătirea în cele mai bune condiții a planului pe anul viitor. Această consfătuire se înscrie în suita întîlnirilor de lucru ale conducătorului partidului și statului nostru cu cadre de conducere din economie, cu activiști de partid și de stat, cu oameni ai muncii din cele mai diferite sectoare de activitate, consacrate stabilirii celor mai eficiente și operative măsuri în vederea înlăturării ritmice, la un înalt nivel calitativ, a sarcinilor de plan, a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului.

La consfătuire au luat parte tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Emil Bobu, Virgil Cazacu, Lina Ciobanu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Ion Dincă, Ludovic Fazekas, Alexandrina Găinușe, Petre Lupu, Paul Niculescu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Pătan, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdeț, Ștefan Voitec, precum și membrii supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., secretari ai C.C. al P.C.R. Au participat primii secretari ai comitetelor județene de partid, secretarii cu problemele organizatorice și economice, membri ai conducerii ministerelor economice și alte persoane cu munci de răspundere.

În cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la consfătuire, un loc de frunte l-a ocupat îndeplinirea integrală a planului de producție. Legat de aceasta, au fost abordate numeroase probleme cum sînt: necesitatea funcționării la întreaga capacitate a tuturor întreprinderilor; reducerea rebuturilor; buna aprovizionare tehnico-materială; realizarea indicelui de folosire a materialelor prime și materialelor; necesitatea de a se acționa cu mai multă hotărîre

pentru recuperarea și refolosirea materialelor și energiei, creșterea productivității muncii ș.a. Un accent deosebit s-a pus pe buna organizare a producției, a muncii. „Fiecare trebuie — a arătat secretarul general al partidului — să-și facă treaba acolo unde e pus! Nu se poate îngădui dezordinea! În general, este necesar să luăm măsuri, în toate unitățile, pentru a organiza rațional și perfecționa permanent fluxul de producție, pentru a elimina transporturile inutile, depozitele inutile. Trebuie să se înțeleagă că problema bunei organizări a muncii, a fluxului de producție este o problemă esențială”. Au fost eviden-

care este înzestrată economia noastră. Se impune, totodată, revederea și a programelor de reciclare și ridicare a nivelului de calificare, acțiuni care trebuie să se desfășoare în fiecare întreprindere. Aprecînd că ridicarea calificării și a pregătirii cadrelor reprezintă în momentul de față una din problemele esențiale pentru industria noastră și pentru toate sectoarele de activitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la recrutarea și repartiția forței de muncă: „Trebuie să cunoaștem necesarul de cadre pe ministere, pe sectoare, să asigurăm recrutarea, folosirea acestor cadre, trecerea lor dintr-un județ în altul, acolo unde are

dului și statului nostru a insistat asupra necesității aplicării măsurilor privind realizarea producției pentru export de către întreprinderi, precum și asupra obligațiilor ce revin întreprinderilor de comerț exterior. Acestea trebuie să aibă permanent grijă ca producția destinată exportului să se realizeze, controlînd punerea la timp în fabricație a produselor contractate, astfel încît să se obțină la termen atît cantitățile pe sortimente, cit și calitatea necesară.

Referitor la investiții, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității de a se respecta cu strictețe termenele de punere în funcțiune, de a se scurta perioadele de probe: „Trebuie ca, la Consiliul de Miniștri, să se prezinte lista tuturor punerilor în funcțiune, cu termenele pe zile, cu livrarea de utilaje. Să se lucreze și duminică. Trebuie, cu orice preț, să punem în funcțiune capacitățile stabilite! Acolo unde sînt probleme, să se treacă operativ la soluționarea lor! Trebuie să se înțeleagă de toată lumea că ordinea, disciplina sînt hotărîtoare pentru desfășurarea normală a activității în acest domeniu. Nu se va admite nici un fel de justificare pentru nerealizarea la timp a investițiilor”.

Cei care au luat parte la consfătuirea de la C.C. al P.C.R. și-au manifestat hotărîrea de a acționa cu toată răspunderea în vederea înlăturării sarcinilor din industrie, investiții și export, precum și a celor din agricultură, a tuturor orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Evidențînd faptul că industria noastră dispune de tot ceea ce este necesar pentru soluționarea cu competență și operativitate a problemelor pe care le ridică volumul, diversitatea și exigențele calitative ale producției, participanții la consfătuire s-au angajat să facă totul pentru realizarea obiectivelor pe acest an și pe întregul cîincinal, întîmpinînd cu noi fapte de muncă Conferința Națională a partidului și cea de-a 35-a aniversare a proclamării Republicii.

ION CODRU

Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

țiate, de asemenea, problemele privind gospodărirea unităților, apreciate ca fiind, înainte de toate, probleme de bun-simț, de buni gospodari, de oameni cărora le plac ordinea și disciplina în producție. Cum poate fi calitatea, întrebă secretarul general al partidului, în condiții de dezordine și lipsă de curățenie? Aceasta imprimă de la bun început un spirit de delăsare, de indiferență și influențează asupra felului de a fi al oamenilor, al muncitorilor, al inginerilor, asupra tuturor. De aceea, trebuie să se ia măsuri hotărîte pentru a pune ordine și disciplină în toate întreprinderile, atît din punct de vedere al proceselor de producție, al fluxului, cit și al organizării.

După cum se apreciază în cuvîntare, dificultățile constatate se datorează în bună măsură faptului că pregătirea profesională și tehnică a cadrelor, a muncitorilor, a inginerilor, a maistrilor a rămas în urmă. Se impune, prin urmare, ca problema școlilor profesionale să fie revăzută, să se asigure școlarizarea la nivelul cerințelor tehnicii moderne cu

nevoie economia. Nu se poate să ne plîngem că nu avem forță de muncă în mine, că nu avem în investiții forță de muncă, cînd, în unele întreprinderi, ținem oameni peste numărul necesar, cînd sînt județe care spun că nu pot să asigure locuri de muncă pentru toată lumea. Trebuie să asigurăm forța de muncă în ordinea prioritară a problemelor pe care le avem de rezolvat. Punem accentul pe materii prime, pe energie, pe cărbune, pe petrol, deci în primul rînd trebuie ca în aceste sectoare să asigurăm forța de muncă în întregime”. În legătură cu necesitatea de a aplica cu toată hotărîrea noul mecanism economic, de a realiza creșterea eficienței economice, s-a ridicat problema legării veniturii și cîștigului fiecăruia de producție, de participarea efectivă la realizarea producției, precum și problema rentabilizării tuturor produselor, astfel încît în 1983 să nu mai avem nici un produs nerentabil.

O sarcină de cea mai mare importanță a economiei noastre este realizarea în bune condiții a producției pentru export. În cuvîntarea menționată, conducătorul parti-

Sărbătorirea

„Zilei recoltei”

Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a tovarășei Elena Ceaușescu, a altor conducători de partid și de stat la manifestările consacrate „Zilei recoltei” și împlinirii a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Dobrogea, manifestări care au culminat cu marea adunare populară din municipiul Constanța, a constituit pentru locuitorii acestor meleaguri o deosebită cinste și o mare bucurie. Expresie a înaltei prețuiri acordate de partid și statul nostru oamenilor muncii din agricultura Dobrogei, care au încheiat primii, acum două decenii și jumătate, cooperativizarea, precum și răsplata a hărniciei și rezultatelor obținute anul acesta de lucrătorii ogoarelor din această parte a țării — prețuire evidențiată și de acordarea, prin decret prezidențial, a Ordinului „Steaua Republicii Socialiste România” clasa I județelor Constanța și Tulcea —, organizarea în străvechiul și în același timp modernul Tomis a manifestărilor consacrate „Zilei recoltei” a dat prilejul oamenilor muncii dobrogeni de a-și afirma dragostea și atașamentul față de conducătorul partidului și statului nostru, de a cărui gândire și acțiune revoluționare sînt legate marile succese ale poporului român în toate sectoarele de activitate.

Cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului la marea adunare populară din Constanța reprezintă un mobilizator din insuflețitor program de muncă pentru cei ce lucrează pe ogoarele dobrogene, pentru toți oamenii muncii din agricultura noastră socialistă. Ideea centrală este că trebuie să facem mai mult pentru ca agricultura să se angajeze cu toate forțele în înlăturarea noii revoluții agrare, în creșterea contribuției ei la dezvoltarea generală a țării. În acest sens, toate județele trebuie să se mobilizeze pentru a realiza producțiile stabilite la plenara din toamna acestui an, făcînd astfel posibilă înlăturarea obiectivului ca anul 1983 să marcheze o îmbunătățire simțitoare a întregii activități în agricultură și punînd, prin aceasta, baze trainice realizării în actualul cincinal a sarcinilor privind creșterea puternică a producției agricole, înlăturarea revoluției agrare. Aceasta presupune acțiuni hotărîte în numeroase direcții. Astfel, în atenția tuturor celor ce lucrează în agricultură trebuie să stea folosirea judicioasă a terenului, pentru a nu rămîne nici o palmă de pămînt necultivat. „Trebuie să gospodărim bine pămîntul — a spus secretarul general al partidului în cuvîntarea amintită —, să facem totul pentru a nu mai fi scos din agricultură nici un metru pătrat de pămînt. Să asigurăm ca fiecare metru pătrat de pămînt să fie lucrat cum trebuie, să producă la maximum! Pe această bază trebuie să asigurăm înlăturarea programului stabilit de Congresul al XII-lea”.

De o importanță extraordinară este efectuarea la timp a tuturor lucrărilor agricole. Adresîndu-se conducătorilor din unitățile agricole cooperatiste și de stat, specialistilor, întregii țărăni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că ei nu trebuie să aștepte pînă vine cineva de la minister sau de la județ pentru a începe o lucrare agricolă sau alta, fiindcă cei ce

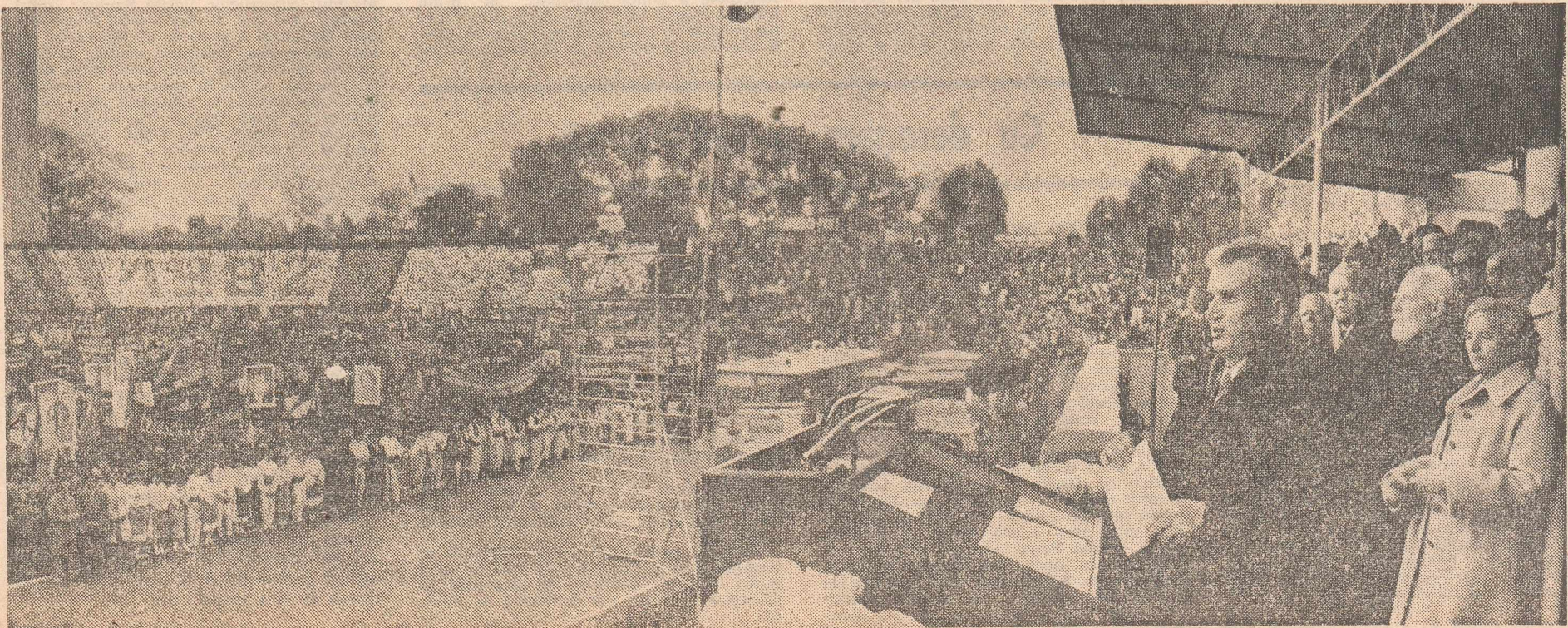
lucrează în agricultură știu bine cînd și cum trebuie însămînțat și lucrat, știu bine că fiecare zi, fiecare oră pierdută la însămînțări sau la stringerea recoltei înseamnă recoltă mai puțin. De aceea trebuie pornit cu hotărîre la o mai bună organizare a muncii, la desfășurarea în bune condiții a întregii activități.

Prezentă în toate expunerile din ultima vreme ale secretarului general al partidului, problema ridicării nivelului de calificare al oamenilor muncii, a bunei lor pregătiri tehnico-profesionale a fost abordată și în cuvîntarea de la Constanța — cu referire, desigur, la lucrătorii ogoarelor. Fiecare din aceștia trebuie să știe să lucreze cu mijloace mecanizate, să cunoască cerințele agrotehnice și să le aplice. „Trebuie să dam mai multă atenție — se spune în cuvîntare — creșterii cunoștințelor profesionale și tehnice ale tuturor oamenilor din agricultură, ale întregii țărăni. Numai bazîndu-ne pe înalte cunoștințe profesionale, pe o bună pregătire, vom putea folosi în mod corespunzător mijloacele tehnice și tot ce este necesar. Numai astfel vom putea aplica cuceririle științei în agricultură, pentru a smulge pămîntului roade tot mai bogate”.

În cuvîntare sînt remarcate și alte sarcini deosebit de importante pentru lucrătorii din agricultură: asigurarea de semînțe și de material săditor numai de înaltă calitate; îmbunătățirea raselor de animale, asigurarea unei furajări corespunzătoare, folosirea mai bună a pășunilor și finețelor; realizarea programelor de irigații, de îmbunătățiri funciare, executarea celorlalte lucrări de îmbunătățire a fertilității solului, de punere în valoare a pămîntului, care vor permite sporirea recoltelor, dezvoltarea generală a agriculturii noastre; înlăturarea programului de autoaprovizionare, în cadrul căruia trebuie asigurate îndeplinirea întocmai a contractelor la toate produsele, predarea la timp a acestor produse, realizarea fondului de stat de produse agroalimentare; creșterea contribuției agriculturii la export.

Participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la manifestările consacrate „Zilei recoltei” și împlinirii a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Dobrogea a prilejuit momente de mare entuziasm în rîndurile celor prezenți care au dat glas satisfacției dobrogenilor de a se întîlni din nou cu secretarul general al partidului, de a-l avea în mijlocul lor la ora de bilanț a unei toamne rodnice, în cadrul unui dialog care s-a soldat, ca de fiecare dată, cu importante orientări pentru dezvoltarea viitoare a agriculturii României. Lucrătorii ogoarelor din această zonă a țării s-au angajat, asemenea întregii noastre țărăni, să nu precupețească nici un efort pentru înlăturarea marilor programe ale agriculturii noastre, să acționeze cu dăruire și pasiune pentru a face pămîntul tot mai roditor, pentru a cinsti prin noi fapte de muncă apropiata Conferință Națională a partidului, precum și cea de-a 35-a aniversare a proclamării republicii, pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor Congresului al XII-lea, a sarcinilor pe anul 1982 și pe întregul cincinal.

ION D. GOIA



Investițiile — măsuri hotărâte acum

Capacitățile noi, fabricile și combinatele noi, producția lor, produsele lor fizice sînt în calculele noastre, pentru a ajunge independenți energetic, pentru a reduce importurile, pentru a ne procura într-un grad mai înalt materiile prime din resurse interne, pentru a ne mări exporturile, pentru a ne plăti datoriile, pe scurt, pentru a ne consolida economia, pentru a atinge nivelul de dezvoltare și de prosperitate propus. Justificările, acolo unde mai există, au devenit anacronice și subiective, în de mentalitate și nu de realitate. Dispunem de tot ce este necesar — subînțînă încă o dată această idee secretarul general al partidului, la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. — și putem să realizăm în bune condiții ceea ce ne-am propus. Concentrate în punctele fierbinți, spre obiectivele prioritare, pentru finalizarea și darea în funcțiune la timp și la întreaga capacitate a investițiilor. Anchetele de față analizează fapte, realități de pe două șantiere ale patriei.

La Turceni — oamenii

La început s-au gândit să aducă elicopterele folosite la montarea liniilor de înaltă tensiune în locurile muntoase inaccesibile, dar totul părea prea riscant, se putea prăbuși aparatul. Și totuși, cineva trebuia să se cațere în virful coșului, să demonteze cofragul glisant — imensă „pălărie” în dialog cu cerul — și apoi să coboare. Simplu pe hirtie, dar ce te faci cînd acel virf încununează etajul 100? În adevăr, 280 m. cota maximă a coșului nr. 3 de la termocentrala Turceni, echivalează cu înălțimea ușor rotunjită a o sută de etaje de bloc, deci cea mai înaltă construcție din țară, față de care „Intercontinentalul” stă cuminte în banca lui ca un ținc la grădiniță, grupa mică.

Și acolo unde elicopterele au dat înapoi s-a încumetat deunăzi montorul Traian Rusu cu echipa lui, care au „făcut” coșurile de la Borzești, Paroșeni, Craiova, Calafat, Isalnița și acum Turceni. Privindu-l cum se plimbă pe peretele vertical și se leagănă în centuri prinse de marginile unei platforme care era însăși se leagănă permanent, ca urmare a rotației pământului, simți cum îți alunecă pe gît broboane de sudoare, genunchii se împănă fără voie și începi să te gîndești la metafizică, deoarece legile fizicii par să fie încălcate și ignorate de acești cascadori ai muncii cotidiene despre care nu se fac filme și nici nu se prea scrie. Oameni simpli și modesti, moldoveni și lipoveni (în majoritate, straniu, veniți de la șes) care au drept cabinet de lucru cerul. Oare un asemenea film nu ar avea asigurată succes de casă, leșinuri în sală și suspense cu tot tacîmul?

Este impresionantă mîndria cu care constructorii de la Turceni vorbesc despre acest coș nr. 3 recent terminat și pe care toți îl socotesc al lor. Lui Petrică Secară (așa stă scris pe buletin) el îi evocă mînistirile din Moldova copilăriei. Secară se trage dintr-o familie de răzeși de pe timpul lui Ștefan cel Mare: „Aveam carte de la el”. Se păstrează și acum în familie, la Piatra Neamț, hrisovul cu slove îngălbenite, dat în sfîntă păstrare de un străbunic care și el, la rîndu-i, l-a primit de la înaintași, atestînd că unul din Secăreni a fost paharnic al domnului. „Și cine nu știe — spune — că Ștefan punea om ca lumea să-i fie paharnic”.

La 28 septembrie 1982, urcînd cu noi spre virf, șeful de lot laudă dantelăria de be-

ton a coșului și ne vorbește emoționat de mînistirile copilăriei. Nu din sentiment religios (o curiozitate: Secară fusese destinat de părinți seminarului teologic, iar apoi scriptelor contabile, dar a ales șantierul), ci din incintarea estetică dată de orice muncă făcută cu pasiune și măiestrie.

Desigur, ar fi absurd și inexact să-i înfățișăm pe constructorii de la Turceni doar în ipostază roz-bombon, avîntîndu-se, cit e ziuica de lungă, spre înălțimi, la propriu și la figurat. Tocmai datorită dimensiunii și complexității șantierului lupta pentru energie îmbracă aici dimensiuni neobișnuite și uneori contradictorii. La Turceni se va ridica în final cea mai importantă termocentrală a României și una din cele mai mari din Europa pe cărbune inferior, cu o putere instalată de 2.640 MW — cam 12 „Bicaz”-uri! Pînă în prezent au fost realizate patru grupuri de cîte 330 MW, iar în prezent toate forțele sînt angajate pentru etapa a doua de dezvoltare, se execută lucrările de montaj la grupurile V, VI și VII — cel dintîi apropiindu-se de probele finale, poate la 30 decembrie.

Merită scoasă în evidență mobilizarea de forțe, rezultantă a eforturilor reunite de pe tot întinsul țării ca urmare a chemării partidului și a unor eficiente măsuri organizatorice. Rar ai prilejul, în aceste zile, să auzi pe un șantier: „Am primit chiar mai mult decît am cerut”. Or, tocmai această este situația la Turceni.

— Practic, ni s-a dat tot ce am cerut — subliniază inginerul Dumitru Para, de la „Energoconstrucția”, șantierul Turceni. Am beneficiat în această vară de un masiv ajutor în resurse, precum și de sute de muncitori calificați de la trusturile de construcții Iași, Pitești, Cluj-Napoca și chiar de la ICRAL-urile bucureștene, Clujenii, în special, s-au comportat admirabil. Întreprinderea de construcții metalice și prefabricate din București ne-a trimis în două luni atîtea prefabricate și construcții metalice cît nu am fi realizat cu forțe proprii într-un an întreg; oțel-beton și laminate ni s-au livrat, de asemenea, peste plan. Pot afirma că niciodată nu am avut la dispoziție pe șantierul nostru atîtea macarale grele, PH-uri, Coles, Jones ca în vara aceasta.

Așadar, concentrare de forțe „ca pe front, linia întâi” — observa maestrul prin-

cipal Tudor Păștiță. De relevant însă că oamenii își încordează nu numai forțele fizice, nu pun la bătaie doar resursele materiale, ci mai cu seamă materia lor cenușie, fără care orice asemenea eforturi ar rămîne lipsite de finalitate și eficiență.

Sticlă spongioasă nu se mai importă? Se produce, în schimb, în premieră, Stiperex românesc, granule de sticlă legate de un adeziv. Dar în țară se fabrică încă în cantități cu totul insuficiente, și inginerul Traian Cazimir, deși avînd în buzunar decizia de pensionare, rămîne la Turceni pentru a duce la bun sfîrșit instalația Stiperex ce se construiește chiar aci pentru a deservi nevoile șantierului.

Inginerul Petru Ghibu, șeful șantierului I, promovează o soluție constructivă originală pentru corpul intermediar.

— Este adevărat, tovarășe Ghibu, că sințeti numit „inginerul fără birou”; că, adică, ai refuzat un asemenea indispensabil atribut de conducere, deși subalternii dv., șefii de lot Petrică Secară și Herman Breisch, au birouri, dar în cel care vi s-a pus experimental la dispoziție nu e-a aflat multă vreme decît o cască de schimb?

— Ce nevoie am de birou? Trei ore stau la Secară, trei — la Breisch și alte sase în ședințe — de lucru, bineînțeles.

Dincolo de glumă, rămîne faptul că Petre Ghibu se găsește tot timpul în mijlocul muncitorilor, iar cînd treaba o cere lucrează efectiv alături de ei ca un oarecare șef de echipă. Dar, mai presus de toate, așa cum se cuvine funcției și răspunderii sale, conduce și gîndește construcția.

Dar iată (vorbeam mai înainte de contradicții) sînt și din cei care dau bir cu fugiții sau care, trimiși din alte colțuri ale țării să ajute Turceniul, de îndată ce descind în gară la Fîlăși se interesează dacă vor avea la hotel cearsaf-plic.

Dificultăți mai serioase apar însă pe un alt plan. Așadar, „ca pe front, linia întâi”. Bun, dar și pe frontul de la Turceni ca și pe oricare altul victoria nu o aduce doar soldatul care pornește la atac, ci și spatele frontului, oamenii cu echipamentele și aprovizionarea. În zadar doreau să grăbească ritmul constructorii coșului nr. 3 dacă macarau-turn MTA-125, furnizată de Central MICM, Uzina de reparații București, se defecta mereu. Inginerul Gheorghe Para:

— Se arde motorul, se dă telefon, se demontează, se montează — totul costă bani și timp — apoi iar se arde motorul, se demontează, se montează și tot așa, de zeci și zeci de ori. Un an de zile a înfriziat construcția coșului pînă la cota 62 din cauza macaralei. Vin cei de la București, nu depistează hiba, dau profunzia „explorcație” e ceva la circuite, la partea electrică, apoi iar se strică.

S-ar putea să fie la mijloc și complexe cauze tehnice (deși interlocutorii noștri au fost de părere că de vină era lucrul de mîntuială) dar oare tot o cauză tehnică de mare complexitate face ca de o lună de zile unicul magazin de textile din Turceni să fie în inventar? Iată absurditățile marilor șantiere: construim cu inteligență tehnică și abnegație una din cele mai mari termocentrale de pe bătrînul nostru continent și nu reușim să scoatem din inventar

o Textilă, astfel încît pentru un cap de ață, la propriu, oamenii alegă la Fîlăși, iar pantalonii și cămășile, care se uzează rapid aci, le cumpără la Craiova...

— Pe un plan mai larg — arată inginerul Mihai Silvestru, șeful serviciului investiții al electrocentralei — nu se poate ignora rămînerea nejustificată în urmă a unor construcții social-culturale și a locuințelor pentru muncitori și tehnicieni. Fonduri s-au alocat, s-au aprobat planuri, dar nu s-au materializat. Mii de tineri și de tinerete lucrează la termocentrală și pe șantier, însă pentru destindere și divertisment... se mulțumesc cu o sticlă de bere în picioare, la mica linie de autoservire din „colonie”. În sat mai funcționează un minirestaurant fără nume și cam atît. Și locuințele se construiesc într-un ritm nesatisfăcător, cam cîteva zeci de garsoniere și apartamente anul trecut. Analize și supraanalize se fac, apartamentele ba sînt scoase din planul Ministerului Energiei Electrice și trecute la Consiliul popular județean, apoi din nou la MEE, apoi iar la consiliu... E drept, anul trecut s-au dat în folosință o policlinică foarte bine utilată și o creșă model, dar lipsesc, după atîția ani, o sală de spectacole, un cîmin cultural, un local mai acătării. Unde și cum să-și petreacă timpul plăcut și cu folos, miile de tineri? Iar Fîlăși — care, cum bine se știe, nu este nici acesta o mare metropolă — se află la 20 km.

Greutăți de creștere, explicabile într-o măsură — nu se poate face totul deodată — dar nu trebuie uitat că Turceniul nu și-a deschis porțile nici ieri, nici alaltăieri. Nu încapă însă îndoiala că aceeași voință care a mobilizat și dinamizat energiile pentru bălălia energiei, astă vară, la Turceni va reuși să rezolve la fel de eficient și celelalte probleme deschise, care se inscriu în aceeași unică bălălie.

Bătălia care continuă neabătută în foc șantierului.

Petrică Secară calculează în enormul său catastif că în coșul nr. 3 recent terminat a intrat un volum de beton și cofraje cît ar umple o sută de garnituri de tren, cu 36 vagoane de marfă fiecare.

Șeful șantierului Cazane, Nicolae Minzărescu de la „Energomontaj”, se gîndește cum peste puține zile vor ridica grinzele de rezistență pentru cazanul nr. 6: 52 t agățate de o macara și înălțate la 92 m. Dimineața, pe răcoare și în deplină liniște. După aceea, conform tradiției, va fi tălat un berbec și va curge șampania. Dar întîi să se încheie cu succes temerara operație, care solicită calm, pricepere, nervi. O operație care îi furnică în vine chiar pe veterani. Și Minzărescu este unul din aceștia: și-a început „Cariera” acum un sfert de veac montînd acceleratorul de particule și betatronul de la platforma Măgurele, despre care își amîntește cu îndulșoare: „Ce lucrare frumoasă!” Vedeți, din nou binecuvîntata obsesie a frumosului la acești oameni duri și mîndri care știu că în bălălia pentru energie, cea mai de preț energie este cea care sălășuiește în cugetul și inima lor.

LIONEL NIȚESCU

Subinginerul constructor Virgiliu Angelescu, locțiitor șef birou investiții, poate să afirme — cum chiar afirmă — nostalgic și tandru că a crescut și s-a maturizat odată cu uzina unde lucrează, iar aceasta odată cu sine. A intrat pe poarta „Vulcan”-ului bucureștean cînd avea 17 ani, iar asta se petrecea acum 18 ani. Cam tot de pe atunci au început și marile, spectaculoasele creșteri ale întreprinderii de pe Dealul Spirii care, primind mai ales în ultimele două cincinale investiții de miliarde și-a mărit mult puterea economică și valoarea producției, și-a diversificat fabricația, și-a consolidat firma (pe plan intern și internațional), și-a extins incinta (cu două platforme — cea mai mare la Bercești pentru cazane energetice mari și cea de peste linia ferată, pe 13 Septembrie, chiar pe cîșma Dealului Spirii), și-a modernizat mașinile și tehnologiile, și-a mărit numărul de muncitori, tehnicieni, ingineri și specialiști de tot felul, ajungînd a fi viața, munca și condiția însăși a existenței a peste 15 mii de oameni. Ca și a miilor de constructori care au înălțat și desăvîrșit această modernă citadelă industrială. Un oraș și mil de destine!

Ajungînd aproape de stadiul final, totuși șantierul mai este încă o stare a prezentului la Uzinele „Vulcan”. Chiar dacă investițiile nu se mai cifrează la peste 300 milioane anual se ridică totuși (încă), pe anul în curs la circa 129 milioane lei. Bani tot de la bugetul statului și care, firește, impun o la fel de mare atenție, bună gospodărire și supraveghere, ceea ce numim sintetic — eficiență rapidă a investițiilor. Și care, în stadiul de față nu privesc atît cantitatea (construcții și hale), cît calitatea producției: se află în lucru o hală nouă pentru o turnătorie de fontă (ce va mări capacitatea de la 8.000 la 12.000 tone piese turnate pe an), modernizarea turnătoriei de oțel cu o soluție de supraînălțare a halei vechi, ridicînd posibilitățile de fabricație de la 5.000 la 7.000 piese turnate din oțel, dar mai ales pe seama unor îmbunătățiri tehnologice), precum și mărirea capacității halei pentru fabricarea unităților de pompaj destinate industriei extractive a petrolului (care va trebui să ajungă, începînd de

anul viitor, de la circa 900 la 2.000 bucăți pe an), majoritatea destinate exportului,

Nu mai că ritmul acestor investiții „mînore”, ori „anexe” cum sînt catalogate la „Vulcan”, este lăsat cam la voia inertiei și a constructorului. Trebuie să meargă și ele, se vor sfîrși cînd se vor sfîrși! Am bătut la ușile mai tuturor cadrelor de conducere ale uzinei — cu excepția tovarășului director, ing. Petre Fluture, care era chemat la sector, pe o platformă de cartofi — și n-am prea reușit să aflăm care este „starea la zi”, problemele mari și mici, problemele esențiale ori particulare, greutățile ori, dimpotrivă, experiențele de valoare, în realizarea investițiilor la „Vulcan”. Fiecare ne-a trimis la altci-

șef cu pregătirea fabricației, Alexandru Bogdan, care a fost pînă acum o săptămîni director pe platforma Bercești și poate să vă dea toate relațiile în legătură cu investițiile”. Tovarășul inginer șef Bogdan în 3 minute, pe punct de plecare din birou, ne „lumurește” că în Bercești s-a terminat totul, „mai sînt doar niște lucrări anexe, magazia centrală, amenajări de depozite... și că nu mai este dînsul responsabil cu investițiile și nu mai cunoaște datele la zi. (Chiar dacă noi insistăm și invocăm legătura logică și logică dintre pregătirea fabricației și intrarea în funcțiune a noilor capacități. Și n-am mai avut timp să-i spunem că prin funcția pe care a avut-o și prin cea pe care o are, este o datorie să cunoască stadiul

orele 13,45 — 14 apar, unul cîte unul... Începută în aprilie 1982, „conform dorințelor uzinei” și planului inițial, partea de construcții ar fi trebuit să fie gata anul acesta, iar pînă la finele anului viitor să intre în funcțiune. Mai sînt două luni pînă la finele anului, iar hala nu se arată prea aproape de final. În mod paradoxal și în contradictoriu cu tovarășul Ștefănescu, subinginerul Angelescu susține că lucrările s-ar afla în avans față de grafice! Nu sînt gata în întregime nici măcar pereții, iar fundațiile pentru cupetoare abia au început și, aflăm de la tehnicianul constructor Vasile Saulea, șeful lotului „Vulcan” al Șantierului 3 din cadrul Grupului 1 șantiere al I.C.S.I.M., ridică numeroase probleme tehnice și dificultăți de execuție. Amplasată între două hale vechi, aflate în funcțiune, aproape lipită de turnătorie existentă de fontă, spațiul de lucru pentru constructori este extrem de îngust și de dificil, solicită soluții și precauții speciale...

Cît privește „investiția forte” de pe platforma veche — cea pentru unitățile de pompaj — aceasta a început a se derula sub semnul incertitudinilor. Cele 2.000 unități de pompaj sînt absolut necesare, ele au și început să fie contractate cu diverși beneficiari interni și externi, deci țara are nevoie de ele, în schimb dotarea și montarea-utilajelor absolut necesare merg cu „încetînitul”. În 1983 unitățile de pompare respective vor trebui să existe fizic, iar investiția nu are încă aprobările și autorizațiile prevăzute de Legea nr. 9/1981. La 7.10.1981 s-a aprobat de către forurile superioare competente nota de comandă pentru lucrare, dar proiectul de execuție pe obiectiv nu este încă aprobat. S-au început cît de cît lucrările cu derogare, dar stau sub semnul incertitudinii, din moment ce nu este deschisă finanțarea. Nici nu e de mirare că se explică lucrurile, tărăgănelile, prin cauze exterioare, din moment ce la ora de față cadre de conducere din „Vulcan” nu cunosc ori se eschivează a se mai preocupa de starea la zi a investițiilor.

CICI IORDACHE-ADAM

Cu derogare și indiferență

neva „care este mai în măsură să vă prezinte lucrurile”, „să vă informeze”, „să vă furnizeze datele de care aveți nevoie”. Tovarășul director adjunct tehnic ne sfătuiește (prin intermediul secretarei) să ne adresăm tovarășilor de la comitetul de partid. Tovarășul secretar al comitetului de partid și președintele al C.O.M. dă dispoziții tovarășei secretare tehnice (după îndelungile noastre așteptări) să fie chemați tovarășul Mihai Ștefănescu, secretarul cu probleme economice, și subinginerul Virgiliu Angelescu. Tovarășul secretar Ștefănescu ne relatează rapid, stînd pe marginea scaunului și dînd semne de grabă, ceea ce de fapt știm, că „practic, sîntem pe sfîrșite cu investițiile. La construcții-montaj avem ceva rămîineri în urmă față de grafice, vrem să le recuperăm total anul acesta, investiția de aici, de la Dealul Spirii, trebuia terminată în 1980, noi am ajuns să lucrăm și în 1982 și vom mai lucra și în 1983 și în 1984, dar nu e vina noastră, așa s-au aprobat fondurile prin fișa de plan, dar mergeti dumneavoastră mai bine la tovarășul inginer

și starea investițiilor din uzină.) Ne sfătuiește să luăm legătura cu tovarășul director adjunct Cornel Craioveanu care pînă nu demult a avut funcția de inginer șef cu investițiile. Inginerul Cornel Craioveanu, acum director comercial (reducerea volumului de investiții, impunînd, conform legislației, reducerea unor funcții) n-are nici dînsul timp să stea de vorbă cu noi, din moment ce nu mai răspunde de acest sector. (Deși ca director comercial s-ar putea să fie la anul în situația să nu poată livra unitățile de pompaj comandate de unii beneficiari, dat fiind stadiul actual al respectivei lucrări de investiții.) Ne asumăm atunci răspunderea să aflăm doar de la fața locului, cum merg lucrurile pe șantiere și la punctele de lucru, însoțiți de subinginerul Virgiliu Angelescu.

Deși sînt orele 13,30 (pauza de masă se terminase de o jumătate de oră) pe șantierul halei de fontă nu se afla nici un muncitor, nici un șef de punct de lucru din partea constructorului ori a beneficiarului, care să-i supravegheze. Abia pe la

O femeie domoală la vorbă, insă iute la minte

Urziceni sînt un oraș foarte tînăr, populația lui nu trece de 24 000 de suflete, cînd îi socotim și comunele componente, și lumea aceasta puțină, dar harnică, își adaugă în fiecare zori de zi alte 6 000 de oameni, ca să scadă spre seară cu o cifră egală. Fluxul și refluxul cotidian al navetiștilor, firește, ridică probleme specifice. Pe teritoriul orașului s-au dezvoltat în timp șase importante întreprinderi industriale, cu o producție anuală de aproape două miliarde și jumătate lei, între care cele producătoare de piese din ferită și articole de sport și camping revendică ponderea. Este frumos și tonic să afli că prin industria tînără a Urziceniilor numele fostului tîrg a ajuns cunoscut pe meleaguri și meridiane îndepărtate, dar cei ce admiră graficele și vitrinele cu eșantioane de mărfuri din holul răcoros al primăriei orașului îndeobște nu au de unde să știe cit de mare este prețul acestui renume: cîmpii de jur-împrejur traversează o lipsă din ce în ce mai acută de brațe de muncă.

Pe de altă parte, orașul însuși abia a început să se ridice la înălțimea renumelui său, rostindu-și cu trudă o alură într-adevăr urbană, și evoluția aceasta, desigur, nu decurge chiar așa cum ar aluna o pereche de schiuri bine ceruite pe o zăpadă imaculată. Mulți proiectanți mai cred că la Urziceni „merge” orice. Și de la o vreme își cam dau seama că se înșală.

Din fiecare problemă se nasc alte probleme. Și cele mai multe, vrînd-nevrînd, cad în grija primăriei Eliana Tănase, o ființă tînără încă, mărunțică, domoală la vorbă, insă iute la minte. De la 18 octombrie 1979, cînd oamenii au ales-o în fruntea obștii lor, zilele ei au crescut la dimensiuni uneori covârșitoare pentru o femeie. Fiind mai încăpătoare, sînt, totuși, mai spornice și mai rodnice. Rodnicia aceasta are și ea un preț, pe care puținii îl cunosc, plătit îndeobște prin multă neliniște. Insă cine a crescut trei copii, ridicîndu-i ca brazil, știe că ce trebuie făcut astăzi nu se lasă pe miine și mai știe că un oraș, la o privire atentă și pătrunzătoare, nu este altceva decît o gospodărie mai mare. Și o ogradă, cu toate acareturile ei, devine cu adevărat gospodărie numai atunci cînd în inima ei trăiește un gospodar. Altfel cere alt nume, depărtat de rosturile chibzuinței și de înțelesul unei vieți omenești trăită în demnitatea muncii.

Din clipa cînd primăria Eliana Tănase

a căzut la înțelegere cu sine, ascuțindu-și ambiția, i-a fost mult mai ușor să găsească și înțelegerea locuitorilor din Urziceni, investind-o cu calitatea unei autentice solidarități. În primul rînd, le-a dezvăluit evidența adevărului că orașul prezintă o cauză a lor și că un oraș nou se clădește cu o mentalitate nouă. Bucuria de a avea un loc de muncă asigurată trebuia dublată de bucuria de a trăi omeneste, în structuri urbane care să-și merite numele, cu rost civilizator. În consecință, fiecare întreprindere a fost chemată să contribuie cu ceva la frumusețea și robustețea noului Urziceni, iar întreprinderea de produse ceramice, din acest punct de vedere, a avut un cuvînt greu de spus. Planul construcțiilor de locuințe, însumînd un număr de 259 apartamente, va fi împlinit aici la 1 decembrie. Apoi, cu o rară tenacitate, Eliana Tănase a vegheat ca și fabrica de zahăr Urziceni, un veritabil călci al lui Ahile, să-și intre în sfîrșit în ritmurile firești, după ani și ani de funcționare defectuoasă. Și, în parte, a reușit. Intrucîtva mai greu a fost să-i convingă pe oameni că răspunderea rodniciei pămînturilor din jur, chiar dacă ei își zic acum orășeni, tot o răspundere a lor rămîne. Și a izbucit și această performanță rară. În toamna acestui an, ca niciodată, Urziceni au ieșit în cîmp zi de zi și nu s-au demobilizat pînă cînd recoltele nu au fost strînse.

Și, bineînțeles, cînd tot ce depinde de tine a fost rezolvat onorabil, parcă te apuci cu o altă nădejde de împlinire lucrurilor care depind de alții. Cu o nouă tenacitate, primăria Eliana Tănase s-a răsuțit înspre cei ce au rămas datori Urziceniilor: curînd va intra în funcțiune centrala telefonică automată cu 2 500 numere; apoi o fabrică de piine cu o capacitate de 30 tone zilnic; apoi un spital cu 250 locuri. Cei ce au tărăgănat oarecum lucrurile, pe fața aceasta a nevoilor Urziceniilor, au priceput în sfîrșit că orașul nu mai e un tîrg de pripas, de la care toți obișnuiesc doar să ceară, fără să-i întoarcă nimic.

Încît putem spune, chiar fără teama de a greși, că la Urziceni, într-un oraș foarte tînăr, o femeie tînără încă, domoală la vorbă, insă iute la minte, citorește un punct de vedere personal asupra noțiunii de datorie.

MIHAI PELIN ■

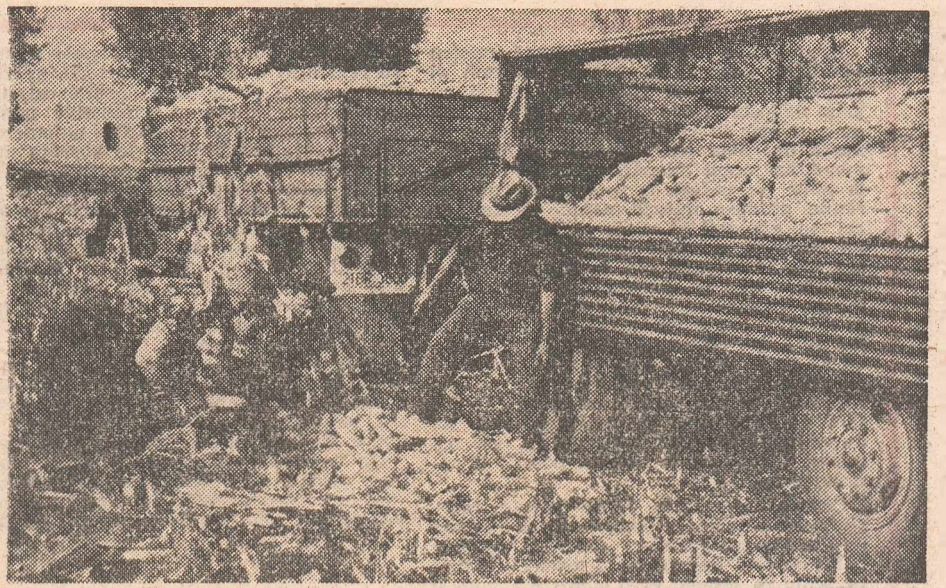
Nu s-a inventat încă o umbrelă pentru Bărăgan

„Bărăganul e singuratic. Pe spinarea lui nici un copac. De la un puț la altul, ai tot timpul să mori de sete. Nici de foame nu te apără. Bărăganul e ținutul hărăzit Munteniei pentru ca românul să poată visa în voie... Locuitorul Bărăganului, ialomițeanul, e o ființă tăcută, cu toate că știe să glumească și să facă haz cînd i se dă prilej. Îi place mai mult să asculte cuviincios. O face pentru că viața lui e grea, și el nădăjduiește mereu că cineva va veni poate să-i arate cum ar putea să muncească mai cu folos pe îndărătnicul lui de Bărăgan. Visări, gînduri, înălțare și pîn-

tec gol, iată ce dă gravitate omului născut pe Bărăgan, această pustietate care ascunde apa în străfundul ei și unde nimic nu răsară de la sine, nimic, în afară de ciulinii...”

(„Ciulinii Bărăganului” — Panait Istrati)

Ce s-ar mai putea adăuga despre fostul peisaj al Bărăganului. Așa a fost... A venit însă acel CINEVA care i-a arătat țaranului încovoiat pe coarnele plugului cum să muncească mai cu folos, iar Bărăganul să-l facă mai roditor. Astăzi Bărăganul ialomițean este o uriașă grădină în care fiecare palmă de pămînt este



lucrată asemenea brazdelor făcute de cei mai destoinici grădinari.

Nicolae Miu are 47 de ani, a apucat Bărăganul zugrăvit de Panait Istrati și a muncit pentru transformarea lui. La 13 ani a plecat de acasă să lucreze pe tractor. Era un copil cînd a a cu IAR 22, primul tractor românesc. Zece ani Nicolae Miu a arat și a semănat în cooperative agricole de producție din jurul Sloboziei. Zece ani în care a învățat să vorbească cu pămîntul, dar mai ales să se înțeleagă cu oamenii, să-i facă să priceapă că ei sînt mai puternici și mai buni decît cred. În 1959 a devenit activist de partid și munca lui de atunci și pînă în prezent și-a desfășurat-o în mijlocul țaranilor și mecanizatorilor, crescînd odată cu roadele Bărăganului. În 1950, cînd un țaran obținea 1 200 kg griu și 1 500 kg porumb de la fiecare hectar se considera fericit. La producțiile de astăzi nici nu visa. Timp de zece ani a fost secretar de partid și primarul comunei Grivița, punînd pe cartea sa de vizită, cartea comunei, mai multe ordine și diplome de Erou al Muncii Socialiste, venite să răsplătească munca țaranilor și mecanizatorilor. Se consideră și astăzi țaran, cu toate că între timp a ajuns președintele Consiliului unic agroindustrial Grivița, ce își desfășoară activitatea în cele 6 cooperative agricole de producție. 2 asociații economice intercooperative și o stațiune pentru mecanizarea agriculturii, unde muncesc locuitorii din 3 comune și trăiesc peste 22 000 de suflete. A absolvit liceul și Academia de științe politice „Ștefan Gheorghiu” cu rezultate din cele mai bune, făcînd fiecare lucru cu răspundere țărănească, cu patimă. Cînd vorbește despre rezultate, la fiecare două cuvinte folosește o cifră, o cifră argument ce nu poate fi tăgăduită și care poartă în ea foarte multă muncă.

— Cînd, în 1979, cooperativele agricole din Grivița au depășit pentru prima dată producția de 4 500 kg de griu și 6 000 kg porumb la hectar, mulți spuneau că acestea sînt recorduri ce nu pot fi doborîte. În anul următor, însă, muncind mai bine, producțiile au crescut. Așa s-a ajuns ca în 1981 unitățile din consiliul Grivița să realizeze, la neirigat, pe o suprafață de 4 200 hectare, o producție de 4 700 kg griu la hectar și 6 200 kg porumb la hectar, pe o suprafață de 4 500 ha. La floarea soarelui s-au obținut producții de aproape 3 000 kg la hectar, pe o suprafață de 2 400 hectare, iar la sfecla de zahăr, de la fiecare hectar cultivat s-au recoltat patru vagoane. Producțiile planificate pentru cîncinul 1976-1980 au fost realizate de unitățile din Consiliul unic agroindustrial Grivița în numai 4 ani. Depășirea reali-

zată înseamnă un tren cu vagoane pline de cereale și plante tehnice cu locomotiva aflată în Gara de Nord și ultimul vagon la Slobozia. Am adunat griul spic cu spic și porumbul știulete cu știulete. Piinea se mănîncă ușor, dar puținii știu că într-un kg de griu sînt 250 de mii de boabe. Agricultura este o uriașă fabrică de piine și de mămăligă, de lapte și carne, dar care trebuie slujită zi și noapte. Griului, de exemplu, îi trebuie 9 luni de la semănat și pînă la recoltat, ca și copilului pînă să se nască. El trece prin toate anotimpurile. Trebuie să ai grijă de el ca de un copil, să-l aperi împotriva ploilor dezlănțuite, a gerurilor și viscozelor, să-i faci pat cald și mărunțit, încît să înfrățească și să aibă putere să reziste la geruri. Pentru noi, țaranii, nu există vreme ideală. Cînd timpul e frumos, bun de recoltat porumbul, te gîndești că ar trebui o ploaie pentru semănăturile de toamnă. E rău cînd plouă, e rău cînd e senin. Numai țaran să nu fie. Nu s-a inventat încă o umbrelă pe care să o închizi și să o deschizi la comandă și să fie capabilă să acopere cele 24 de mii de ha care cuprind consiliul nostru. Anul acesta vom realiza pe cele 4 500 ha cultivate cu porumb o producție de peste 8 000 kg boabe la ha. Producție bună, dar noi ne gîndim ca la anul să realizăm un vagon de porumb boabe de la fiecare ha, iar la griu să obținem, de pe întreaga suprafață, o producție medie de peste 5 000 kg. Pentru aceasta, noaptea am arat și am pregătit terenul, iar ziua am semănat. Mașinile sînt bune, îngrășămintele la fel, dar ca să ajungă în brazdă, e nevoie de oameni și oamenii trebuie să muncească, astăzi mai bine decît ieri și miine mai bine decît astăzi. Să fie convins fiecare țaran că fabrica lui e ogorul și de felul cum știe să-l muncească vor fi și rezultatele.

— Cum reușește președintele consiliului unic agroindustrial să facă față sarcinilor ce le are în organizarea muncii politice din fiecare organizație de partid și a lucrului în fiecare unitate agricolă?

— Făcînd din amîndouă sarcinile una singură. Dacă astăzi oamenii cred în noi și ne urmează, faptul se datorează realizărilor. Producțiile au crescut în ultimii 20 de ani de 3-4 ori. Bărăganul ialomițean este astăzi puternic, iar miine va fi mult mai roditor fiindcă odată cu locurile s-au schimbat oamenii. S-au schimbat concepțiile lor despre puterea pămîntului și despre viață. Cu vorbe nu poți face nimic, nici griu, nici porumb, nici floarea soarelui, nici sfeclă de zahăr.

MIHAI VIȘOIU ■

De ani de zile asistăm cu toți — iar unii dintre noi chiar și practicăm „religia” asta — la luarea celor mai diverse angajamente, a devenit chiar un „ritual” al ședințelor noastre luarea angajamentului și de la o vreme ne-am obișnuit atît de mult cu acest „ritual” încît nici nu ne mai imaginăm o întîlnire cit de modestă, desfășurată sub emblema noțiunii de ședință, fără un angajament.

Insă e de observat că dintr-o nobilă inițiativă, izvorînd din morala comunistă cea mai pură și nu întîmplător în epoca romantismului sau a revoluției romantice, chestiunea angajamentului, ca să o numesc așa, a început să intre adesea, nefericit, în malaxorul automatismului de atitudine goală, în sfîrșit cunoaștem toți atîtea împrejurări cînd angajamentul ajunge să sfideze pur și simplu realitatea elementară pe care mai înainte numai o ignorase.

Foarte multe angajamente confruntate cu finalitatea acțiunii în numele căreia s-au luat se dovedesc, în cele mai „nevinovate” cazuri, rezultatul unor oportuniste de comportament și de morală.

La începutul revoluției noastre, cînd unele cadre nu avuseseră timpul necesar să devină și profesional competente, devotamentul putea justifica un angajament optimist, feroarea romantică a împlinirii cu orice preț a idealului aureola nobil ambiții pe care, uneori, cruda realitate, dacă nu le înfirma le punea, măcar, în cadrul lor firesc.

Azi insă angajamentele se iau de către oameni foarte competenți, stă-

pîni pe meseria lor, cu rigla de calcul în mină cei mai mulți și cu o vastă experiență a operii constructive socialiste care știu exact și în cît timp se zidește o casă și în cît timp se înalță un turn de furnal și în cît timp se ară o suprafață anume de pămînt sau se culege mecanic un hectar de porumb etc.,

etc. și atunci aceste angajamente nu mai pot fi doar rodul unei romantice dorințe de mai bine ci expresia severă și exigentă a competenței profesionale și a răspunderii comuniste.

Asist la o ședință la care un cadru de răspundere dintr-o uzină explică destul de logic anume greutăți și chiar eu care sînt, să zicem, un profan îmi dau seama că pînă la sfîrșitul anului el nu poate recupera o anume rămînire în urmă — de care, în parte cel puțin, e vinovat, pentru că nu s-a zăbăbut cu toată fermitatea de la început să facă lucrurile clare — și spre urmirea sălii întregi el își ia, în încheierea intervenției, angajamentul să pună lucrurile la punct. Și, bineînțeles, nu le pune și la viitoarea ședință își ia alt angajament iar eu îmi dau seama că între situația nouă prezentată de el și noul angajament nu e iar nici o legătură realistă. Nu e în regulă, îmi spun! De ce face el asta? Pe cine înșală el crezînd că în felul acesta nu supără vreun șef care, la

rîndul lui, se pregătește să-și ia și el un angajament întemeiat poate și acesta pe lipsa de realism a primului angajament? Cui folosește această liniștire de moment a unei situații sau în fața unei situații cînd e foarte limpede că viața ne va pune categoric cu picioarele pe pămînt fiindcă pe ea nu

o putem păcăli cu angajamente?! Ei bine, am și întrebat la un moment dat pe un tovarăș dacă într-adevăr angajamentul lui e întemeiat pe vreo certitudine și mi-a răspuns spășit: — Domnule, atmosfera era cam încinsă, nu vream să mai dau naștere la discuții, pe urmă chiar dacă n-o să fie angajamentul împlinit milimetric ceva, ceva tot se face, ne apropiem ceva mai mult de ce ne-am propus și la anul încercăm să mai recuperăm!!!

— Și atunci înseamnă că îți lei un nou angajament, care te va obliga să spui că asiguri și recuperarea și planul la zi?!

— Da, zice el, atunci o să fie ceva mai greu, insă ieșim noi cumva la capăt.

— De ce nu spui, atunci, adevărul adevărat? De ce nu te angajezi cu toată răspunderea să faci exact ce știi că poți face și că se poate face în mod științific?!

Nici un răspuns din păcate. Angajamentul intrase în automatismul lui

de comportament și de morală și i se părea mai comod decît adevărul. Și chiar și era.

Dar nu e mai important să se angajeze fiecare pentru exact atît cît poate el și să facă în așa fel încît ce poate să se afle la cel mai înalți parametri de profesionalitate și de competență și de disciplină și de patriotism?

— Nu e mai cinstit să spui cinstit cît poți tu anume să faci și dacă nu poți, să spui iar cinstit că nu poți și să lași locul altuia care poate mai mult, decît să încerci lumea cu angajamente care doar o scurtă vreme îți asigură o plapumă caldută?! — I-am întrebat și iar, firește, nici un răspuns.

Ce ni se cere nouă azi este să fim lucizi în fața realității și cinstiți cu ea și cu noi înșine și angajamentul nostru să fie în orice împrejurare expresia unei morale comuniste autentice astfel încît acest angajament să presupună garanția îndeplinirii lui și, dacă vrei, justificarea calității de comunist.

E timpul, zic, să înțelegem că angajamentul nu e expresia unui ritual de oportunitate sau de escaladă mascată a realității ci un act de opțiune politică și patriotică hotărîtor pentru destinul nostru general.

DINU SĂRARU ■

P.S. Și totuși îmi dau seama că nu sînt deloc puținii nici cei care supra-viețuiesc mult și bine luîndu-și la angajamente peste angajamente pe care, firește, niciodată nu le prea respectă, dar nici nu supără pe nimeni.

Morala angajamentului

Preocuparea tot mai insistentă pentru sănătatea naturii în care ne naștem și viețuim, poate fi echivalată numai cu grija delicată și deosebit de complexă față de o mamă cu copii mulți și pe care să nască din nou. Nu e nevoie să mai demonstrăm acest adevăr, el se impune de la sine, de îndată ce privim cu atenție rănile produse naturii-mamă, tocmai de cei mai evoluți fii ai săi — oamenii. Este un paradox, aproape incredibil, că ființa cea mai inteligentă din zona noastră planetară, dotată cu conștiință și sentimente adesea copleșitoare, tinjitoare după sferle sublime ale umanismului absolut, în loc să așeze pe un piedestal de supremă cinste grija și atenția sa față de propria natură-mamă, s-a comportat adesea (și continuă s-o mai facă) asemenea unui fiu fără de lege, crud și nepăsător față de durerile părintelui, indiferent la tot ce poate fi consecință nefastă pentru el și urmașii lui.

Cineva îmi spunea, zilele trecute, referindu-se la primele două materiale legate de Cosmonava Pământ: „Ce-o să faci, bătrine, scriind despre toate astea? Nu poți tu schimba lumea, ei îi place așa cum o duce capul, onora în fum de țigară, altora în abur de țuică și vin, în gaze de eșapament sau zgomote de tobe și motoare. Așa că, eu zic să scrii mai bine povestiri de anticipație!”

Poți oare răspunde cu calm unei asemenea desconsiderări a efortului pentru aducerea la lumina și conștiința oamenilor a ceea ce am numi realitate crudă sau adevăr-adevărat?

Am cunoscut și alți oameni, îngrozitor de blazați și lipsiți total de vlagă de a mai face vreun gest pentru a se ridica din starea de hibernare sau de vegetare. Am convingerea profundă că aceste uscături ale omenirii sînt modele biologice și intelectuale pe care natura nu le va mai repeta niciodată, ele se vor pierde definitiv, odată cu intrarea lor în neființă...

Trecînd peste aspectele grave, legate de pierderea frecventă a încrederii reciproce dintre oamenii contemporani, de fapt a încrederii în ei înșiși, în competența și valoarea lor reală, să revenim la factorii de poluare a mediului de pe Cosmonava Terra.

Îmi amintesc și acum cu emoție ce spuneam, cu ani în urmă, un student american, luptător pentru curățenia și sănătatea mediului înconjurător: „Oamenii se tem de natura lor umană, deoarece în mod sistematic au fost învățați să devină inuman... Ei nu mai înțeleg ce înseamnă să iubești natura. Și astfel, aerul nostru este poluat, riurile otrăvite, iar Pământul sfîșiat.” Un alt student, ceva mai hitru, referindu-se la criza mediului, și-a exprimat, concis și clar, întrebarea într-o singură propoziție: „Ne-am găsit dușmanul: acesta sîntem noi!”

Spuneam acum o săptămîină, că o categorie, reprezentativă și periculoasă, de poluanți o constituie unii factori biologici. **Poluarea biologică** a mediului înconjurător este rezultatul ruperii echilibrului natural dintre mulțimea factorilor patogeni din natură și puterea vieții de a rezista agresiunii lor. Ruperea acestui echilibru se datorește uriașelor grămezi de gunoaie menajere, urbane sau comunale, indus-

triilor care poluează aerul, apele și solul cu reziduuri infestate cu bacterii, microbi, viruși, ciți și cu diferite enzime catalizatoare și cu substanțe nutritive pentru agenții patogeni, ciți și marilor aglomerații urbane care constituie — în absența unor măsuri severe de igienă generală — adevărate focare de poluare biologică, cu un înalt risc de îmbolnăvire a oamenilor și a celorlalte viețuitoare. O simplă atingere a unor mîini nespălate ne poate aduce necazul unei boli grave, iar inhalarea unei atmosfere în care s-au acumulat viruși și microbi, aerioni pozitivi sau fum de țigară, ne poate îmbolnăvi sau, în cel mai bun caz, indispuce.

Cînd aerul și apa conțin mai mulți bacili, colibacili, viruși și bacterii decît suportă organismele viețuitoarelor terestre, acvatice sau aeriene, se înțelege că apare boala datorată poluării biologice.

Un aspect neașteptat al poluării biologice se datorează situațiilor în care, luptînd împotriva agenților patogeni cu antibiotice sau alte mijloace chimice de dis-

cauză. Mă voi opri numai asupra poluării informaționale, care, așa cum spuneam în articolul precedent, zăpăcește și perturbă mințile oamenilor, dezechilibrîndu-i, făcîndu-i neîncrezători, adesea ineficienți în activitate sau aducîndu-le în suflul otravă. Se includ în categoria poluanților informaționali unele știri, zvonuri, informații, cărți, filme, albume, emisiuni de radio și televiziune, spectacole de teatru sau ședințe care, în loc să înobileze și să potențeze pozitiv, îndeosebi sufletele și creierile umane tinere, ușor modelabile, pervertesc, alienează și dezumanizează, generînd cele mai urite sentimente de spaimă, misticism și fanatism, de renunțare și blazare, de neîncredere în oameni și viață, de ură și dispreț față de marile valori ale omenirii. Tutunul, cafeaua, alcoolul, un limbaj infect și renunțarea la muncă și creație devin elementele fundamentale de substituție în sufletele și intelectul celor poluați informațional. Cei poluați astfel devin umbre umane și poveri grele pentru societate.

gerea echilibrului dintre viață și natură, dintre om și mediul său de viață. Repet, ceea ce am mai spus: răul vine din nesăbuinta cu care omenirea a acționat fără discernămint, în goană după bogății, profit și bunăstare, în contul naturii. A sosit termenul scadenței, al bilanțului destul de usturător. „Pentru a supraviețui spunea autorul cărții «Cercul care se închide», Barry Commoner, într-o conferință internațională, pentru a face să renască frumusețea pămîntului, popoarele țării dumneavoastră, țării mele, tuturor țării trebuie să ia puterea în mîinile lor și să facă în așa fel ca bogățiile globului să nu mai fie exploatate pentru profit, ci să fie folosite în armonie cu natura în interesul tuturor oamenilor.”

La încheierea acestui șir de opinii legate de relația om-natură, aș dori să reamintesc faptul că soluția radicală pentru echilibrul ecologic o constituie, înainte de orice, înlocuirea devizivului agresiv „să cucerim natura”, cu principiul fundamental și sănătos „să ne armonizăm cu natura”. Acest lucru va fi posibil numai revoluționînd întreg sistemul tehnologic mondial, de care ne folosim acum, îndeosebi sistemul tehnologic destinat armelor, care, pe lingă că este risipitor sărăcindu-ne de resurse, face mediul înconjurător impropriu pentru viață.

Iar schimbarea acestei stări de lucruri nu se poate realiza prin vreo minune cerească, ci numai și numai printr-o nouă educație a omului, un nou tip de învățămînt care să fie în măsură de a pregăti oamenii pentru un nou salt de civilizație, în deplină armonie cu legile eterne ale naturii.

Referindu-se la acest fel suprem al societății socialiste multilateral dezvoltate, la trăsăturile care trebuie să caracterizeze omul viitorului imediat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, arăta, cu atîta temelie, încă acum un deceniu: „**Tinînd seama de ritmul înalt în care se dezvoltă industria, de introducerea tot mai accentuată în viața societății a elementelor civilizației moderne, o problemă de importanță vitală pentru națiunea noastră este protejarea mediului înconjurător. Este necesar să luăm măsuri riguroase pentru combaterea noxelor industriale, preîntîmpinarea poluării apei și aerului, protecția pădurilor, lacurilor, riurilor, munților, a locurilor considerate monumente ale naturii. Este o datorie de onoare a partidului, a întregului nostru popor să facă totul pentru asigurarea cadrului ambiant, propice ocrotirii sănătății oamenilor, pentru păstrarea nealterată a frumuseților patriei, pentru a transmite generațiilor viitoare toate darurile cu care natura a hărăzit România.**”

Împlinirea acestui minunat și strălucit mesaj depinde de noi toți și de fiecare dintre noi. Și nu vom uita nici faptul că în tezaurul tehnologic național avem nenumărate invenții care își așteaptă chemarea la viață pentru o nouă revoluție tehnologică, în armonie cu natura și legile ei.

ION MĂNZATU

Cosmonava Pământ (III)

Pericolele biologice și informaționale

trugere, factorii patogeni își creează o rezistență proprie în fața factorilor distrugători, îndeosebi prin mutații genetice care determină apariția unor noi tipuri de asemenea poluanți.

Poluarea biologică, ca și cea fizico-chimică, nu este nocivă numai pe moment sau pe o durată scurtă de vreme. Necazul cel mai mare este că poluanții respectivi pot induce în viețuitoare (plante, animale sau om) efecte negative de lungă durată sau, ceea ce devine foarte grav, provoacă mutații genetice necontrolate, cu urmări imprevizibile atît pentru indivizii afectați cît mai ales pentru urmași.

A patra clasă de poluanți am spus că o constituie cei de natură informațională. Deși ecologii nu o admit, încă, în rîndul poluanților convenționali, personal consider că **poluarea informațională** este, potențial, cel puțin la fel de nocivă ca și poluanții fizico-chimici sau biologici. Date certe și concrete ne arată că fărîle lumii se îndreaptă cu pași repezi spre structurarea unor economii integral informatizate. Un asemenea proces a devenit posibil ca urmare a acumulării unui imens număr de descoperiri științifice și invenții tehnologice, pe baza cărora s-au creat sistemele de roboți și de utilizare optimă a informațiilor și datelor în orice activitate umană, practică sau abstractă.

Procesul informatizării economico-sociale se poate asemăna, însă, cu o naștere cumplit de grea. Sînt multe motivele în

Lupta împotriva poluării informaționale — fără a se stînjeni prin aceasta cu nimic fluxul informării corecte și complete a tuturor celor interesați — este la fel de vitală, ca și cea împotriva otrăvirii mediului fizico-chimic în care trăim. Căci otrăvirea minților adesea este mai periculoasă și mai dăunătoare, cu pagube mult mai mari decît bunăoară norii din praf de ciment ce albec pomii și acoperișurile de case. Eliminarea poluării informaționale din viața unei națiuni este echivalentă, cred, cu pregătirea tuturor valorilor umane pentru a fi apte să-și aducă contribuția lor la viața societății din care fac parte. Căci, așa cum scria de curînd poetul nostru Adrian Păunescu, „**Activizarea valorilor umane existente în interiorul patriei este tot atît de importantă ca descoperirea unor noi surse de energie și de combustibili. Patria are nevoie de toți cei în care a investit.**”

Lupta împotriva poluării informaționale este, am ferma convingere, mult mai greu decît împotriva poluării fizico-chimice și biologice. Cu greu poți surprinde unde și cînd s-a strecurat o știre perversă, un zvon tendențios sau o informație parșivă. Și ciți au forța intelectuală, competența și capacitatea psihică de a elimina, din capul locului, ceea ce le dăunează lor și prin ei întregii societăți?

Cosmonava Pământ e răvășită de crize și printre acestea, criza mediului înconjurător exprimă în mod alarmant spar-

lindu-se la lada cu cărbuni sau la brațul cu lemne. Chiar o instalație improvizată, cum este cea existentă, are nevoie de un pronunțat confort termic, deci de prezența gazului metan. Amintim că, inițial, a fost prevăzută încălzirea clădirii cu gaz metan, au fost realizate și toate instalațiile aferente, dar din păcate ele nu sînt încă racordate la rețea. Or, nu mai e timp de pierdut. Reamintim celor ce tergiversează această lucrare că inginerul Ionescu-Dimbovița a depășit binîșor și cea de-a treia tinerete și că nu va putea demonstra me-

Deosebit de solicitat s-a dovedit **vinul tonic**, preparat de cercetător din 64 de rădăcini de plante medicinale. (Celor ce se grăbesc să zîmbească citînd aceste rînduri le reamintim că Ionescu-Dimbovița nu se folosește în această privință de simple cunoștințe de medicină populară, ci se bazează pe îndelungate observații științifice, efectuate încă din vremea cînd lucra în industria de medicamente și cînd s-a ocupat efectiv cu prepararea de droguri farmaceutice, de unguente și siropuri cu efecte curative). Iată cîteva declarații consemnate recent

matic (am luat o singură doză), simt o îmbunătățire a stării generale. Sînt foarte chinată de o disnee, dar spre bucuria mea am constatat că, în urma tratamentului, respirația a devenit aproape normală și durerile au cedat.”

Ion Pescaru, strada Vasile Părvan: „Am folosit și eu produsul antiastmatic. Tusea rebelă a încetat. Continui tratamentul.”

Interesantă și semnificativă ni se pare și mărturia bolnavei Niculina N. „În urmă cu doi ani, ne spune aceasta, mi s-a depistat la Institutul de oncologie din București un nodul mamar. M-am adresat inginerului Ionescu-Dimbovița care, prin mijlocirea testului de serodiagnoză, mi-a spus că este vorba de un cancer de gradul II. Am obținut tot atunci pentru tratament 6 sticle cu vin tonic. De curînd am repetat testul de serodiagnoză care a demonstrat că boala nu a mai evoluat.”

Am avut de asemenea și prilejul de a citi un memoriu emoționant, semnat de 80 de bolnavi de afecțiuni neoplazice și adresat Consiliului Municipal București, prin care se solicită „cu lacrimi în ochi” urgentarea lucrărilor de racordare a clădirii din strada Horațiu la conducta de gaze naturale.

Inginerul Ionescu-Dimbovița ne-a anunțat că va începe — chiar în condițiile deloc satisfăcătoare pe care le oferă instalațiile sanitare din cadrul actualului edificiu din strada Horațiu, — cîteva tratamente prin hipertermie. Vom fi martorii acestor experimente și vom comunica de îndată rezultatele obținute prin intermediul revistei noastre. Pînă atunci, cîteva precizări în legătură cu procurarea vinului tonic. Produsul — ne-a declarat inginerul Ionescu-Dimbovița — nu se prepară nici ușor, nici de la o zi la alta. Următoarea șarjă va fi gata abia în 14 noiembrie, dar cei ce doresc să obțină vin tonic sînt rugați să solicite acest lucru cu o săptămîină înainte de data anunțată mai sus în strada Horațiu 10 sau la următorul număr de telefon: 15 27 42.

LIVIU TIMBUS

Am fost invitat deunăzi să vizitez **Centrul experimental de serodiagnoză și tratamente ale bolilor neoplazice** din strada Horațiu nr. 10. Clădirea, reamintim cititorilor noștri, a fost destinată să devină laborator metodologic pentru depistarea și tratamentul maladiei canceroase, potrivit conceptului și metodei propuse de inginerul chimist N. Ionescu-Dimbovița. Din păcate, edificiul a zăcut nefolosit și nelocuit vreme de mai bine de patru ani. Motivele care au determinat această situație de nedorit sînt cele arătate în precedentul nostru articol. Nu vom mai stărui asupra lor, deoarece, la ora actuală, ni se pare mult mai util să ne raliem bunelor intenții mărturisite și demonstrate în ultima vreme de interlocutorul nostru, inginerul Ionescu-Dimbovița. Am notat în ultima noastră relatare că cercetătorul este decis să treacă în sfîrșit la fapte, că este hotărît să demonstreze în mai puțin de șase luni (dar în condiții normale de lucru) valoarea și importanța terapeutică a metodei sale.

De data aceasta — conform promisiunii — l-am găsit în plină activitate. Este pentru intîia oară că cercetătorul ne invită și ne propune să devenim martori ai testului de serodiagnoză și ai unor tratamente pe bază de plante medicinale. Am aflat astfel că, pe parcursul a trei săptămîni, au fost investigați 80 de pacienți, persoane sosite din București, Baia Mare, Brașov, Tulcea, Bacău, Tg. Mureș, Galați, Medias. Testul prin serodiagnoză și-a dovedit și de data aceasta precizia, indicînd fără eșec de la caz la caz, prezența sau stadiul bolii neoplazice. El a mijlocit deci depistarea cancerului în toate fazele de manifestare a bolii, de la faza incipientă și pînă la faza explozivă.

Din păcate laboratorul din strada Horațiu nu permite la ora actuală efectuarea tratamentului prin hipertermie, deci tratamentul propriu-zis al bolii canceroase propus de cercetător. Metoda reclamă după cum s-a mai arătat, băi fierbinți și camere încălzite la o anumită temperatură. Procedul nu poate fi testat ape-

Dosarul N. Ionescu-Dimbovița

Vești bune din strada Horațiu 10

reu aceeași vitalitate și putere de muncă. Nimeni nu ne îngăduie să pierdem acest ultim tren, această ultimă șansă de a aduce în atenția forurilor medicale și a marelui public importanța metodei de tratament prin hipertermie. Nimeni nu are dreptul să scoată din competiție o nouă metodă terapeutică — mai ales în oncologie — fără mijlocirea experimentului de laborator, fără teste de specialitate!

Pînă una, alta, pînă la crearea unor condiții normale de lucru la Centrul de serodiagnoză și tratamente ale bolilor neoplazice, inginerul Ionescu-Dimbovița a pus la dispoziția marelui public cîteva preparate din plante medicinale. Sînt licori cu efecte tonifiante și care și-au dovedit pînă în prezent eficacitatea în combaterea reumatismului, tensiunii arteriale, tabagismului, astmului bronsic, asteniei și în profilaxia bolilor hepatice.

aici la laboratorul din strada Horațiu: **Elena Botez**, str. Schitu Măgureanu 57: „Sufăr de o poliartrită acută ce-mi dă dureri mari mai ales în membrele inferioare. Merg greu, iar piciorul drept are o mobilitate extrem de redusă. Spre marea mea surprindere, după numai trei doze de vin tonic, am constatat că articulațiile au devenit mai mobile, că am putut să pășesc cu mult mai multă ușurință.”

Aurelia Ghiulamila, medic, str. Schitu Măgureanu nr 57: „După ani de zile de tratament și internări — sufăr de o psihonevroză gravă — m-am adresat inginerului Ionescu-Dimbovița. Am folosit două zile la rînd tratamentul cu vin tonic și constat o sensibilă ameliorare. Au dispărut stările depresive și somnul a devenit liniștit.”

Polixenia Mihăiescu, asistentă medicală: „După folosirea preparatului antiast-

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Fotografie de
A. Mihailopol



SABIN

BĂLAȘA:

„...Ce mă interesează sînt permanențele“

— Pictorii, stimate Sabin Bălașa, sînt grijulii cu palmaresul lor. Cînd un pictor nu deschide expoziții personale, faptul are unele semnificații ce trebuie lămurite. Să le lămurim.

— Palmaresele, atît de importante pentru mulți în străinătate cît și în țară, m-au făcut tot timpul să zîmbesc. De ce să arăt patalamaua și nu arta?

— Astfel, nu am instinct de conservare precum sînt și nu percep aproape deloc trecerea timpului. Mă simt ca un adolescent care dă semne de maturitate. Știu precis că etapa care urmează va fi un nou salt.

— Mai toate expozițiile retrospective ale artiștilor la cincizeci de ani selectează operă recentă. Dumneavoastră ați absolvit în 1955, dar cel mai vechi tablou la muzeu e din 1967. Există chiar pictori din generația dv. care au făcut „retrospective“ cu lucrări din deceniul al optulea. Ca și cum după patruzeci de ani s-au hotărît ei ce fel de artiști să fie: abstracți, figurativi și așa mai departe. E ciudat însă că în recapitulările bibliografice, în palmares, adică, ei adună totul. Pînă și premiile din anii proletcultiști. Timpul trece și, vrem, nu vrem, toate devin istorie. Chestiunea este, ce fel de istorie?

— Consider că nu fac o retrospectivă. Ar trebui prea multe săli pentru cît am pictat. Este o expoziție cu ce am avut la îndemînă, dar, firește, mă reprezintă.

— În perioada proletcultismului, mă aflam în preajma unui surrealism abstract, cu toate că nu văzusem pictură de acest gen. De aceea, cred eu, că este bine ca omul să mai și vadă! Din perioada aceea, e drept nu am nimic în această expoziție, dar nici atunci nu am expus nimic. Mi se pare corect! După ce am cunoscut la fața locului curente occidentale, am fost poate singurul dintre artiștii români care s-au întors hotărît și definitiv la figurativ. Toate frământările mele în legătură cu modernul au dispărut. Mi-am zis: De ce să ajung să pun mustață Giocondiei? A apărut ideea de permanență. Ce mă interesează sînt permanențele. Dealtfel, n-are rost să devin prea teoretic! Nu putem explica chiar totul. Am constatat, mai apoi, ca acea primă etapă s-a integrat perfect în pictura mea de mai tîrziu, ceea ce dovedește că am fost propulsat de propria mea viziune, că nu putea fi altfel, că hotărîtoare au fost, în primul rînd, țîța la care am supt și pămîntul pe care m-am născut.

— O explicație a artei dv. o aflăm în chiar arta dv. Estetica ei e foarte netă. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, în

ciuda apropierii ce se încearcă uneori cu arta unuia sau altuia din suprarealismul european — cu arta lui Delvaux, de pildă — ori cu pictura realismului magic, orice apropiere îmi pare, în fondul ei, inoportună, fără temei. Mai e ceva: dumneavoastră nu faceți, nu puteți face școală; cea mai mică referire la metoda imaginii lui Sabin Bălașa e plagiat. Teritoriul picturii e bine bornat, granițele lui desfid orice inițiativă. Și inițiativile pornite din simpatie! Eu cred că „vă vorbesc de rău“ — cum se spune — mai ales cei care vă iubesc. E un fel de iubire mai suculă.

— Eu nu cred în curente. Cînd imiți opera unui artist mare înseamnă că ești m.c. Arta este fapta unor oameni dotați special pentru a o face, nicidecum însă-larea de către cîțiva docili a unui imaginii arbitrar, pe scheletul teoretic al unor minutori de vorbe. Mierea se face în gusa albinet, în taină, nu după rețeta de cantități a polenului recomandată de muscă.

— De asemenea, opera unui artist nu poate fi o cale pentru alți artiști. Fiecare trebuie să-și aibă propria personalitate. Tot așa cum încercarea de a face din artă altceva decît ceea ce este ea duce la un coșmar al creației, ci nu la noutate, promovarea artei unei personalități, ca un drum unic în cultura unei societăți, creează un gol de cultură și oprește promovarea unor noi personalități.

— Orice pictură poartă, pînă la urmă, un nume. Ce nume are pictura dumneavoastră?

— Îmi place să numesc arta mea neorenăscătoare, fiindcă această numire include și alte personalități ale picturii noastre actuale și viitoare, fără să fie nevoie de munificarea stilurilor, așa cum se petrece în curente artistice.

— Mi se pune uneori întrebarea: În ce constă specificul național al artei mele? Îmi dau seama că acești oameni confundă specificul cu tradiția. Tradiția nu a mers totdeauna mină în mină cu speci-

ficul. Mulți pictori țin de tradiție, evident numai că e o tradiție ce-i totodată și măsura influenței picturii franceze. Inevitabilă în acea vreme. Să fiu înțeles cum trebuie: eu nu afirm că pictura ce trimite la postimpresionismul francez, mai exact spus la școala lui André Lhote, nu a avut, la noi și în alte părți ale lumii, artiști cu realizări importante. Eu spun doar atît, că ea interesează sub raportul tradiției și nu al specificului național. Nu toți însă fac această confuzie — unii fac altă confuzie. Aceștia din urmă caută specificul național în imitarea scoarțelor țărănești și a zugrăvelilor de pe cruci. Specificul însă, la fel ca și influențele, apare la timpul lui. Nici unul, nici altele nu-și continuă firul cu aceeași grosime. Uneori firul specificului se subțiază, se pierde, ca și al influenței din tradiție. Cînd, datorită împrejurărilor istorice, ivirea unei personalități sondează, asemeni mie, mitologia, crezul, imaginația poporului din cele mai îndepărtate timpuri și le concentrează în viziunea lui unică, proprie, dînd naștere unor imagini contemporane, de eră îndrăznească, cosmică, opera lui apare celor confuzi avînd mai degrabă

(Continuare în pagina 11)

TUDOR OCTAVIAN ■

man pe dimensiua (subl. ns.) timpului“; „cu succesia (subl. ns.) de evenimente...“. Dar, în această căutare, nu frecvența lor mi se pare lucrul cel mai puțin lăudabil, ci faptul că substantivele dimensiune și succesie nici nu sînt înregistrate de dicționarele noastre. Că sînt formate prin analogie cu altele ca: ambiție-ambitiune, condiție-condițiune etc. (unele imprumutate, altele derivate în românește) e mai puțin important în discuția de față. Oare nu erau mai nimerite formele normale dimensiune și succesione? Am fi putut vorbi și noi de o aseptie (autorul este și medic; adică de o „lipsă a oricărui germe patogen care ar putea infecta o rană, un organism etc.“) lingvistic!

Dar, lăsînd la o parte cazul acesta, care — cum ar zice autorul — în definitiv nu ține decît de „simptomatologia“ epatării, am vrea să spunem cîteva cuvinte în legătură cu aceste derivate. Substantivele în -iune sau -iune se pot grupa astfel: a) unele care circulă cu ambele forme, dar fiecare formă are alt sens, cum sînt: divizie/diviziune, fracție/fracțiune, pensie/pensiune, porție/porțiune, rație/rațiune, secție/secțiune, stație/stațiune etc.; b) substantive acceptate cu varianta în -iune, de exemplu: națiune, chestiune, afețiune, extensiune, defențiune, posesi-

une etc., nație, chestie, afeție extensie, detenție, posesie etc., chiar dacă unele din ele au circulat sau mai circulă, nefiindu-se seama de normele în vigoare (unele din ele au avut sau mai au și anumite nuanțe afective, de care scriitorii fac uz, cu vădite valori stilistice); c) substantive acceptate cu sufixul -ie: atenție, suspensie, revizie, comisie, educație, repulsie, combustie, comotie, citație, soluție, selecție etc.; d) mai este însă o categorie de derivate (omise de gramatici) care ne sugerează apropierea cu cele de sub a), dar ni se par, totuși, deosebite. Dintr-un mic sondaj, am înregistrat doar 4, deși s-ar putea să fie mai multe (pe unele le omit și ultimele dicționare). Vom observa, astfel, că mistie nu este o simplă variantă a lui misiune, cum lasă să se înțeleagă Dicționarul de neologisme și DEX. Mistie nu duce la sensul de „indemnizație“ (nu „indemnizație“!), pe cînd misiune, la cel de „însărcinare, grup de reprezentanți, propagare, menire“. Ba mai mult: după părerea noastră, s-a statornicit o diferență și între perechea din aceeași familie: permisie (mai ales pentru militari), dar permisiune = învoire dată cuiva de a face ceva, încuviințare.

GH. POALELUNGI ■

Octav Onicescu la 90 de ani

Un român în galaxii



Acad. Octav Onicescu a implinit 90 de ani. Octav Onicescu e un român în galaxii. Cînd zicem asta ne gîndim la fascinanta, la celebra sa teorie cosmogonică, de mare vîlvă în lumea matematicii, la acea „mecanică generală a corpurilor materiale“ ce, pentru pri-

ma oară, a incorporat în mecanică fenomenul expansiunii universului. Și care a acreditat, odată cu aceasta, ideea că, alături de gravitație, mai există o forță (pentru noi, profanii, tulburătoare, pentru O. Onicescu explicabilă în cuvinte simple: „o forță de tipul celor elastice“) care animă viața materială a universului. O forță care asigură, ne încredințează savantul, și stabilitatea ce constituie o garanție a existenței noastre.

Deci O. Onicescu ne proiectează în galaxii ca să ne lege mai ferm de terestru, ca să ne dea certitudinea dănuirii noastre în Cosmos. Iată o teorie care — ea singură! — ar fi fost de ajuns pentru a nimba un nume cu aura prefulurii noastre.

Octav Onicescu e un român în galaxii. Cînd zicem asta ne gîndim, fără teama de a forța metafora, la întreaga sa operă, vastă, stufoasă, densă, sufocant de densă, totodată nespus de vie, palpînd de ritmuri secrete și de străluciri fastuoase, ca și o junglă sau ca și o galaxie a înțelepciunii, în care nu te poți hazarda fără ghid. În tot locul te înlanțuie liane îmbălsămate de pulberi stelare și te pîndesc aștri necunoscuți, cu ochi misterioși de cifre scumpe. „Noutate“, „vastitate“, „armonie“ sînt cuvintele cu care exegeții însoțesc lucrările profesorului, fără ca prin aceasta, după cum singuri mărturisesc, să aibă pretenția de a spune totul. Personalitatea savantului, a cercetătorului și profesorului este mult prea complexă, ea „nu încapă — cum scria odată Mircea Malița — într-o despărțitură și se refuză oricărei clasificări“. Creator al școlii românești de calculul probabilităților, ctitor al „statisticii informaționale“, ramură cu largă și spectaculoasă aplicație, profesor de audiență planetară, solicitat de toate marile universități ale Europei și Americii, întemeietor și director al Institutului de mecanică de la Udine, Italia, Octav Onicescu a făcut, într-o viață de om, cît alții, și nu dintre cei nedotați, n-ar izbuli nici în șapte.

În casa bătrînească, cu geamlac, de pe cheul Dimboviței, nonagenarul academician ni s-a părut a trăi, cînd l-am vizitat ultima oară, în penumbra amintirilor (între acești pereți și-a zămislit întreaga operă), sportiv de penumbra aceea pe care, parcă, nici o lumină, nici o rază de soare nu pot s-o risipească, cea a rafturilor de cărți ce zidesc clădirea pe dinăuntru. Cărți de matematică, desigur, dar și alte cărți, multe altele, care întrefîn dialogul savantului cu miracolele acestui lumi. „Joc secund“ al lui Ion Barbu stă alături de operele matematicianului-geometru Dan Barbilian. În camera în care umbra e parcă veșnică, chipul savantului se detașează printr-o luminoasă și uimitoare tinerțe. O tinerțe care se aplică, pleneră, în însăși activitatea pe care o desfășoară, și azi, cu o energie unică.

Nu, Octav Onicescu nu trăiește, cum ni s-a părut într-o primă clipă, în umbra amintirilor, ci, ca întotdeauna, în miezul vieții. Ieri încă (adică la vîrsta de peste 80 de ani!) urca scările facultății, ca să aducă, în săli înfășate, neuitatele sale prelegeri, renumite prin țînta științifică, dar și prin eleganța artistică a expunerii. Azi încă, în bătrîna casă de pe cheul Dimboviței, vin studenți, profesori, oameni de știință, mulți de peste hotare, ca să primească, din gura magistrului, un gir pe un gînd, pe o ipoteză, pe o descoperire. Elevul lui Gh. Țițeica, al lui D. Pompei, al lui Traian Lalescu, al lui Tullio-Levi Civita are astăzi, printre discipolii săi, nume notorii, mentori de faimă ai noilor generații. Unii din ei, ca Georgescu-Roegen sau Ionescu-Tulcea, sînt socotiți printre marii matematicieni ai Americii. Ei și alții ca ei, cînd sînt întrebați de obitșii, spun cu mîndrie: venim din țara lui Onicescu. Și lumea savanților e curioasă să afle mai multe despre această țară care l-a dat pe Onicescu.

Octav Onicescu: un român în galaxii. Un nume, lîngă multe altele, iscate din acest generos pămînt, ce s-au înscris pe cerul lumii într-un nepieritor sistem de constelații.

ILIE PURCARU ■

Vorbite și scrieti
românește

Sufixe... (I)

Vom observa, pentru a începe cu date de istorie, că în secolul trecut încep să apară, în limba română, substantive cu variante în -ie și -iune, de tipul secție/secțiune, chestie/chestiune, fracție/fracțiune etc. Ba mai mult: substantivelor terminate în -ion, -ione le corespund, uneori, chiar cîte trei variante: condiție/condițiune/condițion, ocazie/ocažiune/ocațion etc.

În fapt, lucrările de specialitate pomenește de substantive cu variante în -ie și -iune: educație/educațiune, de altele, care au numai variante în -iune: pasiune, depresiune, și de o a treia categorie, numit în -ie: demisie (aceasta din urmă doar cu cinci substantive). Dar, iată, ce constatăm acum? Găsim, în unele lucrări de critică literară (recente), scris așa: „...o situație conștientă a individului u-

PROZA

O radiografie a nevolniciei

Alăturat prin publicarea într-un singur volum (B.P.T., Editura Minerva 1982), „Eclipsa de soare” și „Drumul cinelui” ne oferă posibilitatea contracuzării unei judecăți în legătură cu literatura lui Ion Lăncrănjan. S-a spus, și deseori aceasta s-a sprijinit și pe o identificare a operei cu omul, că personajele lui Ion Lăncrănjan se remarcă prin incapacitatea împinsă până la rectitudinea, autorul manifestând o deosebită simpatie pentru eroii dogmatici în consecvența cu care, indiferent de spațiu și timp, își urmează convingerile morale și politice. O capcană în care au căzut criticii, în chip fatal dacă ne gândim la dominanta moral-politică a creației lui Ion Lăncrănjan, dar mai ales la înscrierea autorului în rindul creatorilor ardeleni marcați de vocația etică. Citite atent astăzi, cele două creații dezvăluie, deodată, două personaje de o complicitate sufletească deosebită. Atât Pavel Bora din „Eclipsa de soare”, cât și Mihai din „Drumul cinelui” au o intransigență moral-politică împinsă până la fanatism din nevoia de a-și ascunde șovăiala din interior. nevolnicia avându-și cauza în oscilațiile sufletești. La un prim nivel de lectură, „Eclipsa de soare”, publicată în 1937, ar putea fi înscrisă în lungă serie a prozelor scrise după 1960, avind ca obsedantă problemă confruntarea dintre nou și vechi în societatea noastră. Un tânăr inginer, Pavel Bora (intruchiparea noului), repartizat într-un sat. Uiejea, se confruntă cu președintele G.A.C.-ului, Iosif Ciorfoiu (intruchiparea vechiului). Ceea ce deosebise atunci, în 1937, ca și acum de altfel, în 1982, nuvela de tot ce s-a scris după 23 August 1944 era viziunea definitiv sumbră. Nu numai că, spre deosebire de toate celelalte creații consacrate obsedantei confruntări moral-politice din societatea contemporană, noul nu triumfă, fie și moral măcar, dar nici dincolo de punctul final nu se întrevăde că vechiului, statului din Uiejea, magistral descris de Ion Lăncrănjan, nu i se va pune capăt vreodată. La un prim nivel de lectură, deci, „Eclipsa de soare” e o proză politică, autentică proză politică, exagerând în conținutul conflictului și a personajelor pentru a crea simpatii și antipatii rapide, a șoca puternic pe cititor, invitându-l nu atât la reflecție, cât mai ales la acțiune. Citită la acest nivel, cum a făcut-o și C. Stănescu, prezentatorul recentului volum, „Eclipsa de soare” se remarcă prin neta diferențiere morală și psihologică a celor doi protagoniști, exagerați de autor pentru a atinge, ca într-un basm modern, proporțiile intruchipării perfecte a forțelor Binelui și ale Răului. La un al doilea nivel de lectură, mult înlesnit și de confruntarea cu „Drumul cinelui”, „Eclipsa de soare” evidențiază o problematică psihologică mult mai complicată, mult mai subtilă decât cea presupusă și cerută chiar de proza politică pură. Centrată pe Pavel Bora, inginerul proaspăt repartizat în Uiejea, „Eclipsa de soare” e o radiografie nemiloasă a efectelor exterioare ale indeciziei interioare, a nevolniciei ivite din complicațiile sufletești. Contrar aparențelor Pavel Bora nu este un luptător, un intransigent moral, invins până la urmă într-o bătălie dusă cu arme inegale. El e un intransigent, un luptător din nevoia de a-și ascunde șovăielile interioare. Există de-a lungul întregii nuvele o permanentă spaimă a eroului de a nu se complăce în mediul moral în care a ajuns, de a nu se împăca și identifica deplin cu Iosif Ciorfoiu, semn clar că în străfunduri zac aceleași tentații, aceleași poțiuni pe care le urăște la adversarul său. Ca și în iubire, Pavel Bora se lasă împins în luptă, gesturile sale împotriva președintelui, care intruchipează vechiul, stătutul, își au de fiecare dată cauza în impulsurile altora, de fiecare dată pe fondul spăimii că ar putea fi și el ca Iosif Ciorfoiu. Nu deosebit de Bora este Mihai, „securistul” din „Drumul cinelui”, după opinia noastră el, și nu Mama, personaj central al operei. Ca și Pavel Bora, Mihai e un luptător fără voie nimerit într-o profesie în care trebuie, înainte de toate, intransigență, fermitate, bărbătească. Izbușnicile sale de duritate, extremismul său moral-politic sînt consecința directă a nelimppezirii interioare. Atât din punct de vedere psihologic, interior, cât și din punct de vedere moral-politic, personajul este tulbure, sfîșiat de contradicții. Pentru a ascunde această nevolnicie, înțuită de Mama, spirit ferm, bărbătesc (de aici și nu din alte motive antipatia acesteia față de Mihai), personajul împinge intransigent până la fanatism. Creația lui Ion Lăncrănjan, socrantă la o primă lectură, are nevoie, în chip vital la ora actuală, de o atență, calmă, recitare.

ION CRISTOIU

ESEU

În marginea fantasticului

Hispanist de notorietate, preocupat îndeosebi de proza spațiului hispano-american, în care încearcă să detecteze o viziune specifică asupra lumii și asupra condiției umane (vezi *Literatura hispano-americană în lumină sistematică*, 1978), Paul Alexandru Georgescu este de astă dată prezent în librării cu un volum de proze scurte — *Casa Weber sau Iesirea din noapte* (Editura Cartea românească, 1982). Deși subintitulat *Nuvele*, volumul este mai degrabă un jurnal — real sau de ficțiune, e mai puțin important — al unei „lecturi mantic-existențiale a lumii” — ca să folosim o formulă aplicată de autor prozei lui Julio Cortázar în volumul amintit mai sus — conform căreia „universul (...) este structurat dual: el se caracterizează prin deschiderea, prin trecerea de la real la fantastic, de la cotidian la insolit, de la regulă la excepție”. Prin această percepție duală, stratificată, istoria se prelungește în *infraistorie*, fondul misterios al lucrurilor năvălește în ordinea obișnuită, conștiința și își anexează o zonă a infraconștiinței, menită în cele din urmă să transfere individul într-un plan secund, de umbră al existenței.

Un personaj unic stăbete aceste nuvele — povestitorul — intersectându-se ici și colo, prin diferite medieri, cu un fel de dublu al său, bizarul Otto Kahn (Canoto), figură de mag acronic, de păpușar divin stăpînind itele inexplicabilului. Un unic personaj deci, pregătit pentru întilnirea cu insolitul („Trecerea pe nesimțite în himera mi-a dat întotdeauna o bucurie aprinsă”) prin aplecarea irepresibilă pentru zonele de umbră ale realului, pentru ocultisme și parapsihologie, cititor de tratate despre „Limbaul demiurgic” (*Casa Weber...*) sau conferențiar de literatură fantastică (*Falsa moarte a lui Julio sau Ceasornicarul năsting, Plicul roz*). „În imaginea fantasticului” nu este doar o formulă, ci chiar localizarea acestor proze. Importă mai puțin atmosfera de tensiuni subterane sub aparențe bucolice sau cea a Germaniei hitleriste în ascensiune, cu lagăre și „deutsche ordnung” din *Casa Weber...* prezența vie și trepidantă a marilor orașe din *Falsa moarte... Plicul roz. Între două orașe* etc. Încercătura epică, redată în scriitură modernă (de tip nou roman, cu relatate la persoana a doua, ca în *Falsa moarte... de pildă*) este filtrată discret printr-o lectură mantică, în care se reține în ultimă instanță numai elementul cu valoare de semn al prezenței misterului, cu valoare de premoniție, de semnal al apropierii de spațiul „celălalt”. Unul din motivele recurente ale volumului este *transferul de personalitate*. Aflat într-o situație care amintește de cea din *Secretul doctorului Hönigsberger* a lui Eliade, povestitorul din *Casa Weber...* intră sub puterea fascinatorie a textului (jurnalului inginerului Weber), preluându-l în final destinul. În *Falsa moarte a lui Julio...* scriitorul Julio Cortázar își evită printr-o întimplare moartea într-un accident rutier, al cărui protagonist ajunge să fie — printr-o substituție ocultă — un zidar din Caracas *Falsa moarte...* cea mai reușită dintre nuvele, atât sub aspect formal, cât și sub cel al conducerii ideilor explicitează de fapt poziția autorului față de registrul de coloratură fantastică pentru care optează, ca și distanță „securizantă” pe care o păstrează față de acesta. Fără să fie cu adevărat niște proze fantastice, nuvelele din *Casa Weber sau Iesirea din noapte* (mai puțin, cele *Trei vise*, cărora li s-ar potrivi mai degrabă o abordare din unghi psihanalitic, sint, cu toată montura lor epică, pe alocuri minuțioasă și puternic subiectivizată, sint, deci, niște teoretizări asupra fantasticului. Predilecția pentru subterfugiile literaturii în descendență romantică (jurnalul găsit, scrisorile, amintirile), în combinație cu scriitura modernă, supă în construcție, conferă un farmec aparte acestor proze, constrinse de etichetarea lor ca nuvele. Textele din *Casa Weber...* reprezintă în fond o prelungire a eseisticii autorului, fructul unei îndelungate conviețuirii cu o literatură pentru care dincolo este aproape aici, pentru care realul este fragmentat de nenumărate inserții ale suprarealului. Ultimul volum al lui Paul Alexandru Georgescu este cartea unui spirit care locuiește acea fascinantă zonă de risc al contaminării, al intrării în joc.

TANIA RADU

Arany Janos

În introducerea la studiul dedicat lui Illiyes Gyula, studiu apărut în volumul *Poezii și Poezie*, editura E.P.L., 1963, A.E. Baconsky scria: „Numele celor mai proeminenți poeți maghiari au pentru noi o rezonanță familiară: Voszsmarty, Petöfi, Arany Janos, Ady, Iozsef Attila nu mai sînt de multă vreme în țara noastră niște simple portrete din galeria unei istorii literare dăscălești, ci realități vii, care ne solicită ori de câte ori simțim nevoia de-a ne confrunța cu sufletul poporului prieten, măturisit în cîntec și vers”.

Ne îngăduim să stăruim în aceste câteva rînduri asupra vieții și operei unuia din acești mari poeți. Arany Janos, de la a cărui stingere din viață s-au împlinit în acest an la 22 octombrie, o sută de ani.

Născut în 1817, la Salonta Mare, viitorul poet Arany Janos avea să cucerească, la vîrsta de 30 de ani, unul din cele mai importante premii literare din Ungaria acelor timpuri, premiul „Societății literare Kisfaludy”, eveniment pe care tînrul și revoluționarul poet Petöfi Sandor îl va saluta cu următoarele cuvinte: „Alții nu euleg laurii decît frunză cu frunză, fie trebuie să îi se dea cununa întreagă”. Precizînd că respectivul premiu a fost eucrit cu poemul Toldi — dedicat unuia din eroii legendari ai poporului maghiar, același despre care, la 1574, un anume Ilosvai Selymes Peter scrisese un alt poem de mare circulație — să revenim la momentul 1847, cînd proaspătul laureat avea să-i răspundă lui Petöfi, pentru frumoasele sale cuvinte, astfel: „Mi-e sufletul acum, vibrînd, ca un țambal; / Mi-e inima voioasă, dar vînturi grele-o bat: / Mi-o bîntuie-ntrăbarea, asemeni unui val: / De ce prietenia, el, Petöfi, mi-a dat? / / Ea, la concurs, ca premiu, nu figura deloc; / Un dar trimis din ceruri, dumnezeiesc îmi pare...” Această prietenie avea să continue sub faldurile steagurilor învîpăiate ale anului 1848, cînd pana lui Arany Janos a cîntat în versuri avîntate și pline de entuziasm tinereții idealurile revoluției, ca în poemul „Cîntec revoluționar”, al cărui final îl reproducem: „Ni-mănuia nu-i port dușmănie / Dacă nici el nu mi-o poartă mie / Pentru libertate, însă, da / Lupt pină la moarte pentru ea”. De altfel, cam în aceeași perioadă, vorbind despre sine, Arany Janos se definea, astfel: „Cine sînt — mă-ntrebi. — Mlădiță-a poporului. Trăiesc / Pentru-al meu trib. Atîta. Prin el și pentru el / Cu soarta lui sînt una și-n cîntec de-nfloresc / pe buza mea și cîntu-i / simte bine-astfel”. Spicînd din bogata viață a acestui mare poet, vom consemna că în anii revoluției maghiare, a redactat și ziarul „Amicul poporului”. Au fost vremuri de profundă trăire patriotică, adine rămase în memoria poetului, drept pentru care, în 1850, în poemul „Las lira”, Arany Janos, evocîndu-le, scria cu amărăciune: „De ce te-ai stîns, m-ai părăsit / O, dulce tinerețe?”

Cu excepția cîtorva scurte poeme, un fel de proverbe și zicători prelucrate din folclorul maghiar, creația originală a lui Arany Janos, în epoca la care ne referim, a trecut în planul doi. În prim plan, continuînd încercări mai vechi, poetul se afirmă ca un inspirat traducător al lui Sofocle, Aristofan și Shakespeare. Menționăm că multe din actualele montări ale lui Hamlet apelează, pentru frumusețea traducerii, la versiunea lui Arany Janos, acest versabil „Shakespeare al baladei”, cum l-au numit criticii maghiari. Într-adevăr, adine cunoscător al limbii maghiare, cu precădere al graiului din pustă, apreciat a fi cel mai expresiv, în comparație cu celelalte graiuri ale limbii maghiare, Arany Janos atinge neabătute culmi stilistice. Această extraordinară reușită se va transforma, însă, într-un obstacol greu de trecut pentru toți cei ce s-au încumetat să-l traducă. Și cum o astfel de reușită s-a întîmplat arareori, poetul a rămas cu cîteva excepții, în granițele severe ale limbii sale. Cu toate aceste dificultăți, limba română dispune de cîteva bune traduceri datorate lui H. Grămescu, care, în urmă cu un bun număr de ani, l-a prezentat cititorului din România cu un volum intitulat *Versuri alese*.

Revenind asupra operei acestui mare poet, de la a cărui moarte s-au împlinit, iată, o sută de ani, să mai notăm că, în ultima parte a vieții sale, creația originală este mărcată de două ample poeme, Amurgul lui Toldi și prima parte a unei trilogii pe care n-a mai apucat să o termine, *Moartea lui Buda*.

Intrucît, înspre finalul lor, viața și opera lui Arany Janos au fost marcate de gustul amar al înfrîngerii revoluției de la 1848, vom reproduce sfîrșitul unui poem, Epilog, pe care poetul l-a scris în 1877. Bine tradus, poemul pune în valoare lira de aur a acestui mare poet: „Astăzi, totu-i prea tîrziu / Vine ultimul somn, știu / Cum să zboare și să cînte / Chiar de-i spartă colivia / Pasărea cu aripi frînte?”

N. VICTOR

CAP LIMPEDE

ACOLO... APROAPE

Iarnă de război la Iași. Statuia lui Aleksandri din fața Teatrului Național, în giulgiul alb al zăpezii; ici și colo doar apar colțuri din mustața de bronz coctit. Noi, elevii sus la galerie, la „cucurigu” descoperim un autor descoperit din zăpezile tăcerii, pe Mircea Ștefănescu, și pe scenă un tânăr actor care-și făcea atunci o pîrtie largă — Ionescu Gion. E ca o metaforă titlul acelei piese: „ACOLO DEPARTE”.

Scriitorul era pină mai ieri decanul de vîrstă și de valoare al teatrului românesc. Duminică accasta, dimineața am avut cîntea amară după un spectacol cu „MICUL INFERN” pe scena Teatrului „Nottara”, să rostesc emoționat un mic reviem. Timp de două ore și jumătate, sala explodase într-un ris pină la lacrimi. Apoi, la anunțarea tristei vești, risul a dispărut. Au rămas lacrimile. E poate chintesența operei lui

Mircea Ștefănescu, marile arhitect al melodramei moderne, făuritorul de lumi calde și bune de speranță și bucurie.

Și MIRCEA ȘTEFĂNESCU sprincenatului, timidul, bunul nostru confrate, lord generos al relațiilor umane, cum a știut să-și dăruie ultimele decenii gîndului nostru nou despre teatru. Și pe afixe a apărut RAPSO-DIA ȚIGANILOR. Poem închinat egalității sociale și rasiale, superba evocare dedicată histrionilor de geniu, celor care ne-au dus străbunii la teatru — CĂRUTA CU PAIATE, oda lui CUZA VODĂ, omagiul EMINESCU.

L-am iubit mult pentru tot ce-a adus teatrului ca îndemna spre frumos și puritate. Îi păstrez primul volum de amintiri. Înainte de plecare l-a încheiat pe al doilea... Îl așteptăm. Cu emoție.

MIRCEA ȘTEFĂNESCU n-a mințit, el marele meșter al lumii teatrului, care ne-a captat tot-

deauna tot ce avem mai adolescentin în ris și în lacrimă.

Deși e „ACOLO DEPARTE”, va fi mereu atît de aproape de noi. (Alecu Popovici)

EMINESCU PE MICUL ECRAN

Rar am văzut pe micul ecran o emisiune de versuri atît de atent pregătită, atît de expresiv prelucrată în studio, cum a fost aceea a actriței Lucia Mureșan pe versurile lui Mihai Eminescu. De un bun gust și de un rafinament care pun în umbră alte emisiuni de versuri calofile și decorative. În interpretarea Luciei Mureșan versul rămîne în zona abstractă a meditației asupra lumii, înlăunțirea metaforelor are ceva din logica rece a matematicii, spațiul în care se mișcă gîndul inprumutată atmosfera rarefiată a zăpezilor de pe marile înălțimi și a luminii lunare. Spusă lucid, aparent rece, alb, poezia își dezvăluie orizonturi nebănuite, profunzimi și abisuri

tragice, sensuri distilate ascunse lecturii imediate, sonorități de cristal. Lucia Mureșan cunoaște bine arta de a spune versuri prin imagine, printr-un efort în primul rînd cerebral, fără patetism și ardere afișată, lăsînd întotdeauna să se înțeleagă că în spatele cuvintelor se ascunde o taină, un mister. Emisiunea ei pe versurile lui Eminescu, transmisă în cadrul emisiunii „Album duminical”, a avut dincolo de firescul rostirii, ceva straniu și tulburător, ceva din destînl îndurerat și tragic al poetului. Scenografia a creat imagini de o expresivitate savantă rod al unei colaborări cu artistul fotografiei care este Ion Miclea. Muzica Ilenei Popovici a picurat printre cuvinte ca din spații intergalactice. Regizorul Dan Trajan Popovici a lucrat la pupitrul cu o discreție de caligraf al imaginii.

Splendidă demonstrație de ceea ce poate să însemne profesionalismul de mare elevație. (Adrian Dohotaru)

Eveniment la Slătioara

Duminică 24 octombrie, la Slătioara-Horezu, județul Vilcea, a avut loc un eveniment de cronică: inaugurarea Casei de cultură țărănească — unică de acest fel din țară — cu sală de teatru de 300 de locuri, cu săli de conferințe, bibliotecă, săli pentru activități de cercuri de creație și muzeu etnografic. La inaugurare — desfășurată în prezența a peste 1000 de oameni — au participat actorii ai Teatrului Mic (teatru care patronează Casa de cultură țărănească: Irina Răchiteanu Șirianu, Leopoldina Bălănuță, Valeria Seciu, Carmen Galin, Mitică Popescu, Nicolae Dinică, Gheorghe Visu, Dinu Manolache, Constantin Dinescu, împreună cu maestrul de lumini Titu Constantinescu și Anton Dumitru, care au pus la punct instalația de lumini a sălii de spectacol. Teatrul Mic a avut, de asemenea, ca invitați pe Al. Arșinel, Benone Sinulescu, Maria Dragomiroiu, Anda Călugăreanu, Maria Nagy, Nicu Alifanțis. La spectacolul de gală au participat și formații profesioniste și de amatori din județ. Se programează încă de pe acum spectacolele susținute lunar de teatre profesioniste din București, Pitești, Craiova, Petroșani. Astfel incit ecule mai reprezentative spectacole de teatru din țară pot figura și în repertoriul Casei de cultură dintr-un sat îndepărtat de munte! Laudă celor care au înălțat acest monument de cultură și artă într-o vatră luminată de țară.

ARON DOMIDE

FILM

Valentina

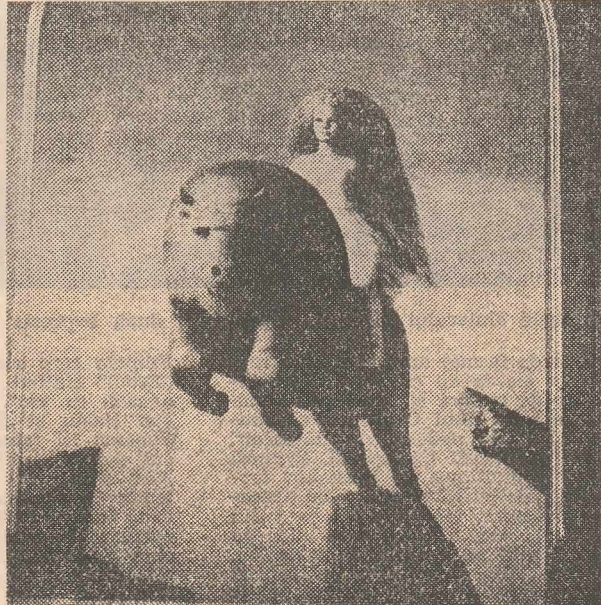
Regizorul de film sovietic Gleb Pamfilov a transpus pe ecran o piesă de teatru. Piesa se numește „Vara trecută la Ciulimsk”. Filmul — Valentina. Vampilov, autorul textului dramatic, și-a conceput lucrarea pe timpul când în literatură era la modă un anumit gen de erou — exilatul nedreptățit. Regizorul reține simpatia autorului dramatic pentru eroul său și-l redă ecranului așa cum l-a gândit Vampilov. Exilatul nedreptățit este anchetator. Autorii nu insistă asupra amănunțelor exilului. Într-un accident de circulație este implicat fiul unui important personaj politic. Ancheta trebuie să-l scoată basma curată. Pentru asta însă este nevoie ca anchetatorului nostru să-i fie luat cazul, el opunându-se traficului de influență și abuzului superiorilor săi. Și pleacă. Se retrage adică în provincie, decepționat, obosit, resemnat. Viața, pentru el, nu mai are nici un sens. Personajul pozitiv al lui Vampilov-Pamfilov nu mai așteaptă decât pensia. Filmul de aici începe. Și începe frumos. E dimineață. Un biciclist pedalează cu grijă urmând podișca de lemn ce ține loc de trotuar. Valentina deschide ceainăria. Timpul și-a început marea lucrare și la Ciulimsk. Singur, timpul nu construiește nimic. Curge și demolează. Doi ochi, regizor și scenarist, străjuiesc necruțător scena. Viața la Ciulimsk pare definitiv crucificată între scurteza ireversibilă a timpului și cenzura severă a observatorilor din afară. Nu există scăpare. **Viața asta ticăloasă!** protestează un personaj. **Fiindcă nu citești ziarele, replică un altul. Din 1990, pe aici va trece o cale ferată!** N-aurim hohotul sarcastic. Îi simțim minia. Lumea este cind tragică, cind grotescă. Personajul care încearcă să se sustragă se numește Valentina. Ea este debarasoare și ospălăriță la ceainărie. Ea dă lumii în care trăiește cea de-a treia dimensiune: lumina interioară. Valentina se îndrăgostește de anchetator. De Valentina este îndrăgostit Petca. Petca este fiul responsabilei ceainăricii. În universul dramatic, el este purtătorul culpabilității. S-a născut din adulter. Un adulter justificat de istorie, dar adulter. Mama lui n-a mai așteptat întoarcerea soțului din război. Soțul revine mult după terminarea conflagrației. Într-o lume care l-a declarat nelegitim, Petca își caută legitimitatea. Brutal, trufaș, chinuitor, cinic. Dreptul de a te naște este un drept pseudoumanist, romantic, sentimental și utopic. Petca devine propagatorul unui rău de care nu se face vinovat. O va viola pe Valentina și un alt copil nelegitim se va naște și destinul unei alte Valentine poate va fi frânt nedrept și ireparabil. Vinovatul adevărat nu este însă Petca. Petca este numai mina brutală a unui destin pecetluit de anchetator. De luptător resemnat întru justiție și adevăr. Fiindcă anchetatorul este un fals nedreptățit. Un nedreptățit al unei mode literare. Cine este anchetatorul? După terminarea facultății se căsătorește cu fiica unei persoane influente și scribit de gestul său și de moravurile lumii în care a pătruns se revoltă. Pleacă, cum am spus, la Ciulimsk, dar nu pentru a se supune penitențelor, ci pentru a primi beneficiul și a se nutri din aureola apostolatului. Trăiește și doarme în apartamentul farmacistei îndrăgostite la rindu-i de obolomovistul justițiar, dar dimineața îi este rușine să se arate în tovărășia ei și o ia tiptil pe scară înaintea. Valentina îi mărturisește dragostea într-o scenență cum n-am mai văzut niciodată pe ecran. Cum procedează anchetatorul? Îi scrie un bilet în care îl dă întâlnire pentru ora 10 seara. Printr-un complex stupid de impreviziuni, biletul nu ajunge în mâinile Valentinei și fata acceptă, din milă, să-l însoțească pe Petca la dans. La întoarcere se petrece drama. Anchetatorul o caută deznădăjduit, dar ajunge prea târziu. Un Platonov modern, sofisticat și neconsistent. Final ratat pentru că unul din subsansambururile construcției dramatice n-a rezistat timpului. Menținându-l pe anchetator în zona pozitivă a dramei, autorii n-au mai observat că timpul l-a aneantizat ca erou, iar fără înălțimea lui, Valentina rămâne o prostuță oarecare.

NICOLAE CRISTACHE

Sabin Bălașa la prima expoziție personală

În Agora tinereții

Șade un minut, un ceas, două zile și patru nopți, luni îndelungi și ani, să viseze în culori neamul, armonia, omenirea și toate oceanele lumii. În timp ce unii hamletieni, în fața listelor de bucate, se tot întrebă dacă există un specific român, Sabin Bălașa, incomparabil nici cu ieri și nici cu azi și nici cu mine, fantazează românește. Ieri devine poimăine în culori geniale. Poimăine devine alaltăieri sau două milenii în urmă. Sabin trudește în Agora tinereții române cu poezii cuvintelor și ai cîntecelor. În fața culorii și a pinzei e timid, dar geniu fără spaime nu cred că există.

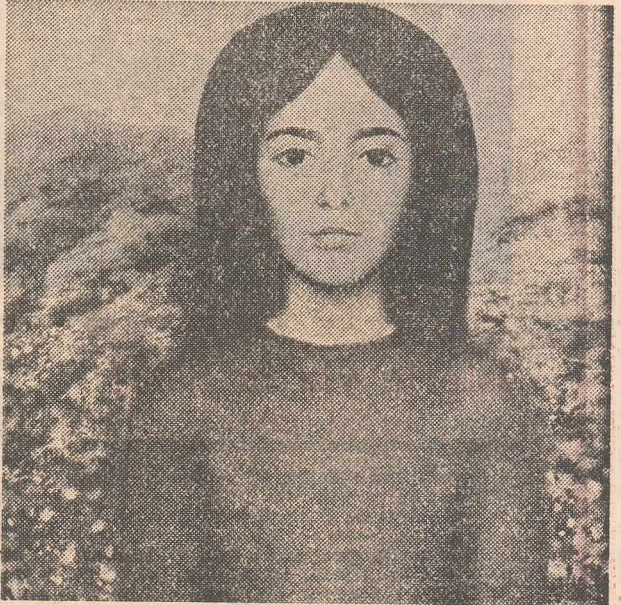


Un mare pictor

Ne oprim în fața unuia dintre lucrările expoziției deschise, miercuri, de Sabin Bălașa la Muzeul de artă al R.S.R. Mai exact spus, revenim asupra ei. Nu cea mai importantă. Nu cea mai șocantă. În prim plan, în profil, o femeie frumoasă. O femeie care așteaptă sau care visează. În planul doi, un scaun. Pur și simplu un scaun profilat pe un fundal albastru, oarecum circular, ca o cortină de teatru, sugerind un perete de munte. S-ar zice că ne aflăm pe un platou înalt, transformat într-un fel de scenă. Undeva, jos, ca și cum am privi prin geamul unui avion, zărim un început de vegetație și un lac abia conturat. Sintem înclinați să spunem că totul e străniu, misterios, dar amîndouă cuvintele nu pot exprima pe de-a-n-tregul atmosfera acestei lucrări amintindu-ni-l pe Chirico, dar care totodată este atât de personală totuși. Am revenit, cum spuneam, în fața unuia dintre cele mai simple, mai comune lucrări, aparent insignifiantă, dar care conține, în bună parte, nota generală a celor citorva zeci de lucrări ce alcătuiesc o tulburătoare retrospectivă sau prima personală a unuia din cei mai interesanți pictori români contemporani, Sabin Bălașa. Recitim rîndurile de pînă acum și constatăm că am vorbit despre un început de vegetație. Ciudat, dar la Sabin Bălașa, cu excepția a două-trei lucrări, vegetația lipsește. În schimb, piatra, ca unică formă a materiei ce se poate confrunta cu timpul, sau care ne poate vorbi despre timp, cum afirmă pictorul, este omniprezentă, de unde peisajele sale parcă lunare, parcă din alte planete. O îndiferență asemănătoare, precum cea față de vegetație, și în legătură cu apa, prezentă în doar câteva lucrări sub ipostaza unui fîrm de mare sau a unui fîrm de ocean. În rest, piatră, Piatră, păsări, animale fabuloase, de neregăsit la alt pictor, și oameni. O atît de mare fascinație a pietrei, încît

Român chinuit și fără revendicări inutile, truditör fără normă, Sabin e invidiat. Cîste lui că-i invidiat pentru muncă. Mai mult păgubos decît în ciștig, Bălașa cîntă. Are ei un cîntec oltean, pe care mi l-a spus odată, foarte de mult, în ceas de taină și tinerețe. Sabin Bălașa este Maria Tănase în culori. El aparține unei stirpe de sfinți neortodocși, plini de păcatele înaltului culorii, omenescului și luminii. E o învălmășală de glorie, naivitate, triumf și canonică jertfire. În public trufaș; dincolo — gînd, culcare, ideal, într-o smerită umilință. Ia-l în glorie. Între patru ochi nu este decît un țaran român, un țaran sciîntecitor, umilind neputința.

TIBERIU UTAN



zărim păsări de piatră, animale de piatră, oameni de piatră, sau încorporați pietrei. O adevărată simfonică a pietrei. Dar personajul principal este, totuși, omul. Omul legendelor folclorice, omul marilor evenimente istorice, omul zilelor noastre omagîindu-și lucrarea sa eroică, zidirea patriei contemporane, omul de pretutîndeni, de pe întreaga suprafață a pămîntului, aspirînd la supremul ideal al zilelor noastre, pacca. Dar și omul dintotdeauna, dincolo de timp sau spațiu. Omul cu bucuriile și spaimele sale, cu așteptările sale, cu singurătatea sa. Omul față în față cu el însuși, cu Nașterea, Copilăria, Iubirea și Moartea. Omul față-n față cu veșnica și totuși pieritoarea sa Frumusețe. Dar retrospectiva sau prima expoziție personală a lui Sabin Bălașa depășește cu mult această succintă inventariere. Ne aflăm în fața unui inconfundabil univers artistic articulat pînă-n cele mai mici amănunte, un univers care se adresează nu numai ochiului, asupra căruia lucrează, înfrumusețîndu-l și îmbogățîndu-l, ci și asupra gîndirii, pe care o incită, o activează, astfel încît nu de puține ori ne-am surprins meditănd asupra posibilităților relațiilor stabilite, iață, la un nou nivel, între poezie și pictură, între muzică și pictură, între dans și pictură. Cu o viziune dintre cele mai originale, Sabin Bălașa ne propune, prin tot ce e expus în această expoziție, un nou și foarte profund dialog între pictura sa și artele mai sus-amintite, semn că pictorul este, înainte de toate, un artist, un comentator estetic nu doar al picturii, ci al artei însăși, curaj pe care doar cîțiva din marii noștri plasticieni l-au avut. Cu alte cuvinte, ceea ce pictează Sabin Bălașa nu este doar realitatea, ci adevărul însuși, așa cum l-a văzut și l-a înțeles. Arareori spațiul lucrărilor sale este unul de factură clasică, strict plastică, iar personajele sale, în acest spațiu, nu mai respectă regulile mecanice ale mișcării, iar în ceea ce privește culoarea, dincolo de oarecare inovație, ea este conformă cu lumea atît de stranie și tulburătoare a acestui mare pictor român contemporan.

VICTOR NIȚĂ

Scrisori pentru „Flacăra”

Naiul românesc

Cu ani în urmă, pe cînd la „România literară” redactor-șef era Geo Dumitrescu, redactor-șef adjunct era Adrian Păunescu, iar eu secretar responsabil de redacție, a venit la noi un tânăr profesor de muzică, voind să publicăm un scurt eseu despre un instrument la care el ținea foarte mult. Un instrument care nu era vioara sau violoncelul și nici pianul sau clavicinul și nici clarinetul sau oboiul, într-un cuvînt, nici unul dintre instrumentele cărora marii compozitori le-a dat identitate absolută. Iar marii dirijori le-a înscris în istoria viei un stil după stilul propriu. Tânărul profesor de muzică nu dorea nici mai mult, nici mai puțin decît să scoată pe scena artistică a lumii necunoscutul nai. Un fel de flaut românesc cu douăzeci și patru, sau numai șaisprezece, sau douăsprezece, sau numai șase, sau chiar numai un tub din care poate țîșni tot ceea ce putem noi numi muzică. Un fel de greiere față de care clasică orgă e un elefant. L-am crezut? Bineînțeles. Eseau despre nai s-a publicat imediat și încă într-un mod afectiv. Ceva mai tîrziu, component al formațiilor de muzică românească, tânărul profesor a plecat în lume cu naiul său, și din zeci și zeci de colțuri ale globului pămîntesc ne-a trimis cele mai sincere și emoționante ilustrate. Toate mijloacele specifice poeziei (rimă, ritm, metaforă, descriție cînd gravă, cînd fantastică a realului) veneau aduse înapoi prin nai. Tot ceea ce avem noi mai sensibilizat a intrat în conștiința unor oameni de pretutîndeni printr-un nai care poartă numele lui Gheorghe Zamfir. Mari orchestre simfonice, precum „Lon-

don Symphony orchestra”, precum orchestra reprezentativă a Japoniei, precum „James Last”, precum Orchestra simfonică „Hary van Roof” sau aceea de orgă condusă de Georges Rabol, înregistrări din Australia, America, Franța, Elveția. Italia au ținut ani după ani un sublim toast naiului dus acolo de Gheorghe Zamfir. Astfel încît, repet: orga ce ne-a apărut mamă devenea acum o fecioară a naiului, naiul cel care la origini îi este de fapt tată. Nu e nici un fel de mitologie, Zamfir exprimă prin marelui său talent un adevăr real, așa cum sint toate adevărurile. Prin naiul său suflă vîntul imblînzit, trec treștiile și se zbat frunzele plopiilor de pe pămîntul românesc, iar incendiul produs de cîntecul său dau flăcărilor stejari pe care nu-i mistuie ci se hrănesc, omeneste așa spune, cu seva lor, ca dintr-un izvor de foc și de apă care nu seacă niciodată. Sergiu Celibidache l-a numit pe Gheorghe Zamfir un zeu al naiului. La Zamfir, care este și un admirabil creator de text și melodie, textul și melodia se îngemănează într-un fenomen folcloric care-a făcut din concertele sale (și de la noi și de peste hotare) unul din multiplele chipuri ale „Cîntării Romântei” — un omagiu dus pretutîndeni țării și președintelui său. L-am văzut în țară în câteva concerte (s-a scris atunci mult și cu un entuziasm deplin — subliniindu-se darul său excepțional, puterea de a scufunda în fîntina muzicii pe oricare dintre noi și de a ne scoate într-un mod tot atît de miraculos la marginea cîmpiei sau de a ne urca, dintr-o dată, pe creasta de sus a Ceah-lului I) și l-am auzit, mai apoi, într-un concert extraordinar pe care Benone Sinulescu mi l-a oferit la el acasă, prin discuri, o întreagă duminică. Cu Benone, Zamfir a imprimat nu de mult un disc minunat și tot Benone mi-a spus că după un „devenit de-acuma ce-

lebru „Omagiu lui Mozart”, Zamfir lucrează la un „Omagiu lui Enescu” și la un „Omagiu lui Brăncuși”. În „Omagiu lui Mozart”, pe care l-am ascultat copleșit de emoție, Zamfir mi s-a părut un vrăjitor care aduce vioara, clavicinul, pianul, oboiul, clarinetul și orga la picioarele naiului său fermecat. În „Omagiu lui Mozart”, unde sint folosite atîtea motive folclorice românești, Zamfir face, prin muzică, din limba românească, o limbă internațională. Ajuns acasă, m-am apucat să scriu aceste rînduri pentru „Flacăra”, avînd această nedumerire: De ce nu-i găsesc discurile în magazinele noastre de muzică? A venit la mine un scriitor italian și, între cadourile pe care i le-am făcut, el nu s-a abținut să nu-mi ceară, surizînd (Culul de dar... dar... de ce să nu cer?) un disc de Gheorghe Zamfir. Știu, se cumpără imediat de cum apar, dar cu atît mai bine. Am alergat prin tot orașul și m-am întors pleoștit, dregînd totul cu o sticlă de vin de Huși. Sint cărți bune, sint discuri bune, cerute atît la noi cit și în lume. De ce să nu le oferim ca pe daruri de preț, ca fiind ale noastre, ale spiritului nostru? Gheorghe Zamfir editează acum în străinătate discuri ce vor fi, în mod cert, celebre. Dar de ce să nu le edităm, în primul rînd, noi? Chiar valoarea lor materială ar fi mai mare, venînd de la sur-să, venînd de la izvoare.

VASILE BARAN

SABIN BĂLAȘA

(Urmare din pagina 9)

specificul marțian decît cel românesc. Uneori derutează și îndrăzneala, uitînd adesea că îndrăzneala și originalitatea sint tipice pentru creatorul român veritabil, în orice domeniu, evident și în politică. Dar să nu lungesc vorba. De ce să țîgăduiesc, cînd chiar eu sint puțin mirat de ce-mi născocesc mintea. Mă liniștesc însă gîndul că mama m-a făcut oltean odată cu specificul. — Un fapt e sigur: dacā față cu pictura atîtor contemporani oamenii nu simt neapărat nevoia unui punct de vedere, față cu pictura lui Sabin Bălașa oamenii au, toți, o opinie. Și cei mai liniștiți artiști — adică artiștii care nu prea teoretizează în seama profesiei — devin brusc teoreticienii lui „e artă” sau „nu e artă”, „e valoare” sau „nu e valoare”. — Firește, aceștia sint prea liniștiți pentru a putea ajunge la certitudini. — Cel mai mult vă iubesc, se pare, scriitorii. Poezii, în primul rînd. — Și eu îi iubesc pe poeți. Le cunosc opera și ei observă că le-o și iubesc. Pentru mine, scriitorii au fost totdeauna o plămadă specială. Poate că pictura mea are o tangență fericită cu poezia. Un duh poetic. Poate că totul se trage de la faptul că nu percep trecerea timpului, că mă simt la începutul carierei și inocența întîrziată a ființei mele îi convinge pe poeți de realitatea că sint capabil de un singur mare sentiment: adoratie și extaz la uman.

„Tu Ardeal, tu Arde



La Baia Mare, în acordurile cîntecului „Dor de Eminescu”, după expresia autorului versurilor: tinăra pădure maramureșeană bătută de vânt

Istorie vie în Sălaj

Localitatea: Zalău, 21 octombrie 1982, ora 18.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 5 000 (înăuntru) + 5 000 (afară, la difuzoare).
Durata: 5 ore și jumătate.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Atmosfera: trăire mereu adecvată actului artistic.
Aportul organizatorilor: foarte bun, implicare a tuturor în actul de pregătire și împlinire a întîmplării.

Incepem cu „Viitorul”, această performanță lirică excepțională peste care publicul prezent în sală adaugă performanța unei reacții imediate și adecvate intru totul momentului. Cîntăm pentru pacea adevărată, entuziasm și liberă în existența sa dezbrată de immobilism, cu un cîntăreț de pace, Ion Zubașcu. Este momentul la care reușim să oferim celor citorva mii de oameni care au avut neșansa de a nu mai încăpea, imaginea sonoră a manifestării din această seară instalînd cîteva boxe afară. Prompt, în transpunerea în realitate a acestei idei aparținînd conducătorului cînaclului, sunetistul nostru Costel Ionescu. Momentele în care cîntă Arpad Domokos, acest tinăr secui din Miercurea Ciuc, prin care ne simțim aproape de toți maghiarii din România, frați buni la greu dar și la împlinire, sînt dintre cele mai fierbinți. Cursul întîlnirii din această seară a înregistrat peste aparițiile așteptate recitarea lui Adrian Păunescu dată poemului dedicat memoriei martirilor de la Ip, aici la numai o plamă de locul crudei jertfe. În timp ce la solicitarea unor participanți, Adrian Păunescu citește poezia sa despre Ip, cîțiva tineri nu se astîmpără din zbgungială, unul rîde. El este adus pe scenă și Adrian Păunescu îl întrebă dacă știe ce a fost la Ip. Acesta zice: nu. Cei din sală îl admonestază. Adrian Păunescu intervine: Nu dumneata, tinere, ești de vină că nu știi istorie, ci noi, care avem obligația de a face accesibilă tinerilor istoria poporului român. Este citit, în continuare, un cutremurător fragment din volumul „De la Bărca la Viena”. Băiatul care risese pleacă cu lacrimi de emoție în sală. El va ști acum ce a fost la Ip. După recitalul lui Ștefan Hrușcă, evoluție artistică la nivelul căreia înregistrăm cea mai înaltă cotă a acumulărilor, este recitată „Oda în metru antic” ce era să fie cel mai slab ecou public de pînă aici. Reluată însă, printr-un unic simț, un soi de încăpăținare divină prin care este solicitată capacitatea latentă a publicului, „Dor de Eminescu” și „Bătrîni” vor umple paharul de sensibilitate umplut de marea inimă care a fost publicul de la Zalău.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Din an în an

Localitatea: Satu Mare, 22 octombrie 1982, ora 18,00.
Număr de spectatori: 1 000 într-o sală cu, de obicei, 300 de scaune.
Condiții de desfășurare: sala Filarmonicii de stat.
Durata: 3 ore și 40 de minute.
Calitatea spectacolului: excelent.
Noutăți: au debutat în cînaclu tinerii sătmăreni Emilian Onciu și Octavian Bud.
Atmosfera: incendiară.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Este ora anunțată de începere a spectacolului. Valeriu Penișoară, Mircea Rusu și Tatiana Filipoiu își derulează pe rînd

momentele de farmec artistic și aduc treptat sala în starea de cîntec, proprie întîmplărilor de muzică și poezie ale cînaclului. Așa încît Raul Cârstea, cu tulburătorul său cîntec dedicat „Învățătoarei”, pe versuri de Virgil Carianopol, livrează pe nesimțite multimea de spectatori farmecului și duioșiei stăpînitore din această piesă devenită, fără indoială, una din perlele Cînaclului Flacăra. Din clipa în care Ion Hagiu se apropie de microfon, sala îl cere, fără înconjur, „Căciula”. Și Ion Hagiu respectă dorința acestui public minunat, în fața căruia orice artist, primit astfel, și-ar scoate pălăria. Grupul „Poesis” și Mihaela Popescu îl preced pe Arpad Domokos, acest băiat, mai degrabă timid care, din momentul în care intră în posesia microfonului, se scutură de sfiala lui de totdeauna. Este rîndul lui Constantin Dragomir, numit în cînaclu Odiseu, de cînd poartă din spectacol în spectacol povara dulce a succesului cîntecului său „Drumul”, pe versuri de Adrian Păunescu. Dar „grecul” redvine oltean cîntînd „Viață simplă”, ca un întîrziat menestrel îndrăgostit în taină de autoarea versurilor de al cărei dor nici un drum, totuși, nu-l vindecă. Tăcutul menestrel poartă în suflet acest tulburător miracol prin care învecinează tărîmurile de vers a doi poeți adevărați. Și Daniela Crăsnaru este cel dintîi poet care cîștigă, sub imperiul sportivității, o asemenea întrecere cu Adrian Păunescu. Odiseu al nostru sacralizează în propriu-i cîntec distanța de Itaca, dar își iubește Penelopa mai presus de orice filozofie. Urmează Mihail Stan, Alexandru Zărnescu, Nicolae Cenani, Valentin Gereș, grupul „Flacăra Pop”, trupa „Iris”, grupul satiric „Mesaj”, Ion Zubașcu, după care doi tineri sătmăreni cîntă pentru prima oară în cînaclu. Sînt Emilian Onciu și Octavian Bud. Urmează „excelența sa verticală Ștefan Hrușcă”, la prezentarea căruia conducătorul cînaclului spune publicului că „se împlineste astăzi un an de cînd, plecînd din Satu Mare, îl luam cu noi definitiv pe cel care avea să devină cea mai curată șansă a Cînaclului „Flacăra”. Frumos ca un demon sechestrat într-o mănăstire de maici și vibrînd de cîntec și de poezie ca o săgeată într-un arc întîns, Duce Bertzi sculptează în lumini colorate prelungirea stranie a farmecului unui Lică după ai cărui pași migrează o fabuloasă MOARĂ CU NOROC la care stăpînesc doar vraja cîntecului și sufletul de frunză de ploap al Anei risipit în toate fetele frumoase care cîntă cu acest om al pădurii „Cînd s-o-mpărțit norocul”. Spectacolul se rotunjește artistic prin contribuția lui George Nicolescu și Vasile Șeicaru și se încheie superb cu cîntecul „Iancu la Tebea”.

Minunații sătmăreni

Localitatea: Satu Mare, 22 octombrie 1982, ora 22 și 45 de minute.
Număr de spectatori: peste 1 000.
Condiții de desfășurare: sala Filarmonicii de stat.
Noutăți: debutează cîntînd împreună Ileana Gyulay și Ionel Bleda.
Durata: 3 ore și 45 de minute.
Calitatea spectacolului: splendid.
Atmosfera: minunată.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Al doilea spectacol se deschide cu Emilian Onciu și Octavian Bud, cărora le urmează alt debut sătmărean: cîntă împreună Ileana Gyulay și Ionel Bleda. Gheorghe Molnar cîntă singur — el fiind și autorul compoziției și ceea ce a mai rămas din grupul „Cetatea” — cîntecul „Limba noastră” pe versuri de Alexe Mateevici. Bubuitoir și fascinant, Mihail Stan recită „Monologul puiului de vulpe” de Evgheni Evtușenko. Mircea Rusu obține un succes meritat, ca și Tatiana

Filipoiu care suplinește fără trac grupul „Ecolu” cîntînd minunat „Taina” și „La o cană cu vin”. Urmează Raul Cârstea, Ion Hagiu și grupul „Poesis”. Mihaela Popescu își farmecă auditoriul cu cîntecul său splendid „Luare”, pe versuri de Nichita Stănescu. Arpad Domokos și Valentin Gereș, Ion Zubașcu și Nicolae Cenani, Valeriu Penișoară și Constantin Dragomir sînt urmați de grupul „Flacăra Pop” care dezlănțuie definitiv entuziasmul și tinerețea acestei săli cu cîntecul „Trăiască România”. Duce Bertzi prezintă în premieră cîntecul său „Mărturie”, pe versuri de Adrian Păunescu. Trupa „Iris”, adorată pe merit în ambele spectacole sătmărene, se întrece pe sine. Cei trei craioveni ai grupului satiric „Mesaj” își continuă sirul de succese. După Vasile Șeicaru, Adrian Păunescu recită poezia sa „Închinare unui erou” dedicată marelui patriot Vasile Lucaci, izvorit din aceste locuri. Urmează Ștefan Hrușcă, George Nicolescu, Alexandru Zărnescu, la al cărui „Dor de Eminescu”, pe versuri de Adrian Păunescu, sala întregă intră într-o fantastică rezonanță de suflet, de spirit românesc deschis spre artă și frăgezit de dragoste pentru valorile culturii. Răspunzînd cererilor venite din sală, Adrian Păunescu recită poezia sa „Dor de Preda”, iar George Nicolescu, în lipsa lui Gil Ioniță, interpretează cîntecul acestuia „Jurămînt la Puțna”. La înfățișarea publicului se cîntă „Iancu la Tebea”. Întreaga sală cîntă, cu toată bolta filarmonicii tremurătoare peste vulcanul de inimi. Ce formidabilă lecție de patriotism, ce uluitoare lecție deschisă! În dialog cu sala, se decide, la sfîrșit, revenirea la microfon a lui Ștefan Hrușcă, al cărui „Colind maramureșean” se încheie, de această dată, cu versurile: „Colindăm la ceas bizar / Noapte bună cald Sătmăr / Colindăm în blind acord / Noapte bună, dulce Nord”.

Gong în Maramureșul exemplar

Localitatea: Baia Mare, 23 octombrie 1982, ora 16.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 9 500.
Durata: 4 ore
Calitatea spectacolului: superb.
Noutăți: au cîntat pentru prima oară în cînaclu cunoscutul cîntăreț Alexandru Grozuță, învățătoarea Dorina Hotea din Borșa-Maramureș.
Atmosfera: clocotitoare.
Aportul organizatorilor: excelent.

La ora fixată, începe primul spectacol de la Baia Mare, unde au fost exprimate 20 000 de cereri de bilete. Vor fi două spectacole, în marea sală a sporturilor. Aglomeratia este teribilă, ca la Oradea. Sînt aplaudați pe rînd Valeriu Penișoară, Mihai Rusu, Raul Cârstea, Tatiana Fili-

poi, Ion Hagiu, grupul „Poesis”, M. Popescu, Mihail Stan, Arpad Domokos, Constantin Dragomir și Nicolae Iresistibilul umor al acestui muncitor jean se verifică și de această dată chiar mai mult decît în alte spectacole. Imitînd incredibil vocea lui Adrian nescu, în lipsa acestuia din scenă, cîntă cîteva replici ale conducerii cînaclului de restabilire a ordinii și puncte de imagină dezordonate. Cîntă — cîteva minute mai tîrziu, după ce taseră grupul „Flacăra Pop” și Ion Zubașcu — intră în scenă cel imitat și este nevoit să ceară restabilirea ordii în sală, miile de spectatori răspund hohote colosale de ris: întîmplător. Păunescu cel adevărat pronunță și aceleasi cuvinte pe care le pronunță vocea lui împrumutată de Nicolae Grozuță, apoi, acompaniat de grupul „Cîntă Pop”, Alexandru Grozuță, a optiune pentru Cînaclu Flacăra, de ani de slujire a cîntecului român este primită cu entuziasm și aplaud frenetic de miile de iubitori ai tinereții. După trupa „Iris” și grupul „Mesaj”, vine la microfon talentata actriță Tirgu Mureș Erzebet Adam care cîntă limba maghiară și recită românește Eminescu. La cererea publicului, Alexandru Zărnescu trebuie să cînte încă în acest spectacol „Dor de Eminescu”. Apoi cîntă Dorina Hotea, Duce Be George Nicolescu. Abia se sting, cu aplauzele pentru Vasile Șeicaru, și nesc iar aplauze: vine în sfîrșit la microfon „excelența sa verticală Ștefan Hrușcă”. După care nici n-ar mai putea decît un nou spectacol.

Un public extraordinar

Localitatea: Baia Mare, 23 octombrie 1982, ora 20 și 45 de minute.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 10 000.
Durata: 5 ore și jumătate.
Calitatea spectacolului: extraordinară.
Noutăți: se lansează în cînaclu actorii Păcuraru și grupul form Gheorghe Man, Irina Luțai și Valeriu Gogotă.
Atmosfera: de înalt patriotism și spirit revoluționar în expansiune.
Aportul organizatorilor: deosebit de bun.

Spectacolul începe cu cîntecul pînă din Maramureș „Doamne, ce-am făcut lume?”, interpretat de grupul form Gheorghe Man, Valeria Gogotă și Irina Luțai, grup care cîntă pentru prima oară în cînaclu. Urmează actorul bătrîn Claudiu Tirnovanu, Dorina Hotea și doi actori: Erzebet Adam și Mihail. Întîmplarea de poezie și muzică se continuă în continuare cu membrii curții cînaclului, între care, de această dată, își găsesc locul studentul Traian Păcuraru și cîntărețul Valeriu Penișoară, cu un cîntec din „Sătra”, și cîntă

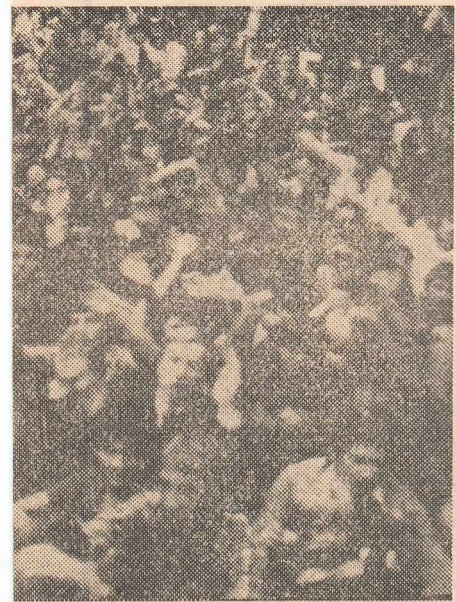
CENACLUL FLACARA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de Cînaclu U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, anunță pe iubitorii muzicii tinere și poeziei următorul program al manifestărilor sale viitoare:

- Vineri — 29 octombrie — PLOIEȘTI
- Sîmbătă — 30 octombrie — PITUȘTI
- Duminică — 31 octombrie, luni — 1 noiembrie — BUCUREȘTI, la Cînaclu de Stat, și în zilele de 2, 4 și 5 noiembrie la Palatul Sporturilor (Sala Poivalent)
- Miercuri — 3 noiembrie — CRAIOVA.

În cazul în care vremea va fi favorabilă iar solicitările ne vor permite acest lucru, vom organiza încă o manifestare a Cînaclului Flacăra duminică 31 octombrie pe Stadionul Republicii de la orele 11.

În caz de vreme nefavorabilă, biletele rămîn valabile pentru manifestările de la 4 și 5 noiembrie la Palatul Sporturilor.

„I, îți sintem oșteni!”



bii române

artist plastic și poet Mihai Olos care cîntă corinda maramureșeană „Viță verde iadăra”, reluat de sală — ascunsă în semi-obscuritate — ca într-un mister fabulos la care participă zece mii de oameni. Publicul din Baia Mare se dovedește unul din cele mai entuziaste din cîte întîlnește cenaclul de-a lungul și de-a latul țării. La cererea stăruitoare a sălii, se cîntă aici, ca într-o prefață a spectacolelor de miară, „Dor de Cluj”. Adrian Păunescu recită poezia sa „Pacient”. Continuă dialogul finieresc al cenaclului cu iubitorii muzicii tinere și orele trec pe nesimțite într-o atmosferă toridă de tinerețe superbă, de spirit revoluționar și de patriotism.

Incredibil și stelar, o vioară

Localitatea: Cluj-Napoca, 24 octombrie 1982, ora 15.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 10 000.
Durata: 4 ore.
Calitatea spectacolului: minunat.
Noutăți: recită prima oară în cenaclu o poezie a sa Rached Elias Daoud, student libanez în România.
Atmosfera: de sărbătoare a muzicii tinere.
Aportul organizatorilor: bun de tot.

La ora 14 și 55 minute se aude în sală pasul și cîntecul cenaclului. În următoarele minute, scena învie. Tradiționalul salut cu cîntecul „Om bun” e transformat, ca de atîtea ori, de conducătorul cenaclului, într-un moment unic dedicat prietenilor muzicii tinere. Și, iarăși ca de obicei, Adrian Păunescu îi prezintă pe rînd pe membrii cenaclului, găsind pentru fiecare o fulgerare de cuvinte inspirate care să le lumineze chipul și talentul. Ștefan Hrușcă e rugat să transforme postfața de la Baia Mare în prefața spectacolului de aici; nu însă mai înainte de a adresa minunatului tineret clujean fermecător de dulce „Colind maramureșean”, mărturisind în univers geniul poporului român, în această splendidă expresie din zona de nord a inimii nemuritoare Dacia, învesnicită prin latinitate. Și urmează „Dor de Cluj”. „Bugă pentru părinți” incendiază sala de aplauze, după care o coboară într-o sfințită undă a dragostei de părinți, care atinge țărnuț lacrimii. Cîntînd versuri de Lucian Blaga la Cluj-Napoca, Mircea Rusu cucerește fără dificultate sala. Îi urmează Dorina Hotea și Raul Cârstea, Grupul Canon, reintrat în cenaclu acum cîteva minute, izbucnește cu „Pe dealul Feleacului / Trec cărțile Iancului...”. Participarea sălii crește. Și peste tumultul versurilor populare stăpînește incredibil și stelar o vioară, ca o inimă, ca vesnicia însăși a inimii „pătimitului nostru Ardeal”, peste care a înviat un arcuș. Urmează Alexandru Grozuță, care cîntă pentru a treia oară în cenaclu, la 75 de ani, reintinerit. Dialogul cu sala continuă. Fabuloasa dirigenție se desfășoară nestăpînit. Printre bilețele, unul conține o insolență gratuită. El este totuși citit. Cineva din sală îi cere, cu candoare, lui Adrian Păunescu să fie calm. „Cenaclu acesta nu există dacă nu eram nervos”, mărturisește poetul, dezvăluind fără să vrea, istoriei literare, una din cele mai fine articulații ale temperamentului și existenței sale vulcanice. Mihaela Popescu are o misiune neașteptată: ea trebuie să reîncălzească sala ușor crispată de gestul unuia care nu face parte spiritual din acest public minunat. Și Mihaela Popescu, „această voce extraordinară a cenaclului nostru”, împlineste necesara răsturnare de clepsidră în starea de spirit. Cu farmecul și cu cîntecele ei superbe, bucovineanca studentă la Iași redă sălii accesul la artă, la muzica tinăra, la bucurie. După care e rîndul actorului Mihail Stan, acest magician al cuvîntului românesc, pe care-l face giuvaer prin harul de a-i dezvălui miezul înțeleșurilor

închise în el ca forțele nemăsurate în atom.

Moment de debordantă destindere cu Nicolae Cenani.

Pentru prima oară în Cenaclu Flacăra, recitînd o poezie proprie, este aplaudat în orașul studenției lui, medicinistul din Liban, Rached Elias Daoud. După Valeriu Penișoară, Arpad Domokos și Ion Hagiu, cea mai muzică tinere este deschisă pentru „Drumul” lui Constantin Dragomir din municipiul Craiova, drum trasat de versurile lui Adrian Păunescu din comuna Bărca. Sala arată însă vocația de „drum internațional” a acestui cîntec. Trupa „Iris” cucerește cu desăvîrșire tineretul clujean, grupul satiric „Mesaj” repurtează încă un succes, iar „Flacăra Pop” aduce peste sală domnia dansului și a tinereții. În repertoriul lui Ștefan Hrușcă domină cu originalitate „Sacra banalitate”. George Nicolescu, din intineriile disciplinate interior, revărsă peste mii de inimi lumina formidabilă a artei nemuritoare, tot tumultul revoluționar al muzicii tinere. Cu un gest cu care pare a se fi decis să rupă chitara. Vasile Șeicaru dezlanțuie „Pădurea și menajeria”, un rock al său și al lui Adrian Păunescu. „Trăiască România” este cîntat de un cor de zece mii de persoane, într-un crater viu și incandescent de dragoste de țară și spirit revoluționar. Erzsebet Adam se întrece pe sine, rostogolind într-un ritm infernal o avalanșă de muzică și de aplauze. Tatiana Filipoiu e în vervă. Debutează în cenaclu un grup coral de studenți din Cluj-Napoca. Urmează un șir de succese: Alexandru Zărnescu cu „Dor de Eminescu”, George Nicolescu cu „Jurămînt la Putna”. Ducu Bertzi, Vasile Șeicaru, Ion Zubașcu.

„Nu-l înțelegeam pe fiul meu”

Localitatea: Cluj-Napoca, 24 octombrie 1982, ora 20.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 10 000.
Durata: 5 ore și 10 minute.
Calitatea spectacolului: la cota celor de la Oradea.
Noutăți: debutează Anca Ranga, Loredana Romănu și Elena Aruncuteanu.
Atmosfera: de copleșitoare tinerețe și patriotism.
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Al doilea spectacol debutează cu Tatiana Filipoiu, după care cîntă Mihaela Popescu, Erzsebet Adam, Mircea Rusu, Alexandru Grozuță. O impresionantă scrisoare îl aduce la microfon pe Ștefan Hrușcă. Iată scrisoarea: „Mă numesc Isaac Bolmer și sint tatăl lui Noah Bolmer, elev în ultimul an la Liceul industrial nr. 8 din Cluj-Napoca. Sint un simplu muncitor la Combinatul de utilaj greu, un muncitor care tine să vă adreseze mii de mulțumiri pentru ceea ce faceți dumneavoastră pentru copiii noștri. Cînd apar în oraș afișele Cenaclului Flacăra, peste tot se aude: „Vii la cenaclu?”. „Ai bilet la cenaclu?”. Toți umblă după bilete. La început nu-l înțelegeam pe fiul meu Noah, de ce TREBUIE să lipsească nopți întregi de-acasă cînd ne vizităm orașul. Acum îl înțeleg. Păcat că nu mai poate să-l înțelegă și mama sa, care a decedat acum patru luni. Ne simțim singuri fără dînsa, dar acum, la cenaclu, plîng de bucurie. Pentru mama lui Noah și pentru răposata mea soție Rebecca, aș dori să-mi îndepliniți două dorințe: să se cînte „Rugă pentru părinți” cu Ștefan Hrușcă și să se citească această scrisoare publicului”. Și 10 000 de oameni cîntă cu Ștefan Hrușcă, sub bolta sălii clujeze: „Cît mai sintem, cît mai sint / Mîngîiați-i pe părinți”. Raul Cârstea și Mihail Stan sint urmați de debutul minunat a două eleve clujene: Anca Ranga și Loredana Romănu. Grupurile „Poesis” și „Canon” îl preced pe Valeriu Penișoară. Urmează colegii săi care au evoluat și în primul spectacol. Menționăm debutul Elenei Aruncuteanu din Cimpia Turzii. Un grup de tineri scriu într-un bilet: „Vă mulțumim pentru tot ceea ce faceți pentru noi. În spectacoalele dumneavoastră ne găsim adevărata dimensiune. Ne-am dat seama ce inseamnă a exista, pentru că am învățat să participăm”. Într-un urtaș entuziasm al miilor de participanți la această superbă întîmplare de poezie și muzică, Alexandru Zărnescu și Adrian Păunescu, reîuți de întreaga sală, prelungesc îndrăgitul lor cîntec „Dor de Eminescu” prin versurile scrise pe loc, în chip de omagiu pentru publicul minunat al acestei seri: „Eminescu e durată / Ei nu este printre duși / Eminescu este ritmul / Inimilor de la Cluj”. Una din cele mai mari întîmplări de poezie și muzică ale cenaclului se încheie cu un recital al lui Ștefan Hrușcă. De această dată, „Dor de Cluj” este cîntat la despărțire.

DORIN GHERGHINESCU

Patetica uvertură

Localitatea: Tirgu Mureș, 25 octombrie 1982, ora 15.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Număr de spectatori: 6 000.
Durata: 4 ore.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Atmosfera: participare caldă, receptivitate.
Aportul organizatorilor: foarte bun, efortul lor de a da oamenilor posibilitatea participării la un al doilea spectacol a fost o reușită.

Intrăm în scenă cu o punctualitate ardelenească și așezăm întîlnirea noastră sub semnul cîntecului „Dragu mi-i veselie” adus dintr-un nord de spirit și simțire de Ducu Bertzi, Dorina Hotea și Tatiana Filipoiu încearcă să încălzească atmosfera dar reușește mai convingător Alexandru Grozuță, un cîntăreț care-și exprimă după 50 de ani de activitate artistică dorința și capacitatea adaptării spiritului său la tinerețea cenaclului, interpretînd „Nu uita că ești român”. Tînărul Mircea Rusu din Tirgu Mureș și apoi Raul Cârstea probează remarcabilele lor înclinații spre lucrările profunde. Două succese, „Zurgălăul”, cu Mihaela Popescu, și „Căciula” cu Ion Hagiu, premere unui emoționant și înălțător moment în care Adrian Păunescu — la cererea unor bilete din public — spune jurămîntul oștenilor lui Iancu, reluat în cor de cei prezenți. Vasile Șeicaru cîntă „Iancu la Tebea”. Impresionantă este dovada pe care ne-o dau prin participare oameni ai acestui oraș al frăției dintre români și maghiari, conștiința de apartenență la o aceeași țară, de nevoia exprimării libere a sentimentelor și credințelor lor, a idealurilor comune ce-i leagă la bine și la rău. Recunoaștem acum — în dorința dăruirii lor deschisă, adevărată, adecvată culturii vii — publicul la înălțimea unui mare spectacol. Și așa a și fost. După succesele înregistrate de Arpad Domokos și Valeriu Penișoară, după momentele de mare sensibilitate create prin evoluțiile actorului Mihail Stan și ale grupului „Poesis”, după aportul grupului „Flacăra Pop”, la animarea tuturor „Trăiască România”, avea să fie, în debutul recitalului lui Nicu Alifantis, un virf al trăirii artistice. Impresionante au fost, fără îndoială, și aparițiile celorlalți. Ceea ce ne-a emoționat în mod deosebit a fost o revenire cărcăia i-a premers următoarea scrisoare primită pe masa conducătorului cenaclului: „Stimate Adrian Păunescu, vă urăm bun venit” pe locurile noastre natale și cu regret vă anunțăm că nu am putut fi prezente la ședințele cenaclului, intrucît situația noastră legată de locul de muncă a fost precară. Cu lacrimi în ochi am venit la sediul organizației U.T.C. județene, explicîndu-le felul în care sintem privite la locul de muncă. Stațiunea de cercetare și creștere a ovinelor și caprinelor, după întoarcerea din turneul cenaclului de pe litoral. De dimineața de la ora 7,00 pînă seara la ora 20,00, pe cîmp cu oile, în locul ciobanilor. Dacă nu am fost de acord cu acest program infernal pentru noi două, și cu toate umilintele la care am fost supuse, ni s-a spus că ne desfac contractul de muncă. Deși în transfer am fost cerute laborante; în cartea de muncă sintem trecute muncitori zootehniști. Tovarășul secretar (cel care-i pri-

mul după tovarășul prim secretar) ne-a spus că nu ne va ajuta să găsim un alt loc de muncă decît dacă promitem că ne lăsăm de orice activitate culturală. Ni l-a dat exemplul pe Adrian Ivanițchi, care ar fi putut ajunge directorul Clubului Tineretului din Sighișoara dacă nu ar fi mers în turnee cu Cenaclu Flacăra. Tovarășe Adrian Păunescu, eu și colega mea am venit la Tg. Mureș cu dorința fierbinte de a participa la cenaclu și de a cînta în Cenaclu Flacăra, conform dreptului pe care îl are orice tînăr din țara noastră de a se manifesta liber într-o activitate culturală, lucru care a fost subliniat deseori de presedintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dorim din tot sufletul să contribuim cu arta noastră la evoluția muzicii tinere și a spiritului tînăr. Sorina și Magdalena”.

Este, desigur, intolerabil ca două tinere fete, acestea din grupul „Ecolul”, care au reprezentat peste tot în țară dovedind potențelor creatoare ale unui întreg județ și a căror vină nu este decît aceea că sint talentate, să fie tratate cu atîta lipsă de respect umanitar. Evoluția lor în spectacolul din această seară a reconfirmat forța talentului lor indiscutabil pentru care merită să fie nu doar aplaudate, ci sprijinite real.

CONSTANTIN DRAGOMIR

„Noi aici sintem o țară”

Localitatea: Tirgu Mureș, 25 octombrie 1982, Sala sporturilor ora 20.
Număr de spectatori: 7 000.
Calitatea spectacolului: de nota 10.
Atmosfera: entuziasmantă.
Noutăți: a citit (textul e reprodus în acest număr al revistei) importantul scriitor maghiar din România Győző Hajdu, redactor-șef al revistei „Igaz Szó”; au debutat, răsplățiți cu aplauze furtunoase, actorul Dan Glasu de la Teatrul Național din Tirgu Mureș și Grupul pop „Electric vox”, de asemenea din Tirgu Mureș.
Durata: 6 ore și 4 minute.
Aportul organizatorilor: fără cusur.

Al doilea spectacol al zilei a demarat cu o oarecare reținere, cîntînd absentă de pe scenă a poetului Adrian Păunescu. Epuizat după atîtea și atîtea nopți pierdute (a se citi cîștigăte), acesta și-a permis, între cele două întîlniri cu publicul din Tirgu Mureș, răgazul unei odihne pe picior, soldătește, supunîndu-se totodată unui control medical. Conducătorul cenaclului n-a apărut nici la 21,37, nici la 21,39, ci a apărut la 21,38 fix, contribuînd din plin la transformarea în triumf a unei manifestări care risca să fie doar foarte bună. N-a făcut-o însă de unul singur, ci a fost ajutat, concret, de o echipă de virtuozii și de o sală de entuziași, între care s-a așternut o punte trainică, luminată de cele mai sfințe iubiri ale tineretului României socialiste de azi: patria, libertatea, frăția. Sapte mii de tineri, români, maghiari și de alte naționalități, au intonat, alături de Nicu Alifantis, cîntecul tutelat al cenaclului, „Trăiască România”, aducînd un fierbinte omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu.

(Continuare în pagina 14)

OVIDIU IOANIȚOIA

Să respectăm adevărul!

Simbătă, 23 octombrie a.c., televiziunea noastră a difuzat imagini reprezentînd frînturi din activitatea Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra. A fost încă una din încercările cu care, din cînd în cînd, instituția micului ecran pare a lăsa impresia că vrea să satisfacă măcar curiozitatea marelui public în legătură cu unul din actele de cultură cele mai îndrăgite de tineri. Numai că o asemenea emisiune este ca însăși, sau mai corect spus ar trebui să fie, act de cultură, iar rigoarele ce decurg de aici obligă la o prezentare corectă, deformarea chipului real al lucrului arătat însemnînd nu numai lipsă de bună credință în propria muncă, dar însemnînd și un abuz împotriva adevărului, deci împotriva publicului care are dreptul să fie informat corect. Din păcate, datorită unei mentalități inadmisibile, simbăta trecută s-a expus o asemenea imagine deformată și sărăcită a muncii și artei Cenaclului Flacăra. Avînd deja experiența unor precedente de aceeași natură, conducerea Cenaclului Flacăra a cerut public să nu se mai dea pe postul național de televiziune fragmente nesemnificative din activitatea cenaclului, cu aerul că este iubit și prezentat pe micul ecran cu dragoste mare dar, ce să ne facem, asta e, iată cum arată acest cenaclu, niște însăși-lări oarecare acolo, mai bine țineți-vă copiii acasă... Nu s-a ținut cont de această pretenție absolut îndreptățită.

Și s-au adus grave prejucții atît Cenaclului Flacăra cit și culturii. Culmea lipsei de atenție în alegerea unor secvențe cu adevărat semnificative o ilustrează faptul că, de la grandioasa manifestare desfășurată la Tebea, ca omagiu adus de generațiile de azi, mai cu seamă de tineri, marelui erou național cu ocazia împlinirii a 110 ani de la plecarea lui Avram Iancu din codrii Apusenilor în codrii veșnicei, ei bine, de la o asemenea extraordinară întîmplare de poezie și muzică nu s-a reținut tocmai cîntecul „Iancu la Tebea”. Realizarea și transmiterea acestei emisiuni s-au petrecut fără consultarea conducerei cenaclului. Nu mai vorbim de faptul că, potrivit unor norme în vigoare, Cenaclu Flacăra ar fi putut pretinde taxarea de rigoare pentru utilizarea de către televiziune a muncii sale, ca un teatru, să zicem. Dar, după ce că totul s-a făcut și s-a întîmplat așa cum am spus, faptul că Adrian Păunescu care este conducătorul și animatorul Cenaclului Flacăra apăsă ca realizator al acelei emisiuni care deservea toamă ideile și prestigiul cenaclului cum se mai poate justifica? Cine și de unde își ia dezlăgarea abuzivă de a face absolut ce vrea cu imaginea Cenaclului Flacăra și cu numele conducătorului său în detrimentul acestora și împotriva celui mai elementar adevăr?

DORIN GHERGHINESCU

(Urmare din pagina 13)

făuritorul României moderne: „Trăiască România, trăiască Tricolorul / Trăiască Ceausescu, Partidul și Poporul“.

Pînă la o pauză de 20 de minute, în răstimpul căreia spectatorii au întocmit atîtea scrisori către cenaclu cite, va a-nunța Adrian Păunescu, acesta n-a primit niciunul în cei aproape 10 ani ai existenței sale, s-au mai produs Valeriu Penișoară („Să învățăm ce-nseamnă omenia / Și comunisti să învățăm să fim“), Mișu Stan (fascinant în dăruirea „sa“), Duce Bertzi („un băiat cu talent și mustață“, vorba cuiva din sală), și pentru că lista e încă lungă. Alexandru Grozuță. Modul în care minunatul public mureșean l-a primit pe acest stejar al româniei, în etate de 75 de ani, aplaudind îndelung și din 14 mii de palme răscolitorul cin-

„Pentru toți maghiarii Daciei latine soarele răsare-n București“

Localitatea: Miercurea Ciuc, 26 octombrie 1982, ora 18.
Condiții de desfășurare: sala Casei de cultură din localitate
Numărul de spectatori: 1.000.
Durața: 4 ore și 30 de minute.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Atmosfera: rece la început, încandescentă spre sfîrșit.
Aportul organizatorilor: foarte bun.
Noutăți: Alexandru Grozuță a interpretat pentru prima oară în cenaclu „Pe Mureș și pe Tîrnave“ și „Mindra mea de altădată“.

Intimplarea literar-artistică de la Miercurea Ciuc s-a desfășurat în condiții mai deosebite, a fost într-un fel o intimplare unică în viața cenaclului. Defecțiunea survenită pe drum la mașina ce transporta instalațiile de amplificare, precum și întreaga echipă de sunet și lumini a cenaclului, a făcut ca lucrurile să decurgă altfel decît am fost obișnuiți pînă acum. Spectacolul trebuia să se desfășoare la „rece“, fără stații și microfoane. Soli-citările publicului fiind foarte mari, și date fiind condițiile nefavorabile arătate

Extraordinarul public din Harghita

Localitatea: Miercurea Ciuc, 26 octombrie 1982, ora 22 și 50 de minute.
Condiții de desfășurare: sala Casei de cultură.
Numărul de spectatori: 1.000 (cînd ascultau), 10.000 (cînd cîntau).
Durața: spectacolul s-a încheiat în sală la ora 2 și 30 de minute, dar în sufletele oamenilor continuă încă.
Calitatea spectacolului: la înălțimea munților din jur.
Atmosfera: intimă, de dragoste și frățietate.
Aportul organizatorilor: inteligent și ospitalier.
Noutăți: luminile au fost asigurate de Constantin Balaciu, Valeriu Penișoară și Mircea Morjan, iar sunetul de Arpad Domokos, Teodor Mazilu și Mihai Popescu.

„Sîntem la o oră țirzie cu dumneavoastră, fericiți și îndatorați că la Miercurea Ciuc găsim atîta interes pentru cenaclu, pentru arta tină și adevărată în general. La Praid, undeva între Mureș și Harghita, ne-a întîmpinat o delegație a comitetului județean U.T.C., însoțită de activistul inteligent și devotat artiștiner, Koncz Geza, care ne-a pus în fața unei situații implinite: „Toate biletele sînt vîndute inclusiv și pentru al doilea spectacol“. Care spectacol? „De la ora 22,00“. „Care, 22,00? Noi nu avem spectacol decît

Ardealul, inima noastră

Localitatea: Sfîntu Gheorghe, 27 octombrie 1982, ora 18.
Condiții de desfășurare: Sala sporturilor.
Numărul de spectatori: 3.500.
Calitatea spectacolului: foarte bună.
Aportul organizatorilor: foarte bun.
Atmosfera: entuziastă, participativă, simlindu-se nevoia unor mai multe manifestări culturale în acest oraș.

Sub bagheta inimitabilă, discretă și autoritară în același timp a poetului Adrian Păunescu, membrii cenaclului au oferit unei săli de o receptivitate excepțională un recital de înaltă ținută artistică. S-a cîntat și s-a recitat despre omenie, iubire, dragoste de patrie, despre dezarmare și pace, despre Ștefan cel Mare, Avram Iancu, Eminescu,

tec vechi „Nu uita că ești român“, a însemnat încă o dovadă că, atunci cînd e autentică, arta înfățișată în cenaclu rămîne deschisă oricărei vîrste.

Imediat după reluare, manifestarea a atins cota cea mai înaltă, grație schimbului de idei dintre scriitorul Gyözö Hajdu și Adrian Păunescu, ale căror intervenții au întrunit totala adeziune a sălii, care sală s-a constituit, lîngă Domokos Arpad, într-un cor uriaș: „Noi aici sîntem o țară / Unică și milenară / Buna noastră Românie / Muncă, dragoste, frăție.“

Exact la ora 2,04, după un maraton de 6 ceasuri și 4 minute (urmînd spectacolului de după-amiază, s-a pus punct de sfîrșit unei manifestări căreia i-am fi arătat, dac-am fi făcut parte dintr-un juriu, nota 10. O notă, dealtfel, familiară cenaclului.

mai sus, putem numi ceea ce s-a petrecut la Miercurea Ciuc o intimplare-examen pentru întreaga activitate de pînă acum a cenaclului. Un examen pe care toți membrii cenaclului l-au trecut cu brio. Trebuie subliniat faptul că Miercurea Ciuc este orașul unde s-a desfășurat una din primele intimplări ale cenaclului, mai precis al doilea spectacol nebucureștean din biografia sa, ajuns în toamna aceasta la al nouălea an de existență. Cu toată lipsa mijloacelor tehnice de amplificare, cu toată oboseala acumulată de-a lungul acestui turneu de toamnă prin Transilvania, în suflute cu nostalgia specifică oricărui început, membrii cenaclului au fost din nou la înălțime. Aici, la Miercurea Ciuc, poeziile și cîntecele au vibrat profund, intrînd în rezonanță directă cu inimile unui public generos, pentru care lăcașul Casei de cultură s-a dovedit neîncăpător. S-a cîntat șoptit, s-a cîntat fără microfoane, dar căldura degajată de simburile incandescent al cîntecelor a făcut ca sala, rece la început, parcă meritînd patinoarul existent în localitate (după cum aprecia poetul Adrian Păunescu), să devină în cel mai scurt timp ecoul amplificat a tot ceea ce se petrecea pe scenă.

Trebuie specificat importantul rol de maestru de lumini pe care l-a jucat în aceste împrejurări Mircea Morjan, șoferul autocarului nostru, dovedindu-se nu mai puțin priceput la aceasta decît la minuirea volanului. În loc de epilog la cele relatate aici, voi folosi versurile scrise ad-hoc de poetul Adrian Păunescu, pentru cîntecul „Aruncarea în valuri“, interpretat de Vasile Șeicaru: „Iubita mea, să ne-aruncăm în lume / Și să trăim în tainic cult de nuc, / Să ne luăm, dacă voiești, la iarnă / Trei zile în Harghita și la Ciuc.“

IOAN EVU

de la ora 18!“. „Ba da, și de la ora 22,00. Va fi formidabil. Au venit cu autocarele din tot județul. S-au așezat și citeva schimburi de muncitori, numai să poată fi prezenți la spectacol...“ „Admir viclenia celor de la U.T.C. și zelul curat și entuziasmat pe care l-au depus pentru dumneavoastră. Așa cred că trebuie să acționeze un adevărat om-activist: întotdeauna să fie de partea oamenilor!“ (Adrian Păunescu).

Dealtfel, la sfîrșitul primului spectacol din Miercurea Ciuc deși era aproape ora 22 în mijlocul unei atmosfere de cea mai adîncă intimitate, cînd Pușa din Odorhei a plecat de acasă avînd 17 ani și se va întoarce cu un an mai bătrînă. Întrucît a împlinit 18 ani tocmai în timpul spectacolului, cînd Csaba, Dorin, Laszlo, Marcel cereau să se cînte „Jurămînt la Putna“ și alte cîntece patriotice s-au primit citeva bilete impresionante. Iată doar unul dintre acestea: „Am venit de la Toplița bucuoroase să vedem Cenaclu Flacăra la noi acasă. Sînteți cu toții extraordinari! Avem senzația că trăim ceva unic și irepetabil. Vă mulțumim pentru fericirea pe care ne-ați dăruit-o în această seară, fericirea de a ne simți tineri și liberi într-o țară liberă! Vă rugăm din suflet, în numele celor care vor veni de la ora 10 să vă vadă, să vă depășeți și dumneavoastră înșivă, așa cum ați făcut-o nu de puține ori, pentru a nu-ți dezamăgi. Vă mulțumim încă o dată și vă așteptăm mai des în mijlocul nostru“. Și semnază în egală măsură: Luceia Antal, Erzsebet Ferencz și Ileana Teslovan.

Toată cronică aceasta o simt ca pe o scrisoare sentimentală a unui om din Maramureș, care se înfrățește cu destinul tinărilor său prieten maghiar din Harghita.

ION ZUBAȘCU

despre tot ce e etern în sufletul românesc. Ca de atîtea ori în intimplările de muzică și poezie ale cenaclului sala a devenit un uriaș și superb cor. Tineri și mai vîrstnici și-au unit glasurile alături de un mare cîntăreț al altei generații, Alexandru Grozuță, cîntînd „Nu uita că ești român“ și „Ciobănaș cu trei sute de oi“. O seară ca o lecție de dragoste de țară, în care întreaga sală, români și maghiari, a cîntat în picioare, într-un vibrant entuziasm, cîntece ca „Batalioane române, treceti Carpații“ sau „Trăim în miezul unui ev aprins“. Senzație copleșitoare, de neuitat, încercată de semnificatii. Toate cîntecele cenaclului au devenit șlagăre din cele mai îndrăgite, întîmpinate cu ropote de aplauze, cu manifestări de simpatie și entuziasm, cîntate alături de interpreți. Pentru toți membrii cenaclului, fără excepție, numai superlative. La cererea unui spectator de a asculta citeva cugetări ale scriitorului Octavian Paler, poetul Adrian Păunescu, care avea în față setul viitorului număr al revistei, a dat citire citorva „Insemnări răzlețe“ din apreciată rubrică „Jurnal de vacanță“ a scriitorului.

OPREA GEORGESCU

Intim și durabil

(Urmare din pagina 1)

tru, intîlul în istorie, a realizat deplină unitate națională.

— în datoria de a ne scrie exact istoria dar sint convins că are perfectă dreptate Președintele Nicolae Ceausescu cînd spune că noi, ca militanți ai unității naționale, trebuie să scoatem în relief cu deosebire ceea ce ne-a unit și ne unește,

— în acest extraordinar oraș al frăției, Tîrgu Mureș, care s-a dovedit și cu prilejul Cenaclului Flacăra un exemplu luminos de frăție a albiilor în care strălucesc izvoarele de spirit ale unora dintre oamenii cei mai aprigi și dotați pe care i-a cunoscut istoria: maghiarii și românii,

— în dreptatea lui Avram Iancu care, prin monumentul așezat în orașul dumneavoastră, a devenit celălean al Mureșului, să se adreseze maghiarilor cu vorba: fraților. Fraților vă zicem și noi, să fim uniți, să trecem orice clipă grea și să rămînem fiii României eterne.

Fraților, vă iubim!

Dragi prieteni tineri

(Urmare din pagina 1)

te îmi sint sfinte, dragi, ca și cum ele ar fi fost sădite în inima mea de către mama mea maghiară, pentru a nu le uita niciodată, ca adevărat niciodată. Iată cuvintele acestei române excepționale, exprimînd în mod adecvat suflul poporului ei:

„Cînd intîlnești în calea ta un român, să-i zici Bună ziua, maghiarului Jô napot, iar neamșului Guten Tag și treaba fiecăruia dintre dinșii cum îți dă răspuns. Tu datoria să și-o faci și față de cei care nu și-o fac pe a lor față de tine“.

Prin urmare, dragi prieteni tineri, bună ziua, jô napot, Guten Tag. Și, avînd în vedere că este deja seară, bună seara, jô estét, Guten Abend vă doresc tuturor. Să fiți întotdeauna așa de fericiți, veseli și bine dispuși cum v-am văzut a fi în această seară. Voi, tineri români, maghiari, germani ai acestei patrii comune, ai acestui frumos județ și ai acestui frumos oraș, fiți alături pentru totdeauna în respectul, dragostea și afecțiunea ce vi le purtați unii altora, așa cum, deosebit de frumos, o faceți în aceste clipe.

Salutînd omenia noastră, să strigăm, deci împreună: Bună dimineața, libertate! Bună dimineața, egalitate! Bună dimineața, frăție! Jô reggelt, szabadság! Jô reggelt, egyenlőség! Jô reggelt, testvérség! Guten Morgen, Freiheit! Guten Morgen, Gleichgelegenheit! Guten Morgen, Bruderschaft! Dragi prieteni,

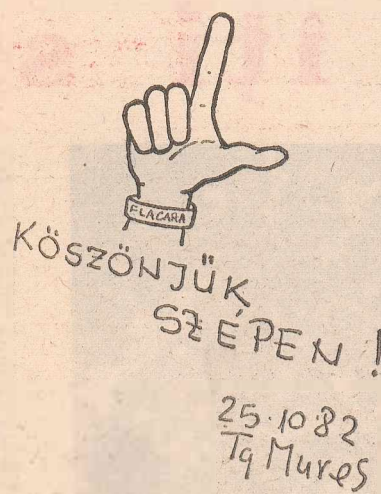
Dacă tot am atîns această coardă sensibilă, dați-mi voie să continui pe același ton, și să vă fac o mărturisire de ordin personal. Intîlindu-mă în aceste zile la București cu Adrian Păunescu, cu acest om cu temperament vulcanic, cu acest patriot vulcanic și poet de asemenea vulcanic, am observat în timpul discuției un medalion pe care, poate și acum, și poate întotdeauna, el îl poartă la gît. Cercetînd îndepărate acest medalion de fildeș, am putut să-mi dau seama că acest poet poartă deasupra inimii sale portretul încrustat și nobil al idealului său de viață, Avram Iancu

— Să nu care cumva să crezi — mi-a spus apoi Adrian Păunescu — că acest medalion înseamnă că în inima mea își are locul numai Avram Iancu. Alături de el, în inima mea pot încăpea eroii tuturor neamurilor. Eu îi respect și-i iubesc pe maghiari, iubesc și naționalitatea maghiară!

Pînă în acest moment eu nu vorbisem cu Adrian Păunescu despre asemenea lucruri, dar aici, de față cu voi, simt că trebuie să-i spun și lui, să vă spun și vouă, că depun mărturie cit de aproape a fost redactorul-șef al revistei „Flacăra“, animatorul și spiritul tutelar al acestui cenaclu de amploare națională, de inima și sufletul meu, de credința și convingerile mele sădite în inima mea de Partidul Comunist Român, cit de mult au colncis cele spuse de el cu neștrămătuata mea fidelitate față de naționalitatea mea maghiară, față de limba maghiară, limba mea maternă, atunci cînd mi-a spus aceste cuvinte legate de medalionul lui Avram Iancu pe care-l poartă la gît și simt că-l datorez un răspuns pentru această mărturie de credință adevărată, românească și europeană. Un răspuns venit din adîncul sufletului, un răspuns plin de omenie, lipsit de demagogie, răspunsul unui maghiar din România:

Iată, simbolic vorbind, „medalionul“ meu: port și eu deasupra inimii, invizibil, pe piept, portretele celor mai mari reprezentanți ai culturii maghiare. Alături de Petőfi, în inima mea și-a făcut pentru totdeauna loc Avram Iancu, pe lîngă a cărui statuie ecvestră, ridicată în centrul orașului nostru, trec în fiecare zi. Privînd această statuie, în sufletul meu se declanșează aproape zilnic următorul monolog interior:

Memoria poporului român — cîntecele populare din Țara Moșilor și baladele de pe cîmpie — păstrează de mult, ca-ntr-o sîtuie indestructibilă, legendarul chip al lui Avram Iancu, pe care Ady Endre îl preamărea într-o renumită epistolă adresată unui poet și prieten român, cu pe un „strălucitor tribun, nobil și ardent, plin de elan



poetic“. În aceste cuvinte ale poetului maghiar, care pleda de pe baricadele ideilor pentru alianța frățească a românilor și maghiarilor, sint exprimate stîmă și admirația sinceră pe care noi toți i-o purtăm în inimile noastre, indiferent de limba în care fiecare dintre noi înțelege sau citește mesajul pe care revoluția din 1848 îl adresează zilelor noastre. Această statuie este și ea un mîmănat simbol al salutului și crezului comun. Și, pentru că moștenirea lui Avram Iancu — luptător care și-a dat viața pentru revoluție suferînd în iureșul ei o sfișietoare tragedie shakespeareană — dăinuie în noi cu o forță veșnic vie, această statuie eternizează într-un mod mai durabil ca arama semnificația pentru prezentul socialist și viitorul comunist a gestului cu care ne închinăm în fața memoriei marelui înaintaș.

Te salutăm, acum și-ntotdeauna, pe tine, Avram Iancu, noi, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități ai acestei patrii, te salutăm, suflet nobil, pur, de bărbat pentru că ai știut să fii din cap pînă-n picioare român, revoluționar și om.

Te salutăm pe tine, tribun care ai avut curajul să spui răspicat lumii întregi că tirania nu poate fi răpusă cu idei filosofice și cu lozinci filantropice, ci numai cu lancea lui Horea.

Te salutăm pe tine, care ai pus mai presus de orice libertatea și independența națiunii tale, dar care, în avîntul propriului tău popor — desti erai o victimă a împăratului care-și călcăse cuvîntul dat — ai știut să i te alături lui Bălcescu, adepul ideii că „libertatea popoarelor nu poate purcede din bunăvoința împăraților și a tiranilor, ci numai din unitatea strînsă a tuturor românilor și din solidaritatea tuturor popoarelor asuprite“.

Te salutăm pe tine, care și-ai dat seama că toți asupriții de odinioară ai acestui pămînt, masele de iobagi români și unguri, au luptat și au sîngerat pentru aceeași cauză; pe tine, care, pătruns de un patos revoluționar, i-ai trimis din această urbe a noastră la Budapesta un mesaj lui Petőfi: „N-am vrea să nedreptățim națiunea maghiară în nici un fel. Dumnezeul popoarelor să ne ferească de una ca asta“.

Te salutăm pe tine, Avram Iancu, care și-ai jertfit viața pentru alianța frățească a tuturor popoarelor, pe tine, a cărui inimă a primit cu o pilduitoare căldură proiectul de pace semnat de Bălcescu, Boliac și Kosuth, care preciza, între altele, următoarele, făcîndu-se ecoul și conștiința vie a momentului istoric: „Atît națiunea maghiară, cit și națiunea română sint datoare să se ajute reciproc, luptînd sub același steag intru apărarea libertății“.

Te salutăm pe tine, „strălucitor tribun, nobil și ardent, plin de elan poetic“, pentru că visul tău nu numai că a fost tradus în viață de către Partidul Comunist Român, dar și depășit prin atîtea și atîtea victorii și realizări de o însemnătate istorică, mai ales în ultimii 17 ani, de cînd tovarășul Nicolae Ceausescu se află, înțelept și neobosit, în fruntea partidului și a țării. Tu ești și vei rămîne Avram Iancu, simbolul etern și minunat al destinului nostru istoric comun, al unității noastre frățești de nezdărnicimă.

Și, dacă în cursul istoriei — vai, citi de dureros este — tu și Petőfi n-ați apucat să vă îmbrățișați, deși, ca românul pe un maghiar, codrul cîmpia, ca maghiarul pe un român, cîmpia codrului, patriotul pe patriot, omul pe om, revoluționarul pe revoluționar nimeni nu s-ar fi putut îmbrățișa mai frumos decît ați fi putut-o face voi doi, acum, în inima mea, și în inimile atîtor altora, voi stați unul lîngă celălalt ca frații, stringîndu-vă inimile ca adeverați frați. Atunci cînd zilnic depun în fața statuii tale prinosul meu sufletesc, nutresc de fiecare dată convingerea, minunat bărbat român, că dacă ai trăi în zilele noastre, ai cînta și tu statuia lui Petőfi.

Dragi prieteni tineri,

Iată, asemenea minologuri interioare mă muncesc pe mine de ani de zile atunci cînd trec prin piața centrală a îndrăgîtilui meu oraș, Tîrgu Mureș. Vă rog să considerați că această mărturie de credință, pe care am formulat-o aici ca un răspuns la cele spuse mie de către Adrian Păunescu, nu este altceva decît un buchet de flori pe care, în calitatea mea de maghiar care trăiesc în România, îl așez pe acel mormînt din Tebea în care, de 110 ani, își doarme somnul de veci Avram Iancu.

„Trăiască Duhul lui Iancu!“

In dezbatere

Teatrul Național — un teatru deschis? (III)

1. Ce reprezintă, după opinia dv., instituția Teatrului Național? Care e rolul său în viața cultural-artistică a țării?
2. Care e rolul Teatrului Național în promovarea unei politici repertoriale reprezentative pentru școala națională de dramaturgie și definitorie pentru spiritul celorlalte dramaturgii?
3. Cum considerați că trebuie să acționeze un Teatru Național pentru promovarea și crearea unei dramaturgii originale care să sintetizeze la cel mai înalt nivel existența și destinul poporului nostru? Ce fel de calități trebuie să intrunească operele dramaturgilor contemporani pentru a fi demne de scena unui Teatru Național?
4. În ce măsură trebuie să fie Teatrul Național un laborator generos de formare a tinerilor oameni de teatru, mai ales că, o vreme, mare parte din spațiile de învățămînt ale Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” au funcționat în interiorul impunătoarei clădiri a Teatrului Național din București?
5. Cum trebuie să se manifeste un Teatru Național în formarea și educarea estetică a publicului?
6. Teatrul Național trebuie să rămână credincios unor formule clasice de exprimare sau deschis tuturor experimentelor novatoare ale teatrului contemporan?
7. Satisfac Teatrele Naționale exigențele pe care vi le-am supus atenției?

ALEXANDRU DINCĂ

Instituție de sinteză a impactului operei cu epoca

1. Apariția primului Teatru Național la români a spart inerția medievală a influențelor străine, determinând în serile nașterii presei, dezvoltarea învățămîntului, literelor și artelor de tot felul, iar noi am văzut totdeauna în Teatrul Național o instituție reprezentativă a culturii românești, un teatru al poporului, un teatru de artă exemplar, de înalt civism și neabătută militanță pentru puritate, pentru performanță, pentru afirmare adîncă, deplină și de larg orizont a scrisului dramatic și a artei interpretative românești.

Dar „reprezentativitatea” unui Național nu l-o poate conferi numai vîrsta — oricît de venerabilă ar fi ea — ci tocmai tineretea creatoare, matură, fertilă, deschisă în fața noului.

2. Din punct de vedere al politicii repertoriale, un Teatru Național trebuie să joace în permanență un rol de avanpost înaintat. El aduce un dat de cultură tradițională pe care se întemeiază noile edificii ale civilizației și culturii noastre socialiste. Nu trebuie, de aceea, să se preocupe doar de „a teauriza”, ci mai ales de a vehicula idei, tendințe, frămîntări și experimente fertile.

Teatrele Naționale le revine acea sacră obligație de a cultiva, în primul rînd, literale și gîndul românesc, printr-o dramaturgie originală de calitate, alături de care valorificarea moștenirii noastre literare și opțiunea selectivă din marele repertoriu universal, clasic și actual, să realizeze atît reprezentativitatea pentru școala națională de dramaturgie cît și acel echilibru armonios între tradiție și contemporaneitate, între clasic și modern, între diferitele genuri dramatice.

3. Sigur că este mai ușoară pentru un teatru sarcina de a acționa pentru promovarea unei dramaturgii originale de calitate, reprezentative, decît aceea de a acționa pentru crearea unei asemenea dramaturgii. Dar, pentru a avea ce să promovezi, trebuie mai întîi să intervi, să acționezi, ca să obții materialul dramatic corespunzător. Și acest lucru nu se poate realiza decît pe relația teatru-autor dramatic. Din acest punct de vedere, un Teatru Național trebuie să fie cel mai perfecționat laborator (atelier sau șantier) atît pentru dramaturgii consacrați, dar mai ales pentru cei care promit cu adevărat. O asemenea conlucrare între secretariatele literare și autorii dramatice trebuie să capete un caracter lucrativ și de continuitate, care să conducă într-un timp cît mai scurt la ridicarea nivelului educativ, cultural, revoluționar al dramaturgiei românești.

Este unanim recunoscut faptul că parcurgem o perioadă fertilă a creației dramatice, dar aș sublinia, ca o notă critică, necesitatea unei prezențe active, în toate operele, a factorului nou, pozitiv, a tipului avansat, care nu este perfect, dar care face tot ce depinde de puterile lui pentru a contribui la realizarea idealului luminos pentru viitorul acestui popor. Altfel spus, cred că problema eroului spre care să aspire noua generație trebuie pusă în prim plan pentru dramaturgie. Și aici, revenind la problema conlucrării dintre teatre și autori, aș sublinia încă o dată rolul determinant ce revine secretariatelor literare de la Teatrele Naționale, îndeosebi atunci cînd învingerea dificultăților ridicate de încercările de perfecționare a textelor propuse creează conflicte care trebuie transformate — de ambele părți — într-un conflict creator, constructiv, care să conducă la finalizarea unei opere viabile.

4. Îndrăznesc să consider că spațiile de învățămînt ale institutului de teatru se află accidental în interiorul Teatrului Național din București, înriurirea și be-

neficiul nefiind reciproce, ci de „sens unic”. Tot astfel, sper să nu greșesc, dar mi se pare că nici scena din Tîrgu Mureș nu beneficiază prea mult de împrejurarea existenței unui valoros institut de teatru în localitatea de reședință. O păgubitoare extrapolare și în învățămîntul artistic a sistemului de repartizare a absolvenților lipsește tocmai Teatrele Naționale de posibilitatea de a conferi acestora climatul unor debuturi promițătoare și al unei ucenicii de excepție. În momentul de față, Teatrele Naționale (este și cazul nostru, al Naționalului craiovean) au trupe relativ „îmbătrinite”, primind, de regulă, talente care au trecut de mult de „prima tinerețe” și au încercat uneori șocul unor experiențe mai puțin fertile, care fricază fie amatorismul, fie aventurismul, atît de derutant chiar și în viața unui talent notoriu.

Îmi amintesc cu emoție de anii în care Naționalului craiovean i s-a incredințat cîntea de a primi grupuri masive de absolvenți, o clasă întreagă chiar: Silvia Popovici, Sanda Toma, Rodica Tapalagă, Amza Pellea, Gh. Cozorici, Victor Rebeniuc, Constantin Rauțchi, Dumitru Rucăreanu, Ioana Bulcă și alții. O asemenea practică în valorificarea potențialului promoțiilor de absolvenți se impune prioritar în viitorul imediat. Teatrele Naționale trebuie să redevină nu numai centre teatrale naționale, ci și veritabile centre de învățămînt artistic postuniversitar.

5. Prezența unui Teatru Național într-o zonă sau alta a țării, ca și rolul său în educația estetică a publicului, presupune, în primul rînd, valoare superioară, cote ale exigenței tot mai ridicate în ce privește alcătuirea programului ideologic și estetic, calitatea artistică a reprezentațiilor, îmbunătățirea mijloacelor de expresie și continua perfecționare a colectivului, diversificarea și extinderea legăturilor cu publicul. În același timp, Teatrul Național trebuie să fie un for cultural, un centru de informare, documentare și experiență spirituală, puternic angajat într-un efort continuu de a fi în priză cu păturile cele mai largi, mai diferite ale publicului, de a fi prezent pe o cît mai întinsă arie geografică, de a sprijini tot mai eficient creativitatea maselor în cadrul stimulator al Festivalului național „Cîntarea României”.

6. Depinde de măsura (măsura de valoare și de dozare a abordărilor respective), de calitatea valorificării unei formule sau a alteia, de competență și de oportunitate. Este tot atît de primejdios să staționezi cu îndărătnicie într-o tradiție prăfuită, după cum „lansarea” în experimentul insuficient însușit pentru care nu ai forță, har și înțelegere îndeajunsă, duce la alinieri forțate — uneori caraghioase — la formule care aparțin efermerului sau modei fără aderență la public. Se aud mereu glasuri care reproșează Teatrele Naționale un soi de „îmbătrînire”, care explică și oarecare spaimă de „focul experimentelor”. Stă în puterea fiecărui colectiv în parte să judece adevărul acestor reproșuri, îngrijindu-se ca îndrăznele să aibă ca rampă de lansare doar maturitatea, criteriul valoric major, potențialul efectiv. Personal, așa cum am mai spus-o în cadrul acestui interviu, cred că deschiderea la exoerimentele novatoare ale teatrului contemporan trebuie să facă parte din practica Teatrele Naționale; cu condiția ca aceasta să le confere respectivelor teatre nu poleiala modernității cu orice preț, ci aripile largi ale confirmărilor perene.

7. E greu de răspuns, cînd ești implicat în toial acestor răspunderi. Avem o critică teatrală de invidiată competență, un public tot mai adînc cunosător al tendințelor și exigențelor ce ni le impunem. Ceea ce pot afirma categoric este că, de mai mulți ani, parcurgem un moment cît se poate de fertil în evoluția Teatrele Naționale din țara noastră, în care căutările spre un profil distinct și o calitate de excepție devin — tot mai mult — ajungeri și certitudini. Aș vrea să mai menționez că dubla subordonare a Teatrele Naționale — atît Consiliului Culturii și Educației Socialiste cît și forurilor județene — este un factor esențial în afirmarea acestei noi calități a muncii teatrale, asigurîndu-se, bineînțeles, prin efortul conjugat al tuturor factorilor de înriurire și decizie, o justă corelare între program și suportul său material.

LEONIDA TEODORESCU

Nu cred că un teatru național trebuie deschis tuturor experimentelor

1—7. Din punct de vedere dramaturgic, deci repertorial, Teatrul Național trebuie să fie, indiscutabil, un teatru de elită, adică un teatru al unei confirmări supreme. Nu este un loc al debuturilor, decît dacă are o sală anexă special creată pentru asta. Indiferent de faptul că este vorba de un dramaturg român sau străin, reprezentarea piesei autorului în cauză nu poate să permită întrebarea „cine e asta?” Adică, un autor aflat în afara unei reale și intelectuale preocupări publice n-are de ce să fie reprezentat la Național. Este aproximativ la fel ca în activitatea editorială: nu poți să debutezi direct cu „Opere alese” și nici într-o serie ca „Cele mai frumoase poezii” sau „Teatru comentat”. Este un drept care se obține.

Teatrul Național poate și are dreptul să greșescă în alegerea unei piese, dar nu are dreptul să greșescă în alegerea unui autor. Adică, Teatrul Național poate să joacă o piesă proastă scrisă de un Shakespeare român, dar nu poate, pur și simplu nu are voie să joace un dramaturg slab sau, măcar, neconsacrat.

Asta pe de o parte. Pe de altă parte, nu este permis ca Teatrul Național să nu joace un dramaturg important. Adică, nu cred că este admisă situația existenței unor dramaturgi importanți nereprezențați la Teatrul Național. Din aceste două puncte de vedere, Teatrul Național nu este un teatru deschis, ci este un teatru al unor permanente și stabile filtrări. În asta constă și rolul Naționalului în formarea și educarea estetică a publicului: un spectator, chiar în momentul cumpărării biletilui, trebuie să știe că va vedea piesa unui autor important.

S-a vorbit foarte mult despre nevoia de a respecta tradiția în cadrul Teatrului Național. Tradiția însă nu trebuie neapărat să fie și plictisală. Și tradiția este o treabă care se improspătează. Vreau să spun că fiecare epocă își creează o tradiție a ei. Ceea ce duce uneori la înglobarea vechilor tradiții, iar altelei la o negare a lor. În practică, chestiunea se pune simplu și deschis: copiii noștri trebuie să vadă neapărat tipul de spectacol pe care l-am văzut noi?

Nu cred că Teatrul Național trebuie să fie deschis tuturor experimentelor. Din două motive.

Primul, Teatrul Național nu este o piață publică și prin Teatrul Național nu se perindă orice (sau oricine) are chef în principiu să se perinde.

Al doilea, în materie de teatru, cînd un experiment rămîne doar experiment, el este, de regulă, un eșec, iar rolul Naționalului este mai ales să afirme, și nu să infirme. Evident, tinerii actori ai Naționalului trebuie să parcurgă o școală complexă, de manieră, tendințe și modalități regizorale diferite, dar această școală trebuie să se finalizeze cu o afirmare strălucitoare, altfel e o școală în sine; exersăm ca să exersăm. Atunci, la ce bun să mai exersăm?

La ultima întrebare („Satisfac Teatrele Naționale exigențele pe care vi le-am supus atenției?”), răspunsul nu poate fi decît unul singur: nici un teatru din lume n-a satisfăcut niciodată exigențele enumerate. Pentru că, altfel, de ce s-ar mai enumera exigențele?

MIHAI UNGHEANU

Politica ușilor deschise

1—7. Anchetă inițiată de revista Flacăra asupra Teatrului Național are marele merit de a ne aminti că un astfel de teatru există în București. Mă voi referi în primul rînd la acesta și nu la cele provinciale, pentru că cel bucureștean are condiții și îndatoriri care le depășesc cel puțin ca dimensiuni, dacă nu și ca semnificație, pe cele din țară. Actuala condiție a Teatrului Național bucureștean este aceea a anonimului. Activitatea lui nu reușește să-l propulseze între primele teatre ale orașului București, unde primul loc este ocupat de ani de zile de Teatrul Municipal „Lucia Sturdza Bulandra” și de cînd în Sărindar s-a instalat un director nou, de Teatru Mic. Evenimentele teatrale ale vieții artistice bucureștene sînt produse fie de Teatrul Mic, fie de Teatrul Municipal, în competiție intrînd și Teatrul Giulești sau Teatrul Nottara, dar mai niciodată Teatrul Național din București, și asta de lungă vreme. Nici un spectacol al acestui teatru intitulat Național n-a mai intrat în legenda cercurilor artistice sau în cercurile amatorilor de teatru. Situația e atît de veche încît poate să pară normală. Dar nu tot ceea ce ne-a intrat în obișnuință este și normal. Istoria Teatrului Național cunoaște perioade de glorie. Aici s-au văzut spectacole mari,

au fost lansați actori de anvergură, s-au creat celebrități artistice durabile. Teatrul Național a fost unul din marile reperi culturale ale Bucureștilor. Cînd, în 1906, N. Iorga hotărîse să manifesteze cu studenții pentru limba română, nu întîmplător își alesese acest teatru ca punct de impact. Teatrul Național din București a făcut strălucite spectacole Caragiale, Shakespeare, Molière, a jucat nenumărați dramaturgi ai vremii, români și străini, cu un mare efect de public. El era cu alte cuvinte punctul de referință al întregii mișcări teatrale de țară, instituția care conservă o tradiție, o perpetuează, scena față de care se delimitau formulele teatrale noi. Toate acestea, trebuie s-o spunem, sînt de domeniul amintirii. Cînd a fost ultimul mare Shakespeare la Naționalul din București? Mi-e teamă că trebuie să ne întoarcem cu mulți ani înapoi! Cînd a fost ultimul mare spectacol Caragiale la acest teatru? Mi-e teamă că trebuie să mergem înapoi către spectacolele

Odă țaranului român

El singuratic duce către cer...

Tudor Arghezi

Robit sudorii sale ani de-a rîndul,
El — „Vinovat” cu fapta și cu gîndul,
S-a înfrățit cu brazda și cu cîmpul,
Speranța lui fiind numai pămîntul.

Deși furat adesea de dreptul milenar
El și-a muncit ogorul cu patîmă și har,
Ogorul pentru care de veacuri s-a

luptat,
Plătindu-și cutezanța cu virf și îndesat.

De-a pururi sfințitorul de pămînt
Plecător rob, infrîntul-neînfrînt,
El luptător cu pieptul în războaie,
De nesățui lovit, de vînt, de ploaie.

Uitării totdeauna mi te-au dat
Cei care, sus prin tine s-au nălțat
Și numai dacă țara-n pericol se găsea
Își aduceau aminte de existența ta.

Să nu uităm țaranii! Sperăm să nu mai fie
Motive de eclipsă și tristă amnezie.
Și fie ca trecutul să ne povățuiască
Că neamul ni se trage din vită țărănească!

GHEORGHE CONSTANTINESCU

lui Sică Alexandrescu! Cînd a avut Teatrul Național în repertoriul său toate piesele lui Caragiale? Ne e teamă că trebuie să mergem și mai înapoi. De cînd n-am mai văzut „Vlaicu Vodă” și trilogia lui Delavrancea într-o monștre memorabilă? De multă vreme. Și unde ar trebui jucat integral Caragiale, dacă nu aici? Unde poate fi menținut în atenția publicului Shakespeare, una din frumusețile obsesive ale teatrului românesc, dacă nu la Național? Unde sînt piesele consacrate ale dramaturgiei moderne?

Faptul că teatrul poate forma artiști, ceste o generație de spectatori nu este o afirmație gratuită. Teatrul Național bucureștean a lăsat cel puțin o generație fără imaginea definitivă a unor personaje-cheie ale dramei și comediei românești. S-a spus, mai în glumă, mai în serios, că Teatrul Național e un teatru de matinee pentru școlari și studenți. Fără a fi redus doar la atît, este și asta, ceea ce este extrem de prețios pentru modelarea artistică a unei generații. În bașagul generațiilor anterioare de amatori ai teatrului au intrat ca figuri memorabile cite un Rică Venturiano, un Vlaicu Vodă, un Cățavencu, un Lear, un Hamlet, un Othello. Actualul Teatru Național a sărăcit aceste bagaje ale memoriei afective și artistice ale spectatorilor săi. Ni se poate răspunde cu statistică birocratică, nu aceasta interesează însă, ci caracterul de impact pe care trebuie să-l producă un Teatru Național asupra gustului și conștiințelor spectatorilor săi. Cauza să fie lipsa actorilor? Dar la Teatrul Național există o trupă strălucită care vegetează. Ce lipsește deci? Poate regizorii? Aici, într-adevăr, Teatrul Național își conservă o lungă și veche criză de autoritate artistică. Este de neînțeles pentru ce aceasta fiind situația, Teatrul Național nu-și deschide porțile ultimelor generații de regizori. O lacună repertorială asupra semnificațiilor căreia nu vreau să insist rămîne, pentru un Teatru Național cu numele lui Caragiale, absența din repertoriu a pieselor acestuia. În țară, interesul pentru Caragiale este foarte mare și „Zilele Caragiale” care se desfășoară la sfîrșitul fiecărui ianuarie la Teatrul Național din Craiova găzduiesc numeroase montări Caragiale din toată țara. Există o efervescență teatrală reală declansată de dramaturgia lui Caragiale și trebuie să constatăm că Teatrul Național craiovean face mai mult în direcția asta decît cel bucureștean. Pe scena Naționalului craiovean s-au văzut interpretări îndrăznele ale textului lui Caragiale, de remarcabilă ținută profesională. Un spectacol cu „Scrisoarea pierdută” în viziunea lui Mircea Marin, dar cu actorii Teatrului Național din București, ar fi fost, fără îndoială, un eveniment. După cum alte asemenea invitații și rădîri, în practica teatrului modern de pretutindeni, ar prilejiu Teatrului Național bucureștean ieșirea din anonim. Și asta, desigur, nu numai cu regizorii, ci și cu propriii actori, nu numai cu Caragiale și Shakespeare, ci și cu dramaturgia modernă, ca și cu piesa originală a literaturii române de azi. De cînd n-a mai lansat Teatrul Național un autor, un regizor, un actor? Climatul de aici are nevoie de o politică a ușilor deschise.

Jurnal de vacanță

Insemnări răzlețe

Cineva mă întreabă ce-aș fi crezut despre Ulise dacă s-ar fi lăsat impresionat de Polifem ciclopul, forța această primitivă, proastă, anormală și caraghioasă.

Recitesc întrebarea și simt că mă impac din nou cu Ulise.

Unele lucruri e important să știm că există, chiar dacă le vedem rar sau nu le vedem niciodată. În fond, ciți au văzut metru etalon de platină care se păstrează cu sfințenie undeva, nu știu unde? Foarte puțini. Dar încrederea că acest metru etalon există și că el măsoară exact a zecea milionime din sfertul meridianului terestru, cit am învățat, ne scutește de multe confuzii.

Ei bine, munții sînt pentru mine ca metru etalon. Știu că ei există, chiar dacă îi văd rar.

Deși n-ar trebui, poate, să măsurăm totul, mereu, de fiecare dată. Ceasurile ne măsoară tiranic viața, jubirile, dezamăgirile, amintirile, iluziile, ne spun la ce oră să ne sculăm, la ce oră trebuie să ne ducem la culcare, cînd să mîncăm, cînd să plecăm de-acasă pentru a ajunge la o întâlnire, la ce oră trebuie să ne aflăm în stația de tramvai, cit ne desparte de ceea ce nu mai avem. Și cînd rămînem singuri, măsoară necruțător tăcerea din jurul nostru.

În păduri, în pădurile care încep destul de aproape de hotelul „Orizont” din Predeal, nu se aude tic-tac-ul nici unui ceas. Doar cucul care numără ceva ce nu știu. Într-o zi și cucii vor striga ora exactă? Îmi aduc aminte de un bătrîn din Maramureș care avea vreo zece ceasuri în casă și nici unul nu mergea. Toate erau oprite. Iar el explica: „Eu nu trăiesc după ceasuri, ci după soare”. Și totuși, nu descoperirea ceasului e de vină...

„Munții refuză noroiul”. Am tresărit auzind această remarcă. Fiind născut lingă un munte, îmi place s-o cred, chiar dacă nu e, poate, adevărată întru totul.

Efemeridele trăiesc numai douăzeci și patru de ore. Dar lasă în urma lor ceva. Alte efemeride.

Dacă îmi doresc uneori singurătatea este numai pentru că nu mă pot mulțumi cu orice fel de comuniune.

E mai riscant să fim clemenți față de o idee vinovată de crimă decît față de un individ care a ucis. Încarcerat, acesta nu va mai avea posibilitatea să omoare, în vreme ce o idee funestă poate oricînd lua din nou în mînă secură, pistolul sau ștreangul.

Paradisul dinaintea primelor întrebări. Infernul de dincolo de ultimele răspunsuri.

Vine o zi în care cei ce s-au lăudat prea mult cu consecvența lor trebuie s-o dovedească. În schimb, cei care n-au făcut niciodată această imprudență pot să stea liniștiți. Ei au spus de atîtea ori că albul e negru și că negrul e alb încît nimeni nu se mai miră de nimic. Pot sfîrși prin a spune orice, uneori chiar adevărul, fără nici o consecință. Dealtfel, ceea ce interesează în cazul lor nu mai este ce spun, ci faptul că există.

Nu ne putem menține în picioare decît în stare de veghe, cum scrie undeva Mircea Eliade.

Dacă omul înțelege, zicea Hermes Trismegistul, va deveni lucrător al inteligenței. Dacă nu... știm ce devine.

Pentru a-ți povesti viața cit mai exact, ar trebui să nu ai nici un interlocutor; nici real, nici ipotetic. În fața unui interlocutor, cel care povestește își modelează povestirea în funcție de ceea ce simte că se așteaptă de la el și de imaginea pe care ar vrea s-o impună despre sine. Atunci el atenuează și evită. Și cînd intervine tirania grijii pentru posteritate, lucrurile se înrăutățesc și mai mult. Spovedania este adresată nu oglinzii, ci muzeului.

Mi se pare discutabil să se vorbească despre începuturile declinului artei eline prin Proxitele. De ce-am vedea în plăcerea cu care Afroditele lui își descoperă un corp de femeie un semn de declin? Ceea ce Fidias a comunicat tăcînd, aceste statui simt nevoia să spună.

Nu cumva misterul a apărut abia cînd a intervenit nevoia de a explica totul? Și nu cumva încapăînindu-ne să aducem tot universul la picioarele lui Descartes vom sfîrși prin a transforma totul din jurul nostru în enigmă?

Omul e singurul animal căruia nu-i ajunge să trăiască. El vrea să știe de ce trăiește și cum ar trebui să trăiască. Asta nu înseamnă neapărat că el a ajuns să trăiască mai bine decît animalele. Ceea ce se poate spune cu siguranță este că a ajuns să trăiască altfel.

Probabil, pe acest drum se ajunge la izvoarele artei.

Un răspuns se poate demoda. O întrebare niciodată. Deși, extinzîndu-și limitele, inteligența n-a făcut uneori decît să le mute foarte aproape de infern.

Dar se întîmplă ca notele de plată să vină și dacă nu e nimic de plătit.

Nu ne place să descoperim cit de mult depinde viața noastră de hazard. Asta ne jignește. Ne place să credem că un lucru important a depins de noi, nu de autobuzul pe care l-am luat sau de restaurantul în care am intrat cu gîndul de a ieși cit mai repede.

Destui dintre răsfațații conjuncturilor au ajuns după moarte în subsolurile muzeelor.

Muzica, s-a spus, este cea mai bună paradigmă a opere de artă. Înainte de ea, nimic. După ea, liniște din nou.

OCTAVIAN PALER

P.S. Aici se încheie jurnalul meu de vacanță. Cum am promis, voi începe un ciclu de „Polemici cordiale”, după care voi relua și voi încheia „Un muzeu în labirint”.

Simple note

Alexandru Marcu

Păstrînd sfera preocupărilor, de-a semnală — ca să fie repute în circuitul cunoașterii — valori românești pierdute sau uitate, neglijate ori nedreptățite, scriu acum despre Alexandru Marcu (1894-1955), remarcabilul nostru cărturar și excepționalul dascăl, care a ilustrat, ani în sir, catedra de limba și literatura italiană, de la Universitatea din București.

L-am cunoscut bine — îl fusesem prezentat de Gib Mihăescu, care-l avusese coleg în toate clasele la Liceul din Craiova — îl afecționam, pentru toate sensibilitățile lui, pentru armonioasa și pătrunzătoare sa inteligență, ca și pentru bogata și variata cultură cu care se hrănise, și îl frecventam deseori. Mă legasem de Alexandru Marcu și trebuie să mărturisesc, de la început aici, că în răstimpul unor relații întinse pe mai mult de un deceniu — cu toată pasiunea pe care, de tînar, o aveam pentru politică, și, e de reținut faptul pentru destinația lui — discuțiile noastre se purtau cu precădere pe fermecătoarele teme de istorie și de artă, de literatură, cu influențele și curentele ei, pe nașterea, evoluția și decesul ideilor, — și-l ascultam în totdeauna cu un viu interes, fiindcă aveai ce să înveți de la el. Era prin firea lui docilă și cumpănită și prin toată economia sa mentală și sufletească, străin și, pot să spun fără să greșesc, refractar vîlmășagului și actului politic — nu fusese înregimentat în nici un partid — și înțrea-i existență era absorbită de studiu și de cercetări în bibliotecă, la masa de scris și de exemplarele cursuri cu care a înăvuit știința atîtor generații de studenți. O singură dată, în 1931, a codat insistențelor repetate ale lui Nicolae Iorga și s-a ales deputat în Parlamentul scurtei guvernări de tehnicieni a acestuia, în care nu s-a manifestat sub nici o formă.

Și înainte de a trece mai departe, vreau să-l prezint cu cîteva titluri din ampla lui bibliografie — rod al ostenețelor și al spiritului său — pe care ni le-a lăsat, ca să aibă cititorul neștiutor un cîrmoei de imagine, despre ce și despre cine este vorba.

Selectez din numeroasele și substantialele lui eseuri: **Simion Bărnuțiu și Pietro Monti (cu o scrisoare inedită)**; **Un student român la**

Pisa și Paris, către 1820; **Simion Marcovici**; **Cavur și Unirea Principatelor (1856-1859)**; **Mentorul studenților moldoveni de la Torino (1830-1861)**; **O legiune italiană în Transilvania (1849)**; **Contribuție la soarta romanului piearesc în literatura romană**; **Un motiv din Tasso în „Tiganiada” lui Ion Budai Deleanu**; **Epica Renașterii**; **Noi indicații despre Felice Orsini la Sibiu și opinia publică românească (1854-1858)**; **Romantismul italian și, în fine, ca să mă opresc aici, Romanticii italieni și români.**

Studiile și articolele lui, risipite în periodicele de specialitate ale vremii, ca și comunicările de la Academia Română, toate laolaltă de un interes cu totul aparte, ar alcătui, numai ele, două masive volume absolut utile, care ar onora orice editură ce ar iniția stringerea și tipărirea lor. Sînt încă foarte multe de aceeași factură. Semnalez mai cu seamă anuarul **Ephemeris Dacoromana** imprimat în limba italiană sub egida Școlii române de la Roma, al cărui membru activ și statornic s-a pnumărat de la înființarea ei și în al cărui prim anuar din 1923 și în cel de al doilea din 1924, Alexandru Marcu publică, în ordine, laborioasele rezultate ale stăruitoarelor investigații întreprinse: **Reflexe de istorie română în opere italiene ale secolelor XIV și XV și Spania și Portugalia în operele romanticilor italieni.**

Dintre cărțile ce i-au vehiculat numele de autor, notez impresiile de călătorie: **Itinerar Adriatic și în Dalmatia**; apoi **Figuri feminine din Renaștere, Critica italiană de la Vico la Croce, Valoarea artei în Renaștere** și am lăsat inadins la urmă, după modesta mea opinie, capitala lui lucrare **Conspiratori și conspirații în epoca Renașterii poli-**

tice a României (1848-1877), carte de referință și de excepție, pentru care i s-a decernat în 1931 de către Academia Română premiul „George Asachi”. Mai menționez publicația **Studii italiene**, al cărei director a fost și din care — cite un volum în fiecare an — au apărut între 1934 și 1941 inclusiv — dacă memoria nu-mi joacă feste — opt numere.

Și nu pot trece cu vederea în această sumară schițare de muncă intelectuală, vasta operă de traducător, că el a transpus în limba italiană, încă din anul 1922, cel dintîi, o culagere din **nuvelistica lui Mihail Sadoveanu**, care s-a bucurat acolo de un real succes, că lui îi datorăm tîlmăcirea **Decameronului** lui Boccaccio și aceea a lui Dante în toate nuanțele lexicului — **Infernul, Paradisul și Purgatoriul** — cu solendidele ilustrații ale lui Mac Constantinescu și că tot el ne-a dat în graiul nostru pe Machiavelli și Goldoni, pe D'Annunzio, pe Pirandello și pe Giovanni Papini.

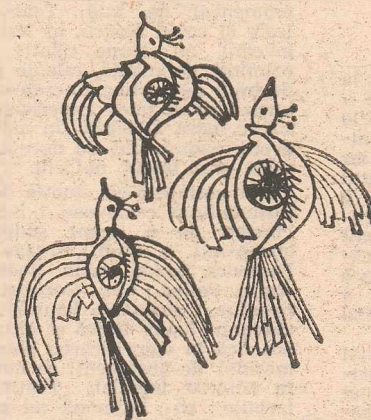
Și pentru toată această sîrgincioasă activitate, în primăvara lui 1940, Academia Italiană i-a acordat marelui premiu de literatură „San-Remo”. Au candidat 48 de scriitori, reprezentînd 15 țări, și Alexandru Marcu a fost declarat laureat cu unanimitatea juriului.

Nicolae Iorga în „Necamul românesc” nr. 59, cu data de miercuri 13 martie 1940, în obișnuitul lui articol zilnic intitulat: **O recunoștință italiană**, din care spicuează, va scrie între altele: „Nu se poate să nu ne bucurăm din inimă de noua dovadă de frățească înțelegere și prețuire pe care ne-o dă Italia, acordînd profesorului Alexandru Marcu de la Facultatea de Litere din București, premiul „San-Remo”, pentru merite literare. Aceste merite trebuie să fie, natural, în legătură cu studiile italiene și acela care se învrednicește de această recunoaștere le merită pe deplin, prin lungă și rodnică sa trudă, la catedra de limba italiană...”

„Cercetător zelos al istoriei literare, el a urmărit, în genere, tot ce privește relațiile cu Italia, pe care o înțelege și o iubeste. În atîtea domenii, contribuțiile sale de o răbdătoare inteligență și de un spornic zel, au adus precizări importante și chiar, nu o dată, fapte cu totul noi”.

Acesta a fost, într-o fugară înfățișare, condensată la maximum, Alexandru Marcu, italianistul, istoricul și scriitorul.

L. KALUSTIAN



Desene pe asfalt

Vocea lui Bacovia

Redactor printr-o întîmplare, numai șase luni, la Editura pentru literatură, am avut în iarna dintre 1954-1955 șansa încercată de mister în a-l cunoaște pe George Bacovia. Se pregatea reeditarea poeziilor sale într-un volum antologic — primul, după război — și trebuia să devin un fel de mesager între editură și autor.

La capătul tramvaiului 20, în apropierea cimitirului Șerban Vodă (în care încă nu aveam pe nimeni), am ajuns, pe strada Frăsinetului, în fața unei case modeste, cu conture geometrizate în spiritul construcțiilor „moderne” de la început de veac. Mi-a deschis Doamna Agatha Bacovia (cu al cărei nume se „deschidea” și volumul de Opere bacoviene din Editura Fundațiilor, vâ mai amintiți?): „Doamnei mele Agatha” și mi s-a spus că trebuie să vin într-o altă zi cînd poetul, pregătit anume pentru o vizită, va putea să discute sumarul volumului, condițiile apariției ș.a.m.d. Am fost reținut preț de o cafeluță-degetar în de tot modesta, și ea, sufergerie, mi-am plimbat ochii peste obiectele compunînd „universul” întîm al marelui poet cînd, pe neașteptate, l-am auzit vorbind. Recitînd.

Își recita cu voce tare versuri iubite (Baudelaire în acel ceas) și glasul mi s-a părut a avea căldură și, dacă nu moldovenească dulceață, măcar o romantică mlădiere. Fraza bizar, rostind vers după vers cu o anume grabă, surprîmînd parcă pauza dintre ele și retopindu-le într-unul singur, suprem-euforic.

N-a apărut, a rămas în chilioara lui și am plecat în ninsoare ducînd cu mine doar memoria aceluia glas. Mi-am rostit și eu: „Te uită cum ninge Decembre, / Spre geamuri, iubito, privește — / Mai spune s-aducă jărătic / Și focul s-aud cum trosnește...”

Aveam să-l văd cu adevărat pe Bacovia abla o săptămînă mai tîrziu și o vreme am devenit un oaspe obişnuit al unei case în poarta căreia băteau rar musafirii. Neîntînd văzut pe stradă ori la ca-

fenea, necutreierînd redacțiile, nedînd Domnia-Sa interviuri și nesemnînd autografe (mai ales că, deocamdată, nu avea pe ce să le scrie, nefiînd încă recuperat de „moștenirea literară”), George Bacovia le părea unora a trăi, dar într-alt veac.

Printre acei puțini oaspeți ai casei de pe Frăsinetului se numărau poezii Eugen Jebeleanu și Cicerone Theodorescu („Jebeleanu și Cicerone sînt copiii mei”, scrie Bacovia într-o poezie din 1956) și lor, alături de redactorii radioului, le datorăm existența unei benzi de magnetofon cu vocea poetului cel mai lipsit de trufii din ciți au fost. Și care, evident, nu se lăsa imprimat. Nu vedea rostul acestor conserve cu voci care sînt rolele diafane și nu ținea să le lase ca „amintire” urmașilor săi. Sufredea trist, abstras, mîngîind o bărbuță albită cu care-și alinta obrazul în acei ani și refuzînd cu destulă energie manevrele poezilor de a-l păcăli, sustrăgîndu-i atenția de la — pe atunci uriașă — sculă de înregistrare. Au apărut, aduse de Doamna Agatha, cîteva pahare de cristal, au apărut, aduse de poezii, și cîteva butelii cu vin roșu. S-a vorbit, s-a recitat și grație noului „aliat” adus într-ajutor, vinul, s-a ajuns la umplerea memorabilei benzi cu cîteva din capodoperele bacoviene.

Radioul ne-a oferit de atunci, reluate pios, zeci de momente poetice Bacovia, o casă de discursi a editat o parte din ele și ne urmărim acum de norocul de a fi pu-

tut păstra — ca pe o voce captată nu din trecut ci din cosmos — vocea poetului ajuns de puțini ani centenar.

Arhiva sonoră a radiodifuziunii române, excepțional muzeu al vociilor, există și e o mîndrie a culturii noastre. Cel care i s-a robit, scriitorul Iulius Țundrea, merită întreaga noastră grațitudine fiindcă, punîndu-se în slujba geniului — deci a diafanității, a grației — ne-a păstrat, vie, respirația unor mari scriitori cu care viețile ni s-au întîlnit.

Să-l ascultăm pe Bacovia! Sună enorm, ca invitația de a-l auzi pe Eminescu! Și totuși, totuși cu doar manevrarea unui buton ni-l putem aduce în casă, în intimitate, în solitudine pe cel mai solitar poet al lumii.

Să-l auzim, mirîndu-ne la început de rostirea lui abruptă, ca într-o spovedanie, să ne lăsăm apoi sufletele să vibreze mișcate de sunetele nelăsate să piară, ireversibile.

Sigur, vocea unui poet e tot ceea „tipărită”, ea se aude cu... ochii, dar atunci cînd avem șansa de a-l asculta pe poet — și cu Bacovia o avem — s-ar crede că ne-am pus urechea pe inima lui...

E toamnă. Mi-am reamintit vocea lui Bacovia și cred că, în clipa în care auzul meu a primit-o, trupul meu s-a străvezit făcîndu-se Stradivarius.

O voce. Un om. Și, să le murmurăm împreună, cîteva versuri:

„Și toamna și iarna / Coboară- amîndoa; / Și plouă și ninge / Și ninge și plouă...” „Deschide, dă drumu, adorato, / Cu crengi și foi uscate am venit — / În țîrg, o fată tristă a murit / Și-au dus-o pe ploaie, și-au îngropat-o...” „A-murg de iarnă, sumbru, de metal / Cimpia albă — un imens rotund — / Vislind, un corb tăcut, vine din fund, / Tîind orizontul, diametral”.

Bacovia al toamnei e încă un poet care leagă lutul cu steaua, logodindu-ne țărîna cu neantul; el taie orizontul diametral. Prezența lui îl așază pe cerul poeziei, luceafăr, vibrîndu-și printre stele efemere luxuriante vegetații de argint brumat, lăsîndu-ne în stăpînirea unei opere nemuritoare și cu amintirea unui om unic...

GH. TOMOZEI



Eveniment

A fost înființată Academia internațională de cibernetică generală „Ștefan Odobleja”

(urmăre din pagina 1)

nanță a științelor ce-i aparțin în exclusivitate și incontestabil. Sediul acestei noi asociații științifice va fi la Lugano (Elveția) și ea își va înființa filiale oriunde va exista un interes și o necesitate. O filială va fi chiar la Lugoj.

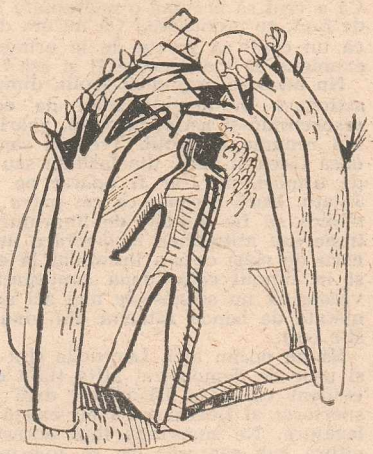
În prima ședință a Consiliului de administrație s-a hotărât editarea unui buletin și a unei reviste de cibernetică generală. Președintele de onoare al Academiei Ștefan Odobleja, prof. dr. Iosif Constantin Drăgan, arată totodată că pentru cinstirea moștenirii lui Ștefan Odobleja va fi necesară organizarea unor mese rotunde, seminare, simpozioane și congrese, precum și inițierea unor doctorate în anumite materii. Profesorii Robert Mantz (Olanda) și El Hosseiny El Shirbeen (Irak), vicepreședinți ai asociației, au propus stabilirea unor legături temeinice cu alte instituții culturale internaționale, editarea unui glosar în care să fie explicată terminologia folosită de Odobleja și organizarea unor acțiuni de cercetare, chiar implicarea membrilor asociației în rentabilizarea unor întreprinderi. La rîndul său, profesorul Paul Postelnicu, președintele executiv al asociației, a spus că trebuie grăbită apariția primului număr al revistei care este necesar, după opinia sa, să cuprindă o prezentare a operei lui Ștefan Odobleja și a academiei nou înființate, această revistă urmînd să fie trimisă în special asociațiilor internaționale de cibernetică. Trebuie, adăuga prof. dr. Iosif Constantin Drăgan, ca primele acțiuni ale asociației să-și pronunțe cunoașterea operei lui Ștefan Odobleja, care din păcate se află în situația multor opere clasice, aceea că se vorbește despre ele dar nu sînt citite. Pentru a putea fi citită, cunoscută, ea trebuie tradusă în câteva limbi de circulație internațională. Duocum am aflat, Fundația Drăgan a luat deja inițiativa de a traduce în engleză „Psihologia consonantistă”, din ale cărei 800 de pagini au fost traduse pînă acum 300.

Și pentru că nu este nici un secret, opera lui Odobleja nu este cunoscută prea bine nici la el acasă, apare lăudabilă desigur traducerea din franceză a „Psihologiei consonantiste” și apariția ei la Editura științifică și enciclopedică. Directorul acestei edituri, dr. Mircea Măciu spunea chiar în cadrul simpozionului de la Lugoj că va da tot sprijinul pentru tipărirea unor lucrări valoroase, însoțite din gîndirea savantului român. Asemenea lucrări există, fără îndoială, și cea mai bună dovadă că ele există a fost dată chiar de comunicările prezentate în cadrul simpozionului de către prof. dr. Paul Postelnicu, ing. Stelian Băjureanu, dr. Ioan Pușcaș, dr. Vasile Vetișanu, prof. dr. Cezar Buda, general dr. Constantin Atanasiu, prof. dr. Cezar Apreotesei, prof. dr. Ion Străchinaru, dr. Alexandru Surdu, prof. Vasile Părvănescu, prof. Florian Vlădica, prof. Liviu Petrina, prof. Ion Stroe și alții.

Reintorcîndu-ne la cele discutate în prima ședință pe care Consiliul de admi-

nistrație al Academiei de cibernetică generală a ținut-o chiar în ziua alegerii lui, vom aminti aici și cuvintele generalului dr. Constantin Atanasiu, autorul uneia dintre cele două recenzii care semnalau apariția „Psihologiei consonantiste”, cealaltă aparținînd, precum se știe, unei reviste americane: „În legătură cu publicația care se va edita: înca de la primele ei numere, această revistă trebuie să fie de nivel european. Eu nu zic să nu cuprindă și amintiri sau corepondența lui Odobleja, dar trebuie să legăm conținutul acestei reviste de problemele mari ale lumii, de probleme de substanță, de pildă de asaltul asta al tehnicii care schimbă profilul uman. Trebuie, vreau să spun, ca revista să nu găzduiască improvizatii. Să fie o revistă bună, să și-o smulga oamenii din mîini. Astfel străinătatea ne va respecta”. Un punct de vedere la care au subscris toți cei prezenți, căci „sîntem într-o polemică”, așa cum pe bună dreptate arăta unul dintre participanții la simpozion, și se cuvine ca asociația nou înființată să-și lămurească mijloacele prin care va determina recunoașterea din partea cercurilor științifice internaționale a acestei valori a gîndirii românești prioritare prezentată de Ștefan Odobleja, care a pus bazele ciberneticii generale și prin „Psihologia consonantistă” a creat, de fapt, o știință a științelor, fundamentele științelor.

Spunea Ștefan Odobleja într-una din scrisorile adresate unor prieteni și unor neprieteni, unor cunoscuți și unor necunoscuți: „Am trăit să văd ce-ar fi făcut cu mine magnații științei dacă n-aș fi trăit”. Evocăm de aceea cu satisfacție înființarea Academiei internaționale de cibernetică generală, care-i poartă numele, mai cu seamă că revista noastră își face un titlu de onoare din faptul de a fi contribuit la recunoașterea geniului lui Ștefan Odobleja. Am fost și, ca să reluăm cuvintele unuia dintre participanții la simpozionul de la Lugoj, rămînem pe „șantierul Odobleja”.



gerea acestei făclii abia cunoscută în ecuația universului — lacrimă pură.

La Congresul de cibernetică de la Amsterdam (1978), savantul englez P. H. Rudall spunea: „Aveți un om de aur, îi trebuie o statuie de aur!”

Dr. ing. M. R. Mantz din Olanda se exprima: „Psihologia consonantistă o consider a fi cartea cea mai deschizătoare de epoci pe care am citit-o; este o operă cu virtuți imense atît de folositoare viitorului omenirii...”

Rîndurile-mi cele dintîi la opera sa nu l-au putut (prea singular la acea dată) catapulta acum aproape o jumătate de veac în atenția lumii.

Nici cele trei articole ale sale apărute în modesta mea revistă „Spirit Militar Modern” nu și-au găsit în restrînsa epocii marii lectori.

Fără incurajare, savant retras, disprețuind laudele și focurile de artificii, ar fi implinit în această toamnă bogată 80 de ani!

Viața se continuă. Plouă dintr-un curcubeu.

Cerul și pămîntul țării sale sînt în consonanță cu el. S-a statornicit într-o știință, piatră de unghi a sufletului românesc.

...Spiru Haret, Vuia, Blaga, Brăncuși, Enescu, Odobleja...

O mărturie maldărului rămas de pagini scrise cu singele și virtutea sa...

Dunărea, vestonul, vermorul, lăsate în tînda sfîrșitului de mileniu, întrebă: „Cine va mai stropi copacii ciberneticii ai omenescului lăuntric?”

În anul cînd pleca în neant, m-am repezit la Biblioteca Ministerului Apărării Naționale și am dat peste cele două volume nesterse de Psihologie consonantistă, lăsate moștenire prin testament. Singura sa avere! Aureolă în simfonia ciberneticii...

Îl văd în aburul unei cafele, la măsura de șah, fără dialog!

CONSTANTIN ATANASIU

Plouă dintr-un curcubeu

Un bărbat. Din marginea Turnu Severinului. Frîmțat de idei ce aveau să dea o nouă știință.

Vecinii îl văzuseră mai tot timpul singur, îngrijindu-și grădina ca pe sufletul său ce voia să treacă sinuozițiile acestui secol. El, grădinar al lumii, își stropia la ceas de taină înaltele gînduri ce pulsau psihologia consonantistă.

Ei, vremurile în care el făcuse foame ca să-și tipărească sinele zămislit de știința spiritului!

Văzuse soldații Lumii, așijderi infomețați, în consonanță psihologică printre mărcinii și sirma ghimpată a teatrului de operațiuni...

Și m-au întrebat prietenii despre stin-

boli, cercetarea românească se recomandă prin realizări de o deosebită importanță, competitive pe plan mondial sau chiar superioare celor anunțate în diverse centre medicale ale lumii. Bătălia pentru sănătate a repurtat și aici victorii de prestigiu, așa cum o dovedesc între altele premiile acordate în cadrul celui de-a II-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. Trei specialiști ai domeniului, medicii Cornelia Iancu, Georgeta Rotaru și Șerban Andronescu, identificînd cauzele hemofiliei de tip A sau B, au creat crioconcentratul de globulină antihemofilică A, obținînd pre-

pistarea prin noi metode a hepatitei epidemice, boală cu largă răspîndire. Vom nota la acest capitol procedeele propuse de doctorul Constantin Popovici pentru prepararea serului anti-HB și a antihepatitei HB de referință. Cu ajutorul acestor metode a putut fi depistat antigenul Australa prezent în floacoanele de sînge programate pentru transfuzie. Preparatul se utilizează în prezent în mod curent în toate laboratoarele de hematologie din țară, ceea ce a făcut ca procentul îmbolnăvirilor prin transfuzii de sînge să fie cu totul neînsemnat la ora actuală.

Vom aminti în continuare că tot în a-

Hematologia românească, pe primele locuri din lume

miul I pe țară în cadrul festivalului amintit. Preparatul s-a dovedit eficient și în corectarea deficiențelor de fibrinogen. În felul acesta sute de bolnavi obligați să se trateze cu preparate aduse din import, beneficiază la prețuri modice de un medicament indigen deosebit de eficient.

Pentru depistarea hemofiliei și a altor sindroame hemoragice, doctorul Șerban Andronescu, în colaborare cu biologul Maria Stuparu, a creat un reactiv ce s-a dovedit superior celor similare din străinătate. Preparatul românesc este extrem de stabil și o singură fiolă poate fi folosită pentru aproximativ 80 de teste.

În atenția specialiștilor de la Centrul de hematologie a stat în acești ani și de-

cest vast laborator al țării s-au obținut pentru întîia oară imunoglobuline umane specifice ca urmare a unor cercetări minuțioase efectuate de medicul Kondi Vanghel și colaboratorii săi. Este vorba de extragerea unor gamaglobuline purtătoare de anticorpi care, folosite de la caz la caz, suplinesc lipsa momentană a unor gamaglobuline specifice. Preparatul a demonstrat proprietăți antiherpetice, antirigeoase, antitetanos, antirabice, antiereion. Medicului Kondi, în colaborare cu biologii Lucia Steinbruch și Maria Antonescu, îi revine de asemenea meritul de a fi elaborat un reactiv pe bază de globulină „latex globulină”, ce a

Matematică și istorie

Interrelația celor două științe nu e nouă: consfătuirea româno-engleză din 1969, de la București, evidențiază încă de pe atunci contribuția substanțială a matematicii în cercetarea istorică și arheologică. Nici actuala consfătuire: **Aplicații ale matematicii în istorie și arheologie**, de la Vălenii de Munte (9-10 octombrie 1982), nu și-a propus să sublinieze caracterul de noutate al ideii, scopul ei rămînd să rezeveze din nou, în cazul unui acord mai limitat, faptul că matematica poate și trebuie să fie prezentă și în domeniul științei istorice. Prin aceasta, matematica nu se vrea un fel de **magister dixi**, ci mai degrabă o **complementară** a istoriei, iar matematicianul nu vine să uzurpe, ci recunoaște rolul de prim interpret al istoricului. Așa stînd lucrurile, ne-a nedumirit numărul exagerat de mic al istoricilor participanți la consfătuirea de la Vălenii de Munte, față de numărul matematicienilor, al altor cercetători de specialități diferite. Ignorarea unei metode de cercetare, a unei științe, în cazul cînd ingineria istorică poate fi numită știință, mai ales atunci cînd ea cîștigă teren și în alte domenii de investigație, nu ni se pare proice progresului în știință, ci mai degrabă o înțelegere limitată a ideii de interdisciplinaritate — interdisciplinaritate care, în mod pozitiv, se practică în institutele noastre de cercetări istorice.

Discuțiile în cadrul consfătuirii de la Vălenii de Munte, generate de valoarea unor comunicări, au luminat citeva puncte de contradicție, printre care și faptul că sanctuarele de la Sarmizegetusa Regia, cu elementele componente, au totuși funcția unor calendare. Disputați au fost și termenii care vin să denumească **ingineria istorică**, fapt care nouă ni se pare mai puțin însemnat, importantă fiind participarea unei științe la redimensionarea alteia, adică interdisciplinaritatea, în cazul de față realizată.

Ce vor de fapt cercetătorii ingineriei istorice? Să participe, alături de istorici, la luminarea unor zone, perioade din istoria patriei, în care unii cercetători, în majoritate străini, susțin judecăți și afirmații ilogice. Oare Dacia Felix a fost chiar Dacia Fericită, se întreba un vorbitor, așa cum o denumeau cuceritorii ei? Cît de fericită putea fi o țară și un popor căruia Traian îi smulsese, prin metodele cuceririi, milioane de sesterii de aur? Sint, desigur, întrebări care îndeamnă la meditație.

Remarcăm, în încheiere, rolul de factor catalizator, un mentor spiritual, pe care l-a jucat și de această dată academicianul



Nicolae Teodorescu, președintele Asociației oamenilor de știință din România, adunînd în jurul său, datorită în bună parte și deschiderii sale spre nou, spre ideile îndrăznețe dar verificabile, un număr important de cercetători de formații diverse.

Conferința de la Vălenii de Munte a fost organizată de Societatea de științe matematice, Asociația oamenilor de știință din România și de Inspectoratul școlar județean Prahova.

N GRIGORE MĂRĂȘANU

demonstrat virtuți în diagnosticarea poliarteritei reumatoidale.

Pentru identificarea anemiilor, un colectiv de cercetare alcătuit din Șerban Andronescu, medic, Georgeta Predescu, biolog, Constantin Predescu, medic, Vasile Bratu, biolog, și Marin Jianu, asistent medical, realizează o soluție standard de cianmethemoglobină. Un alt produs consacrat de data aceasta — depistării hepatitei epidemice, omologat și difuzat în întreaga țară (și premiul III în cadrul Festivalului „Cîntarea României”), este reactivul screening pentru transaminază. El a fost creat de chimista Maria Manu.

În sfîrșit, vom mai nota că un grup alcătuit din dr. doc. Vlad Apăteanu, biolog Monica Antonescu, dr. Cornelia Siara și biolog Maria Baclagian au realizat concentrate leucocitare și trombocitare folosite cu succes în tratamentul hemopatiilor maligne.

Hematologia clinică și transfuzională din România, ne-a declarat doctorul Vlad Apăteanu, directorul Centrului de hematologie din București, este astăzi cunoscută și recunoscută în întreaga lume. Voi aminti pentru exemplificare că astăzi se pot efectua, în două clinici de ortopedie din București, operarea anchilozelor la bolnavii de hemofilie, realizîndu-se o hemostază perfectă. În felul acesta, hemofilicii cu asemenea afecțiuni nu mai sînt obligați să recurgă la clinicile din străinătate. Mai notez apoi că în prezent cu ajutorul citoferezii se tratează în mod curent accidentele de aplazie medulară. Se poate afirma de asemenea, în deplină cunoștință de cauză, că beneficiem de una dintre cele mai renumite clinici de hematologie din lume, iar aceasta datorită prestigiosului colectiv condus de profesorul dr. Ștefan Berceanu. Dar despre realizările acestui important așezămint medical, „Flacăra” va scrie, poate, în mod special.

LIVIU TIMBUS

Cine învață dintr-o pedeapsă camuflată?

Când la 15 septembrie a.c. au început cursurile facultăților, studentul Lupușor N. Dinu, anul II la Academia de studii economice (comert) a venit și el pregătit, ca oricare altul, pentru noul an universitar. Mai ales că în cei care trecuse avuseseră neșansa îmbolnăvirii de o boală nervoasă, motiv pentru care, mai mult prin spitale stînd, l-a întrerupt medical. Primise din partea facultății, încă de prin aprilie, o adresă în care era anunțat că „biroul Senatului A.S.E. a hotărît întreruperea studiului pe doi ani — 1981/1982 — 1982/1983 — pe baza articolului 50 din Regulamentul M.E.I. privind pregătirea profesională a studenților”. Dar cum pe atunci era încă bolnav și cum de la facultate i s-a spus că o să vadă ce se poate face la începutul noului an universitar, n-a prea luat în serios cei doi ani de răgaz oferii de senat, mai ales că și medicul care l-a tratat l-a dat o recomandare, găsindu-l în stare bună, pentru frecventarea cursurilor în acest an. Și se întreabă nedumerit: de

ce să piardă un an cînd s-a însănoșit — toate demersurile făcute lovindu-se invariabil de aceeași blocadă: nu se poate! Hotărîrea senatului trebuie respectată!

Povestea tînărului student ni s-a pîrut și nouă a avea o notă forțată. La decanatul facultății am aflat următoarele: În cazul lui Lupușor mai sînt și alți 6 studenți, toți 6 solicitînd revenirea în acest an. Nu i s-a aprobat nici unuia dintre ei cererea. Explicațiile privitoare la această stare de fapt ajung, invariabil, la un punct mort: De ce doi ani cînd însuși amintitul regulament precizează că senatul poate aproba cererea de întrerupere a studiilor pe o durată de maximum doi ani. De ce acest „maximum”, care ar trebui aplicat în cazuri extrem de rare, a devenit procedură în asemenea hotărîri? În final, discutăm „cu cărțile pe față”. De fapt, și Lupușor și ceilalți 6 nu prea și-au văzut de treabă, pe lângă internări mai aveau și multe absențe nemotivate și abateri de la conduită. S-ar fi putut, ni se spune, în cazul lor, proceda la exmatricularea fără rezervă. Dar dintr-o aplecare a omenescului, pentru a li se da încă o șansă, senatul a hotărît aminarea medicală a cursurilor pentru doi ani. Ca un fel de pedeapsă, un timp în care cei în cauză să se matu-

rizeze și, de ce nu? — să-și trateze cum se cuvine boala. Și, am adăuga noi, ca un revers al medaliei, să aibă vreme să uite și bruma de știință acumulată pînă aici în facultate și, de ce nu, să se obișnuiască cu nemunca.

O asemenea „pedeapsă” camuflată nu credem că-și are rostul. Deoarece, dacă cei în cauză erau în situația de exmatriculare „fără rezervă” ar fi trebuit exmatriculați. Dar cînd certificate medicale dovedesc internarea lor pe lungi perioade de timp, cînd ei, medicii care i-au tratat, și sub controlul cărora se află, recomandă reluarea cursurilor în acest an universitar, ne întrebăm: de ce nu sînt invitați de senat cînd se iau asemenea hotărîri și cînd mai ales plutește și o suspiciune asupra existenței bolii studenților — deci, de ce nu sînt invitați și ei, medicii studenților respectivi?

Încă nu este tîrziu pentru ca acești studenți să fie reprimiți în anul universitar care a început! Nu ar ajuta nimăru-l lăsarca lor în afara facultății încă un an. Dimpotrivă, am zice. Adevărata pedeapsă trebuie dată în momentul comiterii greșelii pentru a avea un caracter educativ. Cine învață dintr-o pedeapsă camuflată?

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Jumătățile de măsură nu ne-au dus la nimic bun

În luna august, revista noastră interveinea în cazul elevului Adrian Jojatu, care capotase la examenul pentru treapta I, la Liceul de artă „G. Enescu”, fără ca eșecul să se datoreze neștiinței, ci unor împrejurări nu tocmai firești. Nu mai intrăm în amănunte. Așa cum am mai scris, ancheta publicată în nr. 32 al revistei a condus la ample cercetări efectuate de Ministerul Educației și Învățămîntului și Inspectoratul școlar al municipiului București. Situația, privită cu maximum de atenție de către instituțiile amintite, a avut un deznodămînt fericit. În aceste condiții, n-am mai revenit asupra împrejurărilor din timpul examenului din dorința de a nu influența într-un fel atmosfera din școală la începutul anului de studii. Mai lîmpede spus, redacția a aflat de rezolvarea amintită de părintii elevului și nu dintr-un răspuns oficial, cum s-ar fi convenit, răspuns care trebuia să lămurească de ce s-a ajuns în acea situație, din cauza cui și ce măsuri s-au luat.

A trecut deci timpul și am crezut că apele s-au lînsit. Acum însă, la sfîrșitul lui octombrie, a venit la redacție Emilian Badea, profesor de fagot la Liceul „G. Enescu”, și ne-a arătat o dispoziție primită din partea Inspectoratului școlar al municipiului București prin care era sancționat cu „muștrare”. Motivul? Îl aflăm din dispoziția respectivă: „...tov. Badea Emilian, prof. de fagot, se face vinovat de faptul că, pe parcursul desfășurării examenelor, a purtat discuții cu părintii, dînd relații în legătură cu desfășurarea probelor de examen”. Astfel, „în conformitate cu prevederile art. 209, lit. a din Legea nr. 6/1969”, profesorul Emilian Badea se sancționează cu „muștrare”.

E cazul „să luminăm” raporturile dintre profesorul Badea și familia Jojatu, care nu sînt citiți de puțin misterioase. „În Liceul de artă „G. Enescu”, scrie dînsul în memoriu, învățămîntul de specialitate se desfășoară în mod individual și în acest fel l-am pregătit, timp de 4 ani, pe elevul Jojatu Adrian. L-am prezentat la examen cu materialul complet din programa de admitere. Părintii copilului fiind nemulțumiți de locul ocupat de fiul lor în urma rezolvării favorabile a contestației elevei Tănase Carmen, prin care eleva a primit două puncte în plus, depășindu-l astfel în clasament, au înaintat o contestație. Din discuția avută cu unul din membrii comisiei chemate să judece și această contestație am aflat că elevul Jojatu Adrian nu a prezentat studii la concurs. Am rămas surprins. Cunoșcînd exact programul care l-am pregătit pentru concurs, am ajuns la concluzia că ori s-a produs o defecțiune de imprimare pe bandă, ori s-a întîmplat ceva cu banda, de vreme ce nu a fost pusă integral la dispoziția comisiei, și am informat părintii despre acest lucru pentru a fi preîntîmpinată o greșeală”.

Să mai arătăm că art. 209 din Legea nr. 6/1969 sună astfel: „Pentru încălcarea, cu vină, a îndatoririlor ce-i revin, personalul didactic poate fi sancționat în funcție de gravitatea abaterii cu...”

Și acum, o ultimă chestiune în stare să ne convingă de buna-credință a celor ce au emis dispoziția cu pricina: nici una dintre foarte multele îndatoriri ce revin profesorilor de liceu, prevăzute în Legea nr. 6, nu se referă la o astfel de situație. Ba, interpretîndu-le corect pe cele existente, în spiritul unui învățămînt care-și obligă dascălii să-și facă datoria cu simțul răspunderii atît față de școală, cit și față de elev, profesorul Emilian Badea ar trebui felicitat. Pentru a sublinia odată în plus corectitudinea sa, arătăm că dînsul l-a atenționat pe părintii nu în timpul desfășurării examenelor, ci chiar după jude-

carea contestațiilor. Mai mult, nici n-a făcut parte din comisie.

Ce i se reproșează profesorului Badea? Că a vrut să prevină o nedreptate? (Care, de fapt, se produsese.) Că nu era de acord ca un copil să învețe de la primele sale examene că viața poate fi și așa?

Nu aduseseră prejudicii școlii, dimpotrivă, acționase în numele ideii de echitate, respectîndu-și astfel meseria, apărînd bunul renume al școlii. Trebuia sancționat dacă făcea și dacă, din lasitate sau teama de urmări, nu l-ar fi apărat pe Adrian Jojatu. Dacă accepta ca cei patru ani de muncă să fie anulați de împrejurări vitrege sau atitudinea incorectă a unora (de greu de spus ce s-a întîmplat la examen și în timpul celor două contestații atita vreme cît nu se găsește nici azi acea jumătate de bandă rătăcită din vina nu se știe cui).

Să ne oprim aici. Lucrurile sînt simple și ușor de demonstrat atita timp cît este evident că între Dispoziția dată de inspectorat și Legea nr. 6 nu există nici o legătură. Ne surprinde însă această „lovitură sub centură”, ca să folosim niște elocvenți termeni sportivi, în loc să se caute adevărul. N-am aflat nici pînă la această oră, după cum spunea și la început, de ce s-a ajuns în situațiile constatate și de ministerul de resort, cine este de vină și ce măsuri s-au luat. Pentru că „muștrarea” profesorului Badea miroase a răzbanare, a un fel de învățare de minte.

Deci, discreția noastră și dorința de a nu mai tulbura (totuși) apele a fost interpretată de unii greșit, fapt care ne demonstrează că jumătățile de măsură nu rezolvă mare lucru. Învățați și noi minte, așteptăm de această dată, în termenul prevăzut de Legea presei, răspunsul M.E.I. și al Inspectoratului școlar al municipiului București privind abuzul față de profesorul Emilian Badea.

RAZVAN BĂRBULESCU

„Țărane! Dă-mi un telefon cînd vii”, sau efectul bumerang...

Tînărul Nicolae G. are, fără nici o discuție, farmec. Îl ascult cu plăcere, este logic în tot ceea ce spune, degajat, nu-i lipsit de umor și, în atare condiții, reușește să mă convingă: în blocul în care locuiește, modest, într-o cămăruță tipică, de student boem dar în plin centrul Capitalei, pe str. Brezoianu nr. 29 B, locatarii, nu toți, dar o mare parte, s-au aliat împotriva lui. Îi deranjează că primește vizite la ore nepotrivite, că folosește excesiv liftul. Îl suspectează chiar că fură mici obiecte, fapte pentru care alertează secția de miliție în repetate rînduri, echipajele sosite la fața locului nu au ce constata, ce mai încolo și încoace, oamenii n-au ce face. Au uitat că au fost și ei tineri, sînt parcă geloși pe nonsalanța și farmecul lui Nicolae G., student în anul III al Facultății de utilaj tehnologic, din cadrul Institutului de construcții București, acuzîndu-l de parazitism, pornografie, proxenetism, scandaluri repetate, tot scorneli și lucruri hilare, așa cum ne-a scris petentul nostru, negru pe alb.

Ne fixăm o întîlnire pentru a doua zi dimineața, la locuința sa. Înainte de a părăsi redacția, Nicolae G. îmi atrage atenția că a și rămas repetent, deoarece tot timpul cu miliția la ușă nu-i arde de învățat. Logic...

Pe 28 septembrie, la orele 9,00, mă înființez în strada Brezoianu nr. 29 la etajul 6, camera 49, repartizată de ICRAL, pentru o sumă derizorie, studentului. Bat la ușă. Nici un răspuns. Insist. Nimic. Dealtfel, inutil întrucît între ușă și canaț găsesc o adresă de la circa de miliție nr. 3, prin care Nicolae G. este invitat acolo de urgență pentru unele probleme legate de actul său de identitate. Data expediției: 9 septembrie 1982! Deci, în ultimele două săptămîni, locatarul nu a mai trecut pe-acasă. Un alt bilet, confidențial, dar pe care-l citesc, este plin de umor și... mobilizator: „Țărane! Dă-mi un telefon cînd vii, că... cu memoria ta...!” Nesemnăat și indicînd un număr de telefon.

După o oră de așteptare, cobor la sediul administrației blocului unde unul dintre cei care-l persecută pe Nicolae G., tovarășul Irimia Dumitru, zis Teddy (dețin diminuevul tot din scrisorile studentului), se arată foarte binevoitor față de tînărul locatar (nu știa dealtfel motivul vizitei mele) îmi înfățișează diverse demersuri, declarații ale locatarilor, adrese oficiale ale unor organe administrative etc. din care reiese cu totul altceva decît afirmase Nicolae G. (printre altele retragerea vizei de flotant la adresa menționată).

Îmi continuu cercetările. A doua zi primesc vizita, de scuze, a studentului Nicolae G., la redacție. Mă uit cu alți ochi la același om. Rămîne, în continuare, simpatic, dar parcă nu

mai are același aplomb. Îmi spune că n-a fost pe-acasă mai demult deoarece este internat la Spitalul studentesc, din str. Barbu Delavrancea. Peste o oră sînt acolo și nu-l găscem printre bolnavi. Nici înregistrat. Mai departe, la Facultatea de utilaj tehnologic, decanul, secretarul de partid și secretara șefă îmi înfățișează situația sa școlară. Nu este adevărat nici ce mi-a spus prima dată Nicolae G. (că nu poate învăța din cauza miliției) și nici o doua oară (că profesorul de la „motoare” i-a trîntit pe toți, deoarece unul dintre ei copiaseră). Studentul nostru avea, pe masa decanului, o cerere pentru „prelungirea medicală a școlarității”, însoțită de numeroase acte medicale, obținute de la diverși doctori. Mai află că mama lui Nicolae G. îl așteptase, pe sălile facultății, timp de două zile, deoarece nu-i mai cunoștea adresa. Tatăl bătatului telefonase și el la facultate, în același scop. La disciplina „motoare termice”, Nicolae G. căzuse și la reexaminare, iar la examenul de termotehnică nici nu se mai prezentase...

În fața unor astfel de informații, încep să regret prima impresie, procesul de intenție pe care-l făcusem locatarilor din strada Brezoianu nr. 29 B, creditul spontan pe care-l acordasem tînărului Nicolae G. Vinovat mai mult decît pretindeau vecinii săi, acest tînăr greșește, în primul rînd, față de el însuși și de familia sa (este căsătorit și are un copil în provincie) ocupîndu-se de alte lucruri decît cele pentru care se află în București (ni s-a spus că lucrează, colaborator la O.N.T. ca ghid), și anume terminarea facultății al căru student este. În fața acestui obiectiv major, toate celelalte preocupări se cer apreciate ca secundare, chiar și micile neazuri (dealtfel justificate) cu vecinii. O viață invadată de subterfugii, de conflicte, mari și mîrunte, de ocire a adevărului nu-i poate fi de folos lui Nicolae G. Îi adresăm aceste rînduri în speranța că ele vor fi citite și de alți tineri ca el, care par a nu înțelege că timpul lucrează împotriva lor.

EMANUEL VALERIU

P.S. În aceeași zi, în care ne-a vizitat Nicolae G., au mai fost la redacție doi tineri soți: ea studentă la zi, la Facultatea de chimie, el la seral și muncitor în producție. Căutau un spațiu de locuit cît de mic, în București, ei fiind de loc din Fetești. Mă gîndesc acum cît de fericii ar fi fost cei doi, dacă ar fi putut ocupa cămărușa lui Nicolae G. din str. Brezoianu 29 B!

Moara cu noroc le-a adus ghinion

Ce-i drept, planul afacerii fabuloase pe care au inițiat-o foștii gestionari ai morii Vidin, județul Gorj, — Gheorghe Crăvițu și Ion Căldarușu — cu aproape șapte ani în urmă și au desfășurat-o fără întrerupere pînă de curînd fusese conceput cu o deosebită abilitate. Altfel, activitatea lor infracțională n-ar fi durat atît, iar valoarea prejudiciului cauzat nu ajungea la impresionanta sumă de peste 1 170 000 lei. Care a fost deci „secretul” reușitei vremelnice a acestei afaceri, ca și fisurile inevitabile ale oricărei activități incorecte, dar pe care indivizii fără scrupule pur și simplu le ignorază?

Propunîndu-și să depășească stadiul „ciupeliilor” cu sacul ori căruța ale plusurilor de mălai create pe seama înșelării sistematice a beneficiarilor cu ocazia măcinatului și să treacă la sustrageri masive, foștii gestionari s-au gîndit să-și asigure mai întîi „acoperirea” cu acte aparent legale, apoi să se convingă că șoferii care transportau mălaiul și gestionarii unor magazine sătești din rețeaua cooperatiei de consum, cu care mai „colaboraseră” și pînă atunci, sînt suficienți de discreți și tentați pentru amplificarea afacerii.

Un timp i-au „studiat” îndeaproape pe cîțiva dintre reprezentanții forurilor tutelare — Uniunea județeană a cooperativei de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor și întreprinderea de morărit și panificație Gorj.

S-au oprit la Gheorghe Bledea, șeful serviciului desfacere, și Vasile Roventă, merceolog la U.J.C.P.A.D., și Perja-Ernest Ungur, șeful biroului desfacere de la I.M.P. — toți trei dovedindu-se receptivi



la „atențiile” cu care gestionarii de la Vidin începuseră să-i atragă.

În privința transportului și valorificării cei 4 șoferi și 7 gestionari cu care stabiliseră deja relații frauduloase, mai modeste însă, și-au dat acordul fără vreo ezitare — mirajul câștigului fără muncă fiind și pentru aceștia un drog suficient de puternic.

Și afacerea începe să ia proporții. Apoi, evident, au început să apară ca ciupercile după ploaie și efectele vizibile și, în același timp, susceptibile de suspiciuni ale tenebroasei afaceri: case noi, arătoase și scumpe, autoturisme și alte bunuri de valoare cumpărate într-o perioadă prea scurtă în raport cu veniturile legale, cheverurile costisitoare la localuri de lux din localități îndepărtate, ca de pildă restaurantul „Minerva” din Craiova.

Deși revizorii și alți specialiști care veneau deseori în „control” la moara din Vidin nu semnalau nereguli, căpitanul Constantin Ciobanu, șeful Miliției orașului Tirgu-Cărbunești, localitate la care este arondată din punct de vedere milițienesc și comuna Vidin, începe să recepționeze cu atenție tot ce se vorbește prin partea locului despre opulența spectaculoasă și viața de huzur a celor doi gestionari. Verifică mai întîi discret sesizările obținute de la cetățenii cinstiți, dar care puteau conține și exagerări, se preocupă îndeaproape de relațiile pe care le au gestionarii de la moară cu cei care ar putea să le faciliteze activitatea infracțională și cînd scoțete că deține suficiente probe demascatoare, indubitabile, declanșează acțiunea de stopare a fraudelor.

Rezultatul: descoperirea a 32 avize de expediție false, emise de elementele corupte amintite, din cadrul forurilor tutelare, avize în baza cărora fusese sustrasă, transportată și vîndută în interesul grupului de infractori o cantitate de mălai în valoare de peste 130 000 lei.

Surpriza avea să apară însă abia în timpul cercetărilor efectuate împreună cu căpitanul Dumitru Berbecu, șeful Serviciului cercetări penale din Miliția județului Gorj, cînd, în urma unei activități tenace și laborioase, care a necesitat audierea a sute de martori și verificarea a numeroase documente contabile, a rezultat că cei trei favorizatori corupți din U.J.C.P.A.D. și I.M.P. primiseră în repetate rînduri, drept mită, suma de peste 80 000 lei, iar foștii gestionari ai morii Vidin și complicitii lor, la adăpostul actelor fictive, și-au însușit în mod fraudulos peste 1 170 000 lei.

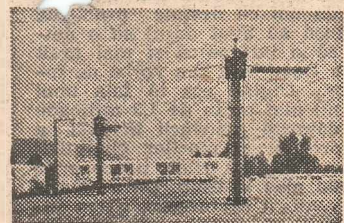
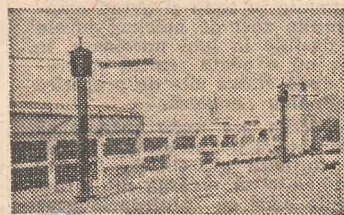
Cercetări în stare de arest, cel 15 infractori se află acum la ora decontului penal, pentru recuperarea prejudiciului cauzat, restituind nu numai bunurile realizate ilegal, ci și o mare parte din averile personale, pentru că, parafrazînd cunoscuta zicală, lăcomia strîcî nu numai omenia, ci și agoniseala anterioară fraudei. ca să nu mai vorbim de celelalte consecințe prevăzute de lege.

MIHAI GROZAVU

Primim de la ing. Tudor Iorga din Reșița o propunere interesantă, anume de a se edita, cât mai curând, o carte, bogat ilustrată, color, consacrată zborului cosmic româno-sovietic sau un album cu fotografii care să înfățișeze aspectele de la pregătirea și antrenamentele cosmonauților Dumitru Prunariu și Dumitru Dediu, imagini ale Pământului văzut din cosmos.

Procuratura județeană Prahova: Situația semnalată de petiționarul Crișan Vasilescu din Breaza corespunde realității, motiv pentru care organele de miliție l-au amendat pe conducătorul auto Constantin Pădure. În ce privește despăgubirile, vinovatul și-a prezentat polița de asigurare și urmează ca acestea să fie achitate petentului cât mai curând posibil.

Fotografiile alăturate reprezintă modulele experimentale de valorificare a energiei solare și eoliene realizate în cadrul întreprinderii de utilaj greu și transport pentru construcții din orașul Gheorghiu-Dej. Instalațiile respective au fost montate cu câteva luni în urmă și în prezent li se urmărește cu atenție parametrii de exploatare. Ele reprezintă materializarea pasiunii și eforturilor depuse de un colectiv de ingineri și tehnicieni.



Ministerul Muncii, Direcția generală asigurări sociale, pensii și asistență socială: A fost cercetată situația lui Blănaru Constantin din Fălticeni și, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, poate beneficia de aprobare pentru confecționarea unor proteze, suportind o contribuție de 25 la sută din costul acestora. I s-a emis aprobarea nr. 13720 din 27.07.82, care a fost înaintată Filialei Iași a Întreprinderii de produse ortopedice și protezare, în vederea executării comenzii.

Sint pensionară și imi este foarte greu să mă mai deplasez pentru a nu știu cîtă oară la unitatea de reparat ceasuri din cadrul complexului comercial de pe Bd. Constantin Brîncoveanu. Am dus aici la reparat un ceas Tellus și de fiecare dată am fost aminată spunându-mi-se să vin ba miine, ba poimîine. Ultima oară gestionarul de serviciu mi-a spus fără alte explicații că ceasul meu, gata reparat, a dispărut. (Maria Ursulianu, București, str. Stînjeneilor nr. 1, bl. 54, scara 1, ap. 6, sector 4.)

Ministerul Educației și Învățămîntului: Privind scrisoarea prof. Lăzărescu Romanța, care solicită detașarea din județul Hunedoara în județul Dimbovița, vă facem cunoscut că pentru acest an școlar cele două inspectorate județene au aprobat detașarea la Liceul industrial nr. 3 Tirgoviște.

După ce a cumpărat în rate de la Depozitul central de mobilă din Constanța o garnitură de mobilă dormitor tip „Eugen” fabricată de I.P.L. Timișoara, Nicolae Făgăraș din comuna Basarabi, județul Constanța, a constatat că mobilă cumpărată are o serie de grave defecțiuni. S-a dus omul înapoi la depozit, a făcut și reclamație scrisă la cooperativa „Muncă și artă”, pentru a veni cineva să întocmească proces-verbal de constatare, dar au trecut lunile și nimeni nu i-a dat nici un fel de răspuns. Mobilă l-a costat 10.000 de lei și încă se află în termen de garanție!

Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locală București ne face cunoscut că I.C.R.A.L. Berceci a întocmit o documentație pentru blocul A 2 din Aleea Terasei nr. 7, sectorul 4, în care sint nominalizate lucrări de fațadă, anticongens în unele apartamente și unele reparații la terasă. În acest an se vor executa numai lucrările pe terasă, restul urmînd a se programa în anul viitor. În ce lună?

Minea Elena din București, strada Plutonier Nedelcu Ion nr. 63, sector 3: Cu toate că am făcut nenumerate drumuri la Depozitul de lemne din satul Căteju

și la Centrala „Combustibilul” nu am primit nici pînă astăzi cantitățile de lemne și cărbuni plătite încă din 9 iulie anul curent. Am sesizat aceasta Centralei „Combustibilul”, atașînd și bonurile în original, dar n-am primit nici răspuns, nici lemnele și nici banii înapoi.

Regionala de căi ferate București, Divizia mișcare: Urmare sesizării făcute revistei Flacăra de dr. Radu Steluța, am dispus stației București Băneasa și Regulatorului de circulație București să elimine, în limita posibilităților admise de exploatare, oprirea trenurilor de marfă la semnalele luminoase de intrare în stația București-Băneasa.

Un paradox greu de explicat ne-a fost prezentat printr-o scrisoare trimisă de Maria Bogdan din comuna Săbăoani, județul Neamț. Conducerea Școlii generale nr. 1 din localitate n-a admis ca fetița ei să fie primită la respectiva școală. Am încercat să aflu motivul, ne scrie femeia, dar nu mi s-a spus, în ciuda faptului că școala amintită este frecventată de numeroși copii de pe aceeași stradă.

Consiliul popular al municipiului Satu Mare: Verificînd la fața locului cele semnalate de Floarea Ianou, s-a constatat că, pe acoperișul blocului în care locuiește, constructorul a lăsat diferite materiale care au provocat degradarea părții superioare a hidroizolației și au permis infiltrarea apei prin tavan. S-a dispus E.G.L.-ului ca, pînă la sfîrșitul acestei luni, să repare hidroizolația blocului. Mai sint 3 zile.

Locatarii blocului nostru trăiesc o cruntă dezamăgire. După ce au obținut aprobarea pentru instalarea gazelor la bucătării, lucrarea nu a fost executată nici pînă în prezent pentru simplul motiv că s-a schimbat comitetul de bloc, președintele vechiului comitet refuzînd să predea documentul respectiv noului comitet. Oare omul acesta nu poate fi determinat să se achite de o elementară datorie față de colocatari? (Ilie Luminia, strada Ozanei nr. 21, bloc I 30, scara 4, ap. 60, București)

Consiliul popular al județului Timiș ne încunoștințează că cele sesizate de cetățeanul Ioan Cozma din Timișoara s-au confirmat în parte. Faptele necinstite săvîrșite de militanul Nicolae Vidoni au fost prelucrate cu întreg personalul inspectoratului județean al M.I. Pentru abaterile sale grave, subofiterul implicat a fost trecut în rezervă și, totodată, a fost obligat să restituie sumele de bani însușite abuziv de la trei cetățeni din comuna Brestovăț.

Scriindu-ne în numele mai multor consăteni, sudorul Floarea Soare din comuna Budești, județul Călărași, își exprimă nemulțumirea față de închiderea și interzicerea accesului pe șoseaua principală ce face legătura directă dintre centrul comunei și stația C.F.R. din localitate. Închiderea definitivă a șoselei prin amplasarea unui uriaș panou metalic — se spune, printre altele, în scrisoare.

Consiliul popular al orașului Slănic: Analizînd situația semnalată Flacărei de cetățeanul Nicolescu Ștefan a reieșit că, datorită unor defecțiuni ivite la instalațiile de încălzire a blocului în care locuiește, camera la care se referă nu a fost încălzită. Ca urmare asociația de locatari a hotărît scăderea de la plată a sumei de 565 lei, reprezentînd costul încălzirii pe cele 4 luni reclamate.

Șaizeci de cetățeni, locuitori ai străzilor Nicolae Vlăduțiu, Ion Creangă și Ioan Moldovan din municipiul Turda, județul Cluj, ni se plîng că duc o acută lipsă de apă potabilă; vara mai ales — ne scriu ei — aceasta lipsește cu desăvîrșire, fiind nevoiți s-o cîrăm cu brațele de la mari distanțe. La zecile de reclamații făcute forurilor locale nu au primit nici un răspuns satisfăcător. Făcînd publică această doleanță, rugăm pe cei în drept să întreprindă măsurile necesare.

Din răspunsul trimis de Întreprinderea „Nufărul” București către cetățeanul Dumitru Vladu din str. Știrbei Vodă nr. 113 reținem: „Lenjeria dv. a fost adusă în fabrică și supusă unei comiși care a constatat că astfel de obiecte nu pot fi sîlitate, gradul de murdărie fiind avansat. Dealțul, în fiecare centru există un anunț în acest sens”. N.R.: Nedumerirea noastră: De ce au fost, totuși, primite și nu i s-a spus omului de ce început acest lucru??! Sî... de ce întreprinderea nu a răspuns redacției conform prevederilor legale?

Subsemnatul Simon Nicolae din comuna Feleac, județul Cluj, în numele mai multor consăteni, semnalează nedreptatea ce ni s-a făcut prin desființarea stației de autobuz de la ieșirea din municipiul Cluj-Napoca. Deși este trecut în noul mers al autobuzelor, această stație nu

se respectă de către conducătorii auto, iar noi, navetiștii, sîntem nevoiți sa parcurgem șase kilometri pe jos și sa pierdem cu ocazul cel puțin o ora din timpul nostru liber.

Minea județeană Cluj-Napoca: La sesizarea tov. Rusu Ioan am efectuat cercetări nepotrivite a 5 persoane care au săvîșit infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice. Dosarul a fost înaintat Procuraturii locale Turda, cu propunerea de trimitere în judecată. Informam redacția ca cercetările s-au efectuat în termenul prevăzut de lege.

Sint invalid de gradul II, netransportabil, cu o pensie lunară de 810 lei, bolnav, rog a interveni dv. la Cooperativa de consum Cotnari pentru a primi alimentele la care am dreptul, îneceseoi făina de grîu și de porumb, deoarece de aproape un an de cînd s-a aplicat Decretul privind consumul rațional, n-am primit decît 10 kg făină de grîu. Mi se promise mereu, dar eu nu pot trăi cu promisiunile președintelui de cooperativă. (Aurel Toma, Cotnari, jud. Iași)

Întreprinderea Ascensorul București, referitor la sesizarea tov. Badiaș Teodor privind punerea în funcțiune a două ascensoare noi montate de IFMA la scara 2 din blocul 100, str. Frumușelu nr. 12, București, sectorul 4, ne informează că această mare doleanță va fi implinită numai „după ce ascensoarele vor fi prezentate de IFMA și DG DAL la verificarea și autorizarea funcționării lor de către ISCIR București” și că Ascensorul n-are aici nici un amestec. N.R.: Ceea ce n-am putut noi descifra din răspuns: treaba aceasta o va face IFMA anul acesta sau în 1983?

Ne scrie pensionarul cerferist Constantin Bontea, din comuna Zoița, județul Buzău: Sintem o familie de oameni bătrîni și bolnavi; amîndoi, și eu și soția, avem miinție anchilozate și intîmpinăm mari greutăți cu procurarea lemnelor de foc. Dacă m-am adresat la IFET Nehouli, mi s-au promis niște deșeuri, cu condiția să le încarc în mașină și să plătesc oamenii. Numai mașina, mi s-a spus, costă 1.300 lei. Butelie de aragaz n-am putut procura, deși tot cer de 11 ani, așa că mă aflu într-o situație foarte dificilă și vă rog să mă ajutați.

Consiliul popular al sectorului 2: Lucrările de remediere solicitate de numita Dumitru Victoria din București, str. Fărnari nr. 26, bl. 50, ap. 36, au fost executate de Grupul de șantier nr. 2, petenta confirmînd aceasta prin semnarea minutei încheiată cu constructorul.

Deși la Arad presa sosește și se citește chiar în ziua de apariție, la noi în comună — ne scrie un grup de cetățeni din Pecica, printre care Roman Bogdan, Sabin Rusu, Ladislau Barany — primim ziarul și revistele la care sîntem abonați abia a doua sau a treia zi. Oare nu s-ar putea face ceva ca și noi să fim cu știrile la zi?

Întreprinderea de transporturi auto Vrancea ne înștiințează că, în urma verificării sesizării adresate revistei de către Olaru Ion, șoferul Graur Ion de pe autobuzul 31-Vn-1808 a fost sancționat pe linie administrativă, iar aspectele semnalate au fost prelucrate cu întreg personalul de bord din autogara Focșani. Totodată s-au luat măsuri de intensificare a controlului pe traseul Focșani — Tulnici — Gresu.

Eugenia Axinte, Stana Bărbulete, Elena Girban, Maria Neață, Angela Petrică și alte femei bolnave internate la Clinica de recuperare din Călimănești propun celor în drept să studieze posibilitățile mutării acestei prestigioase clinici în stațiunea Căciulata, unde există un spațiu mai corespunzător numărului sporit de solicitanți, precum și izvoare de apă termală.

Oficiul județean pentru construirea și vînzarea locuințelor Cluj, ca răspuns la nota apărută în Flacăra nr. 37/17 septembrie 1982, comunică: Recepția finală a blocului D din Cluj-Napoca, str. Tășnad nr. 29, conform graficului aprobat de consiliul popular județean, a fost reprogramată pentru data de 30 octombrie 1982, dată pînă la care constructorul trebuie să termine toate remediile. Mai sint două zile.

După zece ani de intervenții la IJGCL și la toate forurile locale, m-am ales doar cu constatări și repetate promisiuni, dar nimeni, iată, n-a venit să-mi înlătorească condensul ce mi-a cuprins întregul apartament. Cu toate eforturile mele apartamentul se degradează în continuare, zi de zi, a început

chiar să se autodemoleze, devenind aproape de nelocuit. Oare chiar nimeni nu mă aude? (Nina Burlui, Galați, str. Traian nr. 13, bl. W1, ap. 3).

Inspectoratul școlar județean Dolj confirmă că prof. Cruceru Ștefan se face vinovat de lovirea elevului Nedelcea Mihai Mircea. Pentru abateră comisă, profesorul a fost sancționat cu retragerea ultimei gradatii pe timp de trei luni. N.R.: În raport cu gravitatea faptei, ale cărei urmări au fost consemnate într-un certificat de expertiză medico-legală, considerăm sancțiunea derizorie și formală.

În timpul construcției blocului B 12 din imediata apropiere a casei mele, o benă a scăpat din ghearele unei macarale și mi-a distrus definitiv acoperișul. La nenumeratele mele audiențe și solicitări, nimeni n-a binevoit să-mi remedieze stricăciunea. Se apropie iarna și eu stau și acum cu acoperișul casei făcut praf. ICRAL Pajura nu vrea să mă ajute în nici un fel, constructorul a plecat și a uitat de mine. (Gavril Nasture, București, str. Inginer Zablovski nr. 7, sect. 1).

Procuratura Generală ne face cunoscut că cele sesizate de petiționarul Peleanu Ion au fost examinate și, constatîndu-se că sint întemciate, s-a declarat recurs extraordinar care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.

Cetățeanul Glodcanu N. Constantin din Comuna Brănești, satul Gura Vulcani, județul Dimbovița, revine pentru a doua oară cu o scrisoare prin care ni se plînge de lipsa de receptivitate a consiliului popular local față de nota critică apărută în Flacăra privind repararea unui drum de acces spre ogoare. Drumul cu pricina — ne scrie omul — n-a fost reparat nici pînă astăzi.

Din Alba Iulia ni se comunică un fapt cu totul neobișnuit: un bolnav psihic este scos din spital în zilele în care pe stadion au loc manifestări sportive și este pus să alege în pauze, de unul singur, echipat ca pentru un concurs adevărat, și i se dau diplome. Chiar dacă unii spectatori se distrează, procedeul ni se pare, întocmai celui care ne scrie, inginerul Badea Octavian, cel puțin inuman, dacă nu grotesc.

Mal mulți cetățeni din stațiunea Lipova-Băi, jud. Arad ne informează că acolo se află o clădire (principală) după cum ni se precizează) care de ani și ani de zile este lăsată în paragină, fapt care pare să nu impresioneze autoritățile locale. Față de progresele înregistrate în privința condițiilor de tratament, cei care ni s-au adresat își exprimă dezamăgirea pentru lipsa de interes privind extinderea capacității de cazare vădită și de abandonarea acestei construcții.

Vremeș Ion, din București, str. Boccaccio nr. 57, sect. 4 a comandat, ca de fiecare dată, cantitatea de combustibil ce i s-a repartizat, la Depozitul Titan, primînd răspunsul că i se va livra cota la data de 8 martie 1983! Omul se întrebă cum se va încălzi pînă la trecerea iernii?

Inspectoratul general al miliției, Direcția juridică: Vă comunicăm că Nistor Ioana, fîcica numitului Nistor Teodor din Arad, a fost identificată și predată familiei.

Nicolae Arion din Aleșd, județul Bihor: Prin revista dv. ne-ați informat că trei farmaciste din Cluj-Napoca au brevetat un nou medicament hipotensiv obținut pe bază de usturoi și visc, sub formă de drajeuri, titularul brevetului fiind Întreprinderea „Terapia”. Urmăresc cu nerăbdare apariția acestui medicament dar nu-l găsesc nicăieri; m-am adresat întreprinderii clujene dar n-am primit răspuns. Unde găsesc acest medicament?

O întrebare la care așteptăm și noi răspuns urgent.

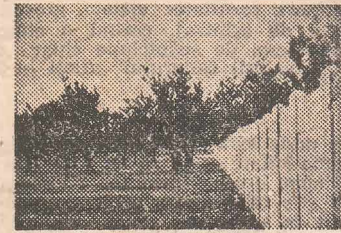
Direcția sanitară a municipiului București: În urma cercetării efectuate în cazul semnalat de Isopescu Raisa, dr. Isac Adriana de la Spitalul clinic Colțea a fost sancționată pe linie administrativă cu diminuarea retribuției cu 10 la sută pe luna august, iar pe linie de partid, adunarea generală a sancționat-o cu „avertisment”.

Mama mea, Ileana Nicolae Apostu, femeie în vîrstă de peste 100 de ani, domiciliată în comuna Fărcaș, satul Columbu, județul Dolj, și care nu vrea

nici în ruptul capului să-și părăsească satul în care s-a născut, roagă revista să amintească autorităților comunale despre existența ei și să-i faciliteze posibilitatea de a-și cumpăra alimentele și îndeosebi piinea de care are absolută nevoie. (Constantin Apostu, București, str. Constantin Brăncuși nr. 11, bl. B 6, sc. 7, ap. 263).

Întreprinderea prestări servicii București: Colectivul de oameni ai muncii în care a fost încadrat numitul Simion Ion ca muncitor încărcător-descărcător, luînd cunoștință de conținutul articolului „Acțiunea orașul curat” din Flacăra nr. 38, a analizat abaterea săvîrșită de acesta și a hotărît în unanimitate desfacerea contractului său de muncă.

Ceea ce vedeți în fotografia alăturată — ne explică Vasile Stan din București, str. Al. Fețești nr. 4 — este doar o mică parte dintr-o frumoasă livadă de ciresi aflată în spațiile I.O.R.-2 și amenințată de



pericolul distrugerii, datorită unui gard de prefabricate care a tăiat livada exact pe mijloc. O parte a rămas în curtea întreprinderii, cealaltă în afară, exousă tuturor vicisitudinilor.

Ministerul Justiției: La data de 16 septembrie 1982 s-a efectuat executarea solicitată de petiționarul Neagu Dumitru din Călimănești potrivit hotărîrilor judecătorești prin care s-au partajat bunurile dobîndite cu fosta sa soție. Întîrzierea executării s-a datorat faptului că sus-numitul nu și-a întocmit la timp formalitățile prevăzute de codul de procedură civilă.

Pagină realizată de MIHAI STANESCU

Poșta redacției

Vasile Trică — București: În condițiile în care sinteti nou retribuit, pentru primele trei luni de la încadrare nu beneficiați de alocație pentru copii.

Viorel Moisescu — București: Plata cotelor de întreținere se efectuează de la data încheierii contractului de închiriere, dv. nu plătiți datoriile fostului locatar.

Aurica Costin — Tirnăveni: Se putea efectua numai în sesiunea de numiri-transferări pe posturi publicate vacante.

Maria Cioarec — Balotesti (Vrancea): Ați lucrat 15 ani la C.A.P., dar în nici un an nu ați îndeplinit volumul minim de muncă aprobat de către adunarea generală.

Maria Militon — București: Se poate, dar numai pe baza unei hotărîri judecătorești.

Ștefan Alexandru — București: Cereți sprijin la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a sectorului de domiciliu.

Neculai Vascan — Bacău: Răspunsul este: Cit timp consumați băutura alcoolice, nu prezentați suficientă garanție.

Mircea Țînjărescu — Traian (Bacău): Revizuirea medicală, inclusiv la cererea pensionarului, se face numai pînă la vîrsta de 60 ani, pentru bărbați. După această vîrstă nu se mai poate face expertiza medicală.

Eugen Grusea — Pitești: Nu la noi, la Comitetul de cultură.

Matache Rădoi — Roata de Jos (Giurgiu): Cu recomandarea de la unitatea spitalicească de care aparțineți.

Elena Aramă — Petroșani: Nu există temelie legal, nu mai încercați.

Dumitra Sandu — Branistea (Dimbovița): Neîfînd încadrat medical în gradul I sau II de invaliditate, nu aveți dreptul.

Alexandrina Slănișoiu — Malu cu Flori (Dimbovița): Pentru perioada la care vă referiți nu vi s-a asigurat retribuția minimă pe economie, ați fost plătită din fonduri constituite din taxe fixe, și nu din fondul planificat de retribuție, de aceea nu vi s-a recunoscut vechimea în muncă.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Anchetă Flacăra

Ce se întâmplă cu arbitrajul?

Fotbalul românesc se află într-o fază pe care ne-ar plăcea s-o numim „ora adevărului”. Se simte că adevărat un suflu nou, după ani și ani în care nu s-a întâmplat nimic, se poate detecta o înviore a campionatului (ne gândim în special la lupta pentru titlu) și chiar încercarea, încă prea puțin reușită, de a ieși în lumea bună a fotbalului european. Echipa națională, sub comanda lui Mircea Lucescu, a reușit până acum lucruri bune, federația și-a priment oamenii, dar fără îndoială lipsește în continuare cadrul general care să asigure creșterea efectivă a fotbalului nostru. Unul dintre acești factori, deloc neînsemnat dacă avem în vedere necesitatea desfășurării meciurilor într-un climat de corectitudine deplină, de cinste și obiectivitate în desemnarea învingătorului, este și arbitrajul. Aici nimeni nu ne poate contrazice, faptele fiind evidente, arbitrajul din fotbalul românesc este în suferință, dovadă fiind mult prea numeroșii meciuri care au creat probleme, nemulțumiri maselor de spectatori, rezultate viciate, greșeli flagrante de arbitraj, creind o stare de neîncredere, de suspiciune chiar pentru toți „cavalerii fluierului” aflați în activitate.

HOTII, HOTII...

De unde însă provine atât de multă suspiciune? Este cazul să ne încercăm să ne ascundem după degete, toată lumea fotbalului știe că în sfera arbitrajului s-a petrecut în ultimele două campionate un seism de gradul nouă, organele de cercetare penală detectând nu numai greșeli sau contravenții de legea sportului, ci chiar infracțiuni în toată regula, străine de etica socială. În urma unor anchete efectuate la o serie de cluburi din diviziile A și B, un mare număr de arbitri (136 până acum) au trebuit să fie scoși din activitate, pe baza dovezilor clare ori a unor afirmații din care se deduce primirea de sume de bani (zeci de mii de lei în unele cazuri), pentru avantajarea uneia sau alteia dintre echipe, pentru facilitarea succesului acestor echipe. Există un foarte numeros corp al federației de specialitate, așa numiții observatori federați, care însă n-au observat de-a lungul anilor nimic din ceea ce face azi obiectul unor procese penale, există de asemenea un organism superior, am numit C.N.E.F.S.-ul, care trebuie să vegheze asupra desfășurării perfecte a tuturor manifestărilor sportive, cu zeci și sute de incedrați în toată țara pentru care noțiunile de cinste, de corectitudine în sport ar trebui să fie primele sarcini de serviciu, îndreptarul principal al meseriei pe care o practică. Dar până să intervină procuratura, nici măcar un singur arbitru n-a fost sancționat sau îndepărtat din arbitraj pentru necinste, n-a fost făcut cunoscut vreun caz de mituire, de dobândire a unor foloase necuvenite. Așa s-a făcut ca azi numele procurorului Adrian Vasiliu să devină foarte cunoscut în lumea fotbalului nostru, persoana cea mai temută de infractorii cu fluier și de toți cei care i-au încurajat, i-au „stimulat”, în acest mod de activitate doar aparent sportivă...

Sintem bucuroși că avem o procuratură promptă, capabilă să sesizeze răul, o miliție care și-a făcut datoria, că organele centrale de stat s-au sesizat și au acționat în spiritul eticii și al legalității, dar nu putem fi deloc îngăduitori cu faptul că la conducerea C.N.E.F.S. și la federație nu numai că n-au fost sesizate aceste grave încălcări ale legalității sportive, dar că ele au fost acoperite și încurajate în fond, prin delegarea arbitrilor necinstiți la numeroase și importante partide. Am putea spune, parcurend lista făptașilor și a faptelor lor, că zeci, sute de meciuri, cam-

pionate întregi au fost falsificate. Răspunderea nu o poartă numai cei ce au fost puși să arbitreze ci, în mod direct, cei care au fost puși să conducă, sub toate aspectele, fotbalul, mișcarea sportivă în general. Ne interesează pedepsele ce se vor aplica celor aflați în curs de judecată, dar așteptăm ca la C.N.E.F.S. și F.R.F. să fie adoptate măsuri care de acum înainte să împiedice repetarea unor asemenea fapte, măsuri care să asigure desfășurarea normală a activității fotbalistice, într-un climat perfect de cinste și fair-play, dându-se sutelor de mii de iubitori ai fotbalului sentimentul că nu asistă la parodii și minciuni, la falsuri, la ticăloșii deghizate. Mulțumind tuturor celor care au contribuit la descoperirea și incizarea rețelilor din fotbalul nostru, așteptăm măsuri care să includă și responsabilitatea celor care au făcut posibilă această imensă rușine a fotbalului românesc!

RAINEA, ULTIMUL „MOHICAN”

Au ieșit din arbitraj, mai mult sau mai puțin pe ușa din dos, un număr impresionant de arbitri socotiiți până mai ieri „de frunte”, cițiva purtind chiar ecusonul F.I.F.A. Ca să ne referim numai la arbitrii din lotul A, lista neagră cuprinde numele lui Anderco, Cenea, Jurja, Szilaghi, Jucan, Adam, Ciocilteu, N. Georgescu, I. Alexandru, Ghiță, Dragomir, Ioniță, Fediuc, Deleanu, Tătar, Pop, Ologeanu, Ivăncescu, la care s-au adăugat de curind și Maghiar, Ciocan, Secelceanu și Abramiuc, abia promovați în primul eșalon. Pentru cei mai mulți dintre ei dovezile sînt evidente, pentru ceilalți numai dubiul care planează asupra corectitudinii lor a fost suficient ca să fie reținuți de la delegări, puțini putînd spera la o revenire pe terenurile de fotbal. Atunci, evident, cine mai rămîne să arbitreze meciurile campionatului care trebuie să-și vadă de drum, săptămîna de săptămîna? Problema n-a fost ușor de rezolvat pentru federație. Cițiva dintre tinerii arbitri ajuși în lotul B au fost trimiși încă din campionatul trecut să officieze la centru partide din prima divizie, așa cum s-a petrecut cu Neșu, cu Fl. Popescu, Crăciunescu, Dima, A. Gheorghe, Neculescu sau Stoenescu, nume care fără îndoială nu vă pot spune decît prea puțin. În primăvara anului curent, F.R.F. a organizat două cursuri intensive pentru arbitrii tineri, fosti jucători divizionari A, care apoi, în urma unui concurs, au fost promovați în lotul prim, renunțîndu-se la prevederile regulamentului în ceea ce privește stagiul obligatoriu în categoria inferioară. Altă soluție nu părea să existe! Așa sînd lucrurile, în momentul de față lotul A cuprinde următorii arbitri: V. Antohi (Iași, debut 1982, 4 jocuri la centru în prima divizie până acum), M. Axente (Arad, 1982, 4), P. Balas, (București, 1982, n-a debutat încă!), I. Crăciunescu (Rm. Vilcea, 1981, 7 și două suspendări!), I. Dima (Sighișoara, 1982, 3), A. Gheorghe (P. Neamț, 1982, 4), I. Igna (Timișoara, 1976), R. Matei (București, 1982, 1), Al. Mustățea (Pitești, 1979), S. Neculescu (Tirgoviste, 1982, 4), M. Neșu (Oradea, 1982, 15), M. Niculescu (București, 1982, 2), D. Petrescu (București, 1981, arbitru cu cele mai multe... victorii în deplasare în meciurile conduse), R. Petrescu (Brașov, 1979), Fl. Popescu (Ploiești, 1982, 14), N. Rainea (Birlad, 1965!), M. Salomir (Cluj-Napoca, 1979), M. Stoenescu (București, 1982, 6), O. Ștreng (Oradea, 1976), Cr. Teodorescu (Buzău, 1974, cu întrerupere de un an), I. Velea (Craiova, 1982, 4), la care e probabil să se adauge R. Stîncan (București, 1973, reținut o vreme de la delegări). Trăgînd linie, 21 sau 22 de arbitri cu totul, dintre care 13 n-au fost promovați în lotul

A decit în toamna anului acesta, pentru campionatul 1982-1983. Așadar, un lot extrem de eterogen, care-i cuprinde atît pe Nicolae Rainea (de 17 ani conducînd partide din prima divizie!), cit și pe Radu Matei ori Petre Balas, debutanți pe scena diviziei A, alături de mai consacrații Igna, Teodorescu și Ștreng. O situație foarte grea pentru Colegiul central al arbitrilor, care se vede confruntat la fiecare etapă cu noi probleme, nu puține dintre ele fiind ridicate de chiar tinerii arbitri nou promovați. „Cu toate acestea, spune Francisc Kolosi, președintele colegiului, tocmăi arbitrii pe care îi considerăm consacrați ne-au dat cele mai mari bătăi de cap în acest sezon. E vorba de Igna, de Salomir sau Teodorescu, care au și primit sancțiuni pentru arbitraje slabe. Sînt încă multe lacune în arbitrajul nostru, se vede lipsă de curaj și fermitate în luarea deciziilor, ba chiar și o anumită influență a manierei de a conduce jocul, după numele echipelor arbitrate sau al jucătorilor ce trebuie sancționați pentru diferite abateri. Este limpede că n-am reușit încă să-i formăm pe măsura necesității.” Și cum greșelile se plătesc, iată sancțiunile dictate pînă în acest moment de Colegiul central, împotriva arbitrilor din lotul A: Salomir - 6 etape suspendare, Teodorescu - 6 (4+2), Crăciunescu - 5 (3+2), Igna, Dima, Ciocan și Ștreng - 4, Neșu și Balas (accesă pentru un meci în divizia B) - 2 și Rainea - avertisment! Atenție: la 8 etape de suspendare urmează excluderea automată din lot! În divizia B s-au dictat pînă acum 25 de etape de suspendare la 9 arbitri, iar în C, 43 de etape la 11 arbitri. Este însă evident că în aceste divizii inferioare ochiul federației nu ajunge decît foarte rar...

UNDE-SĂ ARBITRII PE CARE ÎI AȘTEPTĂM?

După George N. Gherghie, vicepreședinte al colegiului și responsabil cu sectorul tehnic, acești arbitri tineri de la care se așteaptă să contribuie și ei la ridicarea calitativă a fotbalului nostru, sînt în general bine pregătiți din punct de vedere teoretic - la tablă, cum s-ar spune. Dar, odată intrați în teren uită prea multe din cele învățate, se pripesc și interpretează anapoda, aplicînd regulamentul greșit. „Sigur, zicea dînsul, noi ne străduim să le ridicăm calificarea, să le insuflăm curajul necesar și obiectivitatea cerută în meciurile primei divizii, indiferent de echipele pe care le conduc. Dar totuși, greșeala pleacă de mai departe, de la selecția arbitrilor în primul rînd. Oricum, e bine să se știe că actualul lot A, redus ca număr, păstrează locuri la dispoziția altor arbitri, care se vor afla în meciuri și vor trece concursurile organizate de noi. Avem o tradiție frumoasă în arbitraj, nu se poate să nu apară curînd noi arbitri de valoare.”

Sigur, și noi îi așteptăm pe aceștia. Pînă atunci, însă, sîntem de părere că va trebui să acordăm mai multă încredere arbitrilor în activitate, să nu-i mai suspectăm la fiecare gest și să nu-i transformăm în țapi ispășitori pentru toate relele fotbalului. E, desigur, nevoie de mai multă colaborare în această direcție, a tuturor factorilor care acționează în fotbal, de la conducători pînă la jucători și public. În general, optica asupra rolului arbitrilor într-un meci de fotbal trebuie schimbată. Să contribuim cu toții la creșterea prestigiului și a personalității acestor cavaleri ai fluierului și să înțelegem că, atunci cînd un joc degenează, de vină nu sînt numai arbitrii, ci și jucătorii au partea lor mare de vină. Arbitrul, deocamdată, e o persoană compromisă a fotbalului românesc. Să încercăm totuși să schimbăm această optică, din păcate obiectivă, să-i ajutăm pe cei rămași să-și facă treaba în cit mai bune condițiuni, să ajutăm arbitrajul românesc să iasă din impas. Arbitrii au nevoie de încredere, să le-o acordăm! Desigur, nu fără a-i sancționa, drastic, pe cei care greșesc.

C. DUMITRU

Omul care joacă

Tăceri chinuitoare

A fost unic pentru fotbalul nostru începutul de noapte de la jocul cu Aston Villa. O suprafață imensă și neclintită de oameni încingea incluz de beton de la „23 August”, așteptînd să se aprindă la căldura unei posibile izbîzni dinamoviste. Din păcate, n-a fost așa, iar tăcerea cu care acest public al nostru de multe ori minunat a anturat finalul jocului ca și momentele plecării din stadion a fost cea mai plastică interpretare a neputinței noastre. Am mers și eu, după joc, citeva bune minute pe urmele liniștii dureroase a mulțimii, stăpînindu-mi cu greu o furie oarbă în fața resemnării noastre explicabile dar vinovate. Într-adevăr, reprezentanta britanică (numără și trei scoțieni în formație), putea fi învinsă chiar dacă însuși managerul ei, Tony Barton, afirma după joc că „băieții lui au prins o zi de excepție și dacă ar juca așa și în liga engleză nu vede ce echipă i-ar putea sta în față...” În datele inițiale ale jocului s-a ținut seama cu siguranță și de faptul că palmaresul disputelor româno-engleze la nivelul naționalelor este destul de echilibrat, noi fiind aceia care am luat trei puncte din patru în ultimele două întîlniri oficiale. Numai că, afirm cu responsabilitate, o echipă de club din insulă este mai puternică și mai greu de depășit ca forță de joc decît o reprezentativă a Albionului. Faptul că se cunosc, făcînd aceleași antrenamente în timp și avînd omogenitatea a multe zeci de meciuri jucate împreună și destule în luni noroioase, le dă o tărie ce nu o poate realiza și prezenta numai după citeva zile de pregătire în comun naționala engleză.

Acum, cînd Villa are toate șansele să se vadă în primăvară jucînd alături de celelalte șapte formații ale C.C.E., avînd speranțe întemeiate să meargă mult mai departe, trebuie spus că „întreținerii de fotbal” din Birmingham era corătată înainte de noi cu destule probleme grave, care însă au avut darul să o ambiționeze și să o întărească și mai mult în jocul de la București. Era vorba de însăși viața lor... Clubul era în fața unei scadențe de nu mai puțin de 1,3 milioane de lire (!), datorită renovării în 1972 a stadionului precum și marilor cheltuieli de „întreținere” a jucătorilor, neacoperite în timp și mai ales la timp. De asemenea, obișnuții cu veniturii călduroase, cițiva jucători începuseră să strîmbe din nas, iar Tony Morley, extrema stîngă care v-a impresionat cu siguranță, a vrut să se pună pe lista de transfer și, ca o consecință necunoscută în fotbalul nostru, managerul l-a scos din primii 11 citeva jocuri. „anunțîndu-l” că nu-i în formă... Sînt multe dedesubturi urite și dubioase în fotbalul profesionist pe care și jucătorii noștri ar trebui să le știe, pentru a înțelege că acolo viața nu-i atît de frumoasă și de ușoară pe cit pare... Dar Aston Villa, echipa „miliardarilor dubioși” din Birmingham se pare că a rezolvat plata unei jumătăți din datorie chiar în ziua în care la Villa Park se anunțau... porțările și aplaudind la fel de rapid și conflictuale pecuniare dintre „cer și pămînt” din echipă, astfel că a putut să-și strîngă cu siguranță rîndurile, fiind capabilă de o prestație de excepție în fața noastră. Cert este însă că s-au temut de noi, neînțelegînd 7-2-ul cu care am surclasat în campionat cu citeva zile înainte Timișoara. Numai că nici nu știu cam ce se joacă la noi... Cred că dacă în ziua respectivă am mai fi jucat încă o dată cu Poli, scorul și evoluția ar fi fost asemănătoare celei precedente. Dar Mortimer, Bremner, Withe, Cowans și Shaw nu sînt Titi Nicolae, Manea, Palea, Ciurmaru sau Ștefanovici... Antrenamentele lor sînt meserie curată, sînt călți pentru a juca tot timpul, fiind capabili de marcaj și angajament succesiv de durată în orice moment...

Voi continua pe această temă.

CORNEL DINU

Lucrurile sînt indiscutabile. Echipa națională de volei nu și-a îndeplinit nici unul dintre obiectivele de performanță stabilite pentru recent disputatul campionat mondial: calificarea la J.O. '84 (locurile 2-3 în clasamentul final) și la C.M. '86 (minimum locul 7 în clasament). Locul 15 la cea mai importantă competiție mondială reprezintă, în fapt, o adevărată contraperformanță, care întrece cu mult rezultatele cele mai slabe obținute vreodată de voleiul masculin românesc, explicațiile „pur tehnice” fiind net insuficiente. Dincolo de evidente creșteri în valoare a formațiilor Braziliei, Canadei, Japoniei, S.U.A. sau Argentinei, este totuși clar că nivelul voleiului românesc n-a putut descrește, într-atît, din punct de vedere strict tehnic, încît în numai doi ani să ajungă de pe podiumul olimpic, la Moscova, pe locul 15 în Argentina! Ceva, evident, s-a întîmplat - dar nu în terenul de joc în primul rînd, ci mai cu seamă dincolo de el.

Din cite am aflat, echipa de volei a României s-a bucurat de foarte bune condiții de cazare în Argentina, mincare și apă care n-au creat probleme de nici un fel, temperatura n-a deranjat, iar arbitrajele au fost extrem de corecte, imparțiale, exceptînd poate un singur meci, cel cu Italia, aproape de sfîrșitul competiției. Neputîndu-se invoca deci nici un fel de scuze, explica-

țiile evoluției foarte slabe trebuie căutate chiar în sinul echipei noastre, în lipsa de unitate sufletească, în certurile bizare dintre antrenor și jucători. După părerea lui Marin Petrescu, secretar responsabil al federației, totul ar fi plecat de la... micu' dejun! În sala în care se servea masa, în sistem de autoservire, un mic dejun pentru jucătorii noștri ar fi însemnat, dacă ar fi fost lăsați, două felii de pepene, trei pahare

echipă Corneliiu Oros, retras între timp din activitate. În ceea ce ne privește, socotim explicația de-a dreptul simplă, răbufnirea jucătorilor avînd antecedente însemnate, actele de disciplină culminînd la un turneu desfășurat în R.D.G., care a adus excluderea lui Günther Ionescu din lotul reprezentativ.

Așadar, 0-3 cu Polonia și Cuba (înfrîngeri usturătoare, fără drept de

cesta ar fi fost ușor de sesizat în urma rezultatelor nesatisfăcătoare obținute în meciurile de pregătire, chiar în lipsa participării la turnee tari. Federația de volei s-a umflat în pene, promițînd marea cu sarea, astăzi regretînd și fiind nevoită să accepte că o victorie în fața selecționatei U.R.S.S., a Braziliei, Poloniei sau Cubei fiind foarte puțin probabilă, chiar în condiții de deplină unitate sufletească. Se poate deci sesiza un declin al voleiului românesc (chiar dacă valoarea lui nu e de locul 15 în lume), anunțat într-un fel și de cupele europene, în care atît Dinamo cit și Steaua au pierdut pozițiile din ediția precedentă. Ajungem în cele din urmă la greșeli de selecție și de instruire pînă la baza piramidei, de acolo de unde jucătorii de valoare apar tot mai puțini. Este foarte limpede că nici în volei, ca în atitea alte sporturi, nu se muncește bine, turneul C.M. din Argentina avînd darul, măcar așa să fie cîștigat, de a accentua lipsurile echipei care a reprezentat tot voleiul nostru masculin: indisciplina, absența personalităților, superficialitate în pregătire, infumurare. Se simte nevoia unor măsuri urgente, a unor măsuri drastice și ne mirăm că ele nu au fost făcute cunoscute pînă în prezent. Dar poate că diriguitorii voleiului și ai sportului în generație așteaptă să se aștearnă colbul uitării peste cea mai catastrofală „performanță” a echipei naționale de volei!?

DUMITRU GRAUR

Plecînd de la un „inexplicabil” loc 15...

Voleiul, la ora adevărului?

de suc de ananas, două banane, un pahar cu lapte etc., ceea ce nu putea fi admis de medicul și antrenorul echipei. Dacă li s-a atras atenția să respecte regimul alimentar obișnuit, jucătorii pur și simplu s-au revoltat, simțîndu-se frustrați! A urmat slaba participare la antrenamente, urmărirea televizorului pînă noaptea tirziu, o măcinare a unității colectivului care, mai ales în sporturile de echipă, face întotdeauna ravagii. Au ieșit la iveală nemulțumiri mai vechi, jucătorii reclamînd o anumite severitate din partea antrenorului Sofir, Gîrleanu aducîndu-și aminte că ar fi trebuit să primească banderola de căpitan, Vrîncuț, Mina și Ionescu (întîndu-i isonul, așa cum nu s-ar fi putut întîmpla pe vremea fostului căpitan de

apel) și 3-1 cu Venezuela într-un meci care nu mai conta, în grupa preliminară, apoi 3-0 cu Irak, Libia și Chile, echipe de mîna a treia, dar 0-3 cu S.U.A. și 2-3 cu Italia, urmate de 3-2 cu Franța, în meciul pentru locurile 15-16... Trebuie să precizăm că în Argentina am aliniat o echipă fină, de la care se aștepta (însă aprecierile, optimismul federației s-a dovedit fără nici o bază) să reînnoiască succesele precedente ale voleiului românesc, între care amintim bronzul olimpic și cîștigarea turneului Universiadei '81. Obiectivele de performanță stabilite au fost deci mult umflate față de valoarea reală a echipei, din care lipseau acum Oros, Dumănoiu, Pop și Enescu, iar lucrul a-

Ajunul mării confruntări cu Franța

Iată-ne iar în toilul pregătirilor pentru participarea noastră în cadrul noii ediții a Campionatului european de rugby, dotat cu Cupa F.I.R.A. ! Sortii au hotărât ca prima confruntare să aibă loc duminică, 31 octombrie, la București, în compania selecționatelor Franței, joc tradițional care pînă acum a constituit meciul „cheie” în stabilirea supremației europene rugbystice. Selecționata noastră a invins (cu citva timp în urmă) puternica echipă irlandeză Munster (19-8), după ce Selecționata de Sud invinsese la Constanța aceeași echipă aflată în turneu cu scorul mai categoric de 19-6. Aceste jocuri-test, ca și celelalte anterioare împotriva neozelandezilor, atestă lărgirea eadrelor de selecție, cu aportul tot mai evident al provinciei, precum și proliferarea calitativă în marea masă a echipierilor rugbysti, ceea ce este îndeosebi de îmbucurător. În cursul săptămîinii trecute, miercuri și sîmbătă, au avut loc îndirjite meciuri de trial între două formații echilibrate, alcătuite din „probabili” (echipament roșu) și „posibili” (echipament galben), pe același stadion, Giulești. La aceeași oră, 15, păstrîndu-se datele mării confruntări oficiale de duminică. S-au marcat, de fiecare partidă, multe esouri, lovături de pedeapsă și transformări, remarcîndu-se din rîndul înaintașilor: Dumitru, Murariu, Stoica, Enciu, Dărăban, Munteanu, Moț, Caragea, Marin Ionescu și veteranul Dinu Constantin, iar din linia de trei-sferturi : Alexandru, Vărzaru, Lungu, Holban, Fuicu, Aldea și Ion Vasile, corespunzător și ca mijloc de gramadă și ca fundaș. Regretăm absența nejustificată a lui Bucos și accidentările titularilor Paraschiv, Lungu, Borș, în speranța că unele dintre ele vor fi oportun remediable.

Problema uverturii nu pare deloc rezolvată prin Podărăscu și din păcate nici prin prestația lui Codoi. Opinii pentru experimentatul stelist Alexandru. Fundașul Florea are încă multe deficiențe în tehnica individuală (mai ales prinderea tardivă și defectuoasă a balonului din zbor). Voi mai sesiza absența repliajului aripilor și liniei a treia, pe fazele de atac cu fundașul, pericol mare la contraatac advers. Dealtfel, în privința formației de-

finite, antrenorul Theodor Rădulescu ne-a declarat „Unii din vechii titulari, accidentați mai grav sau mai ușor, ne ridică probleme. Trebuie să hotărîm pierul dreapta, să stabilim perechea mijlocașilor (Paraschiv fiind ușor accidentat) și a centrilor (unde ne interesează disponibilitatea lui Lungu). Meciul cu Franța marchează, ca întotdeauna, grila noastră valorică, punctul de fierbere. El constituie un riguros examen și pentru meciul de anul viitor cu Țara Galilor, care ne va vizita cu certitudine, în revanșă. Fi-rește, toți dorim victoria, spre satisfacția numeroșilor critici autentici ai rugbyului”.

Antrenorul federal Valeriu Irimescu ne precizează unele lucruri prețioase : „Considerăm jocul cu Franța nu numai ca pe un deschizător de nou campionat european, ci și ca deschizător de porți pentru o serie de jucători noi și mai tineri, alături de cei consacrați, spre a se asigura continuitatea eforturilor noastre. Ne mai așteptăm jocurile de rutină cu Maroc, R.F.G. și cele foarte dificile cu Italia și îndeosebi U.R.S.S. De asemenea, privim

cu atenție în perspectivă jocurile cu Zimbabwe și Țara Galilor, noi fiind gazde, și reînnoitul joc cu Franța, în deplasare. Francezii vin acum cu o echipă bine pusă la punct, pregătindu-se totodată pentru întîmpinarea turneului Argentinei în Franța și pentru Turneul celor cinci națiuni. Remarcăm că din formația Franței fac parte Blanco, Dintrans și Joinel, cîștigători unanimi, în ordinea numărării, ai Oscarului „Gheata de aur”, „Gheata de argint” și „de bronz”, iar toți componenții naționali se află în clasamentul primilor 20 din cei 200 000 jucători selecționați. Sperăm, totuși, ca echipa noastră să abordeze cu aplomb acest derby, practicînd un joc complet și mobil, cu bună circulație a balonului, mai ales în atac. Ne exprimăm încrederea în potențialul nostru”. Este ceea ce dorim și noi, din toată inima, avînd datorită patriotică de a ne încuraja echipa cu patos, într-un spirit de entuziasă sportivitate : Hai, România !

TUDOR GEORGE

Scrisoare către cei care iubesc jocul de rugby

Deci lotul se pregătește de multă vreme, e gata de luptă, nerăbdător să-și înfrunte adversarul. Tocmai grăia aceasta deosebită pentru un meci ar trebui să ne îngrijoreze. Prea mult timp așteptăm o singură confruntare de amploare, de semnificație, cu miză, iar așteptarea aceasta încordată ne poate altera simțurile, inflămînd imaginația și ne poate subrezi voința și stăpînirea de sine — pentru că va fi un meci dificil, epuizant. Desigur, primii amenințați sînt cei care vor purta culorile naționale. Echipa Franței e puternică, vicleană, cu fantezie ; jocul ei, uneori, se desfășoară în zonele limitate ale regulamentului. Dar, oricît de grea și de importantă ar fi confruntarea, ea va trebui să rămînă întrecere sportivă, luptă sportivă. Cu acest meci nu se sfîrșește lumea ! Victoria, cu orice chip, nu poate fi decît în detrimentul spiritului jocului, ale cărui reguli complexe și severe cer în primul rînd o pregătire și o atitudine

morală.

Prezenta scrisoare e de fapt un apel către toți cei care au cunoscut cîndva și au înțeles ce poate însemna fascinantă confruntare de calități volitive, fizice, intelectuale ale celor care își dispută capriciosul balon oval.

Ar fi normal să găsim comodități, ta-bieturi, scepticism s.ă., pentru ca la ora cînd se vor întona cele două imnuri purtătorii frunzei de stejar să simtă căldura inimilor noastre, puterea voințelor și speranțelor adunate într-un mesaj de încredere, gest de investitură cu nobila misiune de a ne reprezenta cu tot ce avem mai bun, într-o dreaptă și grea confruntare. (Noblesse oblige, ar confirma francezii).

Să fim cu adevărat lingă ei, ajutîndu-i moral și în eventualele clipe grele. Indiferent de rezultat, echipa noastră, rugby-ul românesc trebuie și poate să-și reafirme valoarea dobîndită printr-o muncă infernală, tenace, de ani, de decenii. Ce ar putea însemna, și pentru cine, tribunele ocupate de spectatori binevoitori care nu înțeleg ce se întîmplă pe teren, nu pricep de ce și pentru cine fluieră arbitrul ?

E o datorie, cred, să fim acolo, prezenți, dacă într-adevăr înțelegem și iubim acest sport...

LUCIAN HANU

Spune-ne, Mircea Lucescu..:

Două dintre scrisorile adresate în această săptămîină lui Mircea Lucescu, director tehnic al F.R.F. și antrenor al echipei naționale (e vorba despre cele semnate de cititorii Gheorghe Fodor din Tg. Mureș și Ion Purcărea din Buzău) cuprind o întrebare comună, pe care o considerăm binevenită după meciul Corvinul—F.C. Sarajevo :

— CE NE PUTEȚI SPUNE DESPRE RATAREA LUI KLEIN ?

— Imi suride ideea de a discuta, în general, despre ratări, dar mai puțin despre o anumită ratare, din care să facem o adevărată tragedie. Mai rău decît i s-a întîmplat lui Klein, e drept, greu se poate imagina. La 5—2 jocul ar fi fost probabil încheiat, iar calificarea de asemenea. În fotbal, cum se spune, marile ratări se întorc întotdeauna împotriva ta, așa cum dealtfel s-a întîmplat și la Hunedoara. Dar nu pot fi prea supărat pe „Mișă” Klein, decît în măsura în care nu e suficient de preocupat pentru perfecționarea mijloacelor sale tehnice. Ratarea e, în fapt, un element tehnic, legat de disponibilitatea jucătorului de a rezolva o anumită fază de joc, iar lucrul acesta nu se

poate schimba de pe o zi pe alta. Mult mai supărat sînt în cazul unor nerespectări flagrante ale sarcinilor de joc, atunci cînd gîndirea jucătorilor este anapoda, arătînd că au uitat totul de la cabină pînă la teren. După meciul cu Sarajevo aproape că nici nu m-am mai gîndit la ratarea lui Klein, eram prea marcat de greșeala întregii echipe de a se lăsa atît de descoperită în apărare, la un scor care ne convenea de minune. Oricum, cred că „Mișă” a fost ori prea sigur pe el, deconectîndu-se tocmai în momentul lovirii balonului, iar greșeala apare adeseori pe fondul de relaxare, ori nu se adaptase încă la „căldura” jocului, fiind neatent, nesigur. A lovit mingea cu piciorul drept, piciorul lui „slab”, iar lucrul acesta trebuie să-l pună cel mai mult pe gînduri. Trebuie să înțeleagă că numai prezența în echipa națională nu e suficientă pentru a te considera un jucător complet, că nu e nici o rușine să-ți perfecționezi mijloacele tehnice la orice vîrstă, inclusiv pe cele cu piciorul mai puțin bun.

Asemenea ratări sînt urmate mai întotdeauna de căderea individuală a jucătorului în cauză, marcat vizibil de nereușită atît în meciul respectiv, cit și mult după aceea. Vă mai amintîți ce a urmat după ratarea lui Constantin, la Tokio ? Poate ar fi fost util să-l scoatem din joc pe Klein după ratare, fiindcă Corvinul a jucat practic fără el în continuare, ba chiar poartă

vină și la golul al treilea înscris de jucătorii sîrbi. Un jucător cu mare experiență ar fi putut să-l încurajeze, în teren, să-l facă să-și revină, însă un asemenea jucător nu există la Corvinul. Mi-aduc aminte de o „gafă” similară, petrecută în meciul România — Cehoslovacia, cînd Răducanu i-a pasat unui jucător advers, care a egalat. M-am dus atunci la el, l-am luat în brațe și i-am spus : „Nu-i nimic, Rică, tot noi vom cîștiga !” Apoi a venit golul lui Dobrin, dar Răducanu spune că n-a mai știut nimic din ce s-a întîmplat pînă la sfîrșitul partidei, aflînd abia atunci cine a invins ! Sigur, la Hunedoara n-o să se uite multă vreme acea ratare, ani de zile o să i se aducă aminte lui Klein de ea, dar nici capul nu e cazul să i se taie ! Greșelile, oricît de mari, sînt omenești, iar fotbalul trebuie să rămînă la urma urmei un joc, o ratare nu trebuie să însemne o catastrofă. La „Mundialul” argentinian, acum 4 ani, un spaniol, Carasco parcă îl chema, a ratat în meciul cu Brazilia dintr-o situație și mai clară, de la un centru sau doi a tras pe lingă bară, iar asemenea exemple sînt foarte numeroase. Asta-i fotbalul, nu-i așa ? Klein a ratat, la prima minge pe care a atins-o de cînd a intrat în teren, victoria și poate calificarea Corvinului. M-aș bucura ca în primul rînd el să învețe ceva din asta. Și, ca s-o spunem și pe asta, iată că incredibilul, în fotbal, este posibil oricînd...

meni nu se îndoiește că Donose va fugi, totuși, faza fiind destul de periculoasă, nici chiar Donose însuși. Apare ca din oămint Cstică Ștefănescu aparîndu-l pe Donose în primul rînd împotriva lui Donose.

Întrebarea care mi s-a adresat cel mai adesea la întoarcere a fost : Cum a jucat Craiova ? Este și această întrebare o expresie a necunoașterii. Corect, ea ar trebui formulată astfel : Putea să joace și altfel ? Dar nici măcar filmul, într-o sală din București sau Craiova, n-ar putea da un răspuns autorizat și complet. Ar lipsi Dublinul cu tot ce înseamnă el viață, psihologic, economic, social, politic și pe care noi, cei ce-am fost acolo, n-am reușit să-l descriem nici în linii generale de vreme ce ne chinuim să-l întuim din perspectiva unui meci de fotbal. Ar însemna să ne prefacem că știm, nu că bănuim doar una sau citeva din cauzele pentru care Shamrock Rovers, înfruntînd riscurile catastrofei financiare și fără veleități continentale continuă să se înscrie an de an în Cupa UEFA, de ce spectatorii își aplaudă echipa invinsă ? Să creadă ei într-atît în menirea de spectacol a sportului, tocmai ei, lucrătorii onești și perseverenți ? Cert este că spectatorii care au plătit niște prețuri exorbitante ca să intre la meci au avut o seară agreabilă. Este și acesta un punct de vedere. Rămîne imaginea picioarelor lui Cămătaru, șiroid de sudoare, în minutul 15, la care ar trebui să precizăm temperatura aerului din acea noapte rece de octombrie la Dublin.

Orele meciului

(Urmare din pagina 24)

fața românilor), nu deslusec ce spune. E vacarm, pînă și Mircea Rădulescu (de felul lui reținut) s-a ridicat în picioare, în

partea de sus a tribunei (unde Domozină, spre a citi ce-a notat, tot aprinde o lanternă), nu-l înțeleg, dar deduc : un fel de „ți-am spus eu”.

Stăpînă pe joc, Craiova are momente superbe și e răsplătită cu aplauze la scena deschisă. Shamrock aruncă în luptă ultimele energii, dar e limpede că n-are scăpare : oaspeții sînt, la toate capitolele, mai buni. Tilihoi și Ștefănescu resping cu calm, Donose (excellent în tot meciul) „filtrează” mingea după minse. Ticleanu e omniprezent, iar Cămătaru și Crișan se desprind cu abilitate de adversarii direcți, semănînd panică în fața porții lui O'Neill. Nu mai incapa nici o îndoială : meciul e jucat, calificarea e jucată. Pînă și „the hoops” înțeleg asta și, cînd iese Balaci din teren (înlocuit cu Geolgiau în minutul 77), îl privesc cu respect pe lîniță, negrăbiți, pricepînd că totul s-a sfîrșit. Dă să intre și portarul Boldici, dar arbitrul îl onrește, ce-rîndu-i să-și schimbe tricoul, verde ca și cel al fotbalistilor lui Shamrock, cu diferența că pe piepturile irlandezilor scrie „Lifestyle”. Boldici moare de necaz, dar n-are alt tricou, drept pentru care Lung (foarte inspirat, dar cam nervos) va rămîne în teren pînă la sfîrșit. Nu rămîne însă Beldeanu care, în minutul 86, îi cedează locul lui Cîrțu. Antrenorul Oțet a răgușit de-a binelea, iar colegul Radu Urziceanu de la „Sportul” e multumit : a indicat o victorie la două goluri diferență și pronosticul său s-a adevărit.

Plecăm într-un tirziu de la stadion, după ce vom fi cîștigat nu doar un meci, ci infinit mai mult, simpatia și stima unui public (bilanț final 4219 spectatori, rețetă 10 332 de lire) care va păstra Craiovei, e sigur, o frumoasă amintire. Vorba ace-luiși Charlie Stuart : „de la Liverpool n-am mai întîlnit o echipă atît de puternică”. Iar Charlie Stuart, vă asigur, a vă-zut ceva fotbal la viața lui.

Cronica șoselei

Mai e nevoie de argumente ?

O Dacie 1300 ruptă în două. La rîndul lor, cele două părți ale autoturismului prezintă o imagine extrem de bizară. Una din portierele din față a aterizat exact peste roțile punții din spate. A doua ușă a planat vreo 20 de metri după care a rețezat ca un brici cițiva coceni de porumb. Jumătatea din fața a fostului autoturism s-a transformat într-o minge de tablă, cauciuc, bucăți din motor și bucăți, din trupurile pasagerilor autovehiculului. În jur un sac cu griu, curios, rămas intact, genți cu obiecte de îmbrăcăminte, sticle „Pinot gris”, dintre care una fără dop. În imediata apropiere a buteliei două pahare din plastic, frumos lustruite, parcă imbiind la o degustare. Și cînd te gîndești că tot acest dezastru a fost săvîrșit, după calculele specialiștilor, doar în 4—5 secunde. Salcimul care a sectionat mașina a fost pus la grea încercare. De obicei, datorită durității și elasticității lor, ei rezistă cu brio chiar și coliziunilor cu mașini mai puternice. De data aceasta, izbitura extrem de violentă a autovehiculului, care rula cu cel puțin 120 km pe oră, a redus considerabil diametrul pomului, lăsînd urme adînci în carnea sa. Și mai trebuie nu mai mult de 5—6 lovături de topor să fie doborît. De fapt, pomii de pe marginea șoselelor au anual pe „conștiință” cel puțin 250—300 de oameni decedați (șoferi și pasageri) și cam 500—600 de răniți grav. Înțeleg că de vină sînt cei care conduc, de parcă ar vrea cu tot dinadinsul să ajungă pe lumea cealaltă.

Mașina a condus-o un ospătar. În ultimii 2 ani, omul a schimbat peste 10 locuri de muncă. Mergea pe scară în sus : ospătar, barman, șef de sală, șef de unitate, apoi cobora scărișica, după care iar o urca. Considerat de întreaga familie drept un înresponsabil. De ce ? În principal din două motive. În primul rînd pentru că, diabetic în ultimul grad, bea de rupea pămîntul și minca în cantități industriale, exact ce îi interzicea doctorul. „Uite, de trei ani, de cînd mîncîm ce-mi pofteste inima și nu mă mai duc la control, mă simt excelent, iar de condus, conduc ca un pilot de formula unu”. Al doilea motiv, comportarea celui în cauză. De la stări normale, în cîteva secunde prezenta simptome de paranoic. Colegii de muncă, membrii de familie îl o-veau cu grijă, chiar din momentul cînd pe fruntea lui Fănică abia se distingeau primele semne ale taifunului. „Măi Fane — i-a zis odată fratele său — n-ar fi mai bine să predați tu carnetul. Batem în lemn, să nu pătești ceva într-un moment de criză, ca cel în care te afli acum. Se mai întîmplă dracului vreo nenorocire și doar stii că ținem la tine”. 6 cești pline cu cafea naturală i-au zburat în cap lui Fane. Căci de față era aproape întreaga familie. Nu i-a pasat lui Fane nici de perdeaua de 200 metri, nici de covorul abia adus de la Cîsnădie. „Să te înveți mînte pe viitor. Păi nu conduc mai bine beat, mă ! Ce crize vizezi că am ? Ati organizat un complot împotriva mea și creștii că ține !” A luat apoi la încercare rezistența bibelourilor chinezești, a portelărilor, a paharelor de bere etc. Toată casa s-a umplut de cioburi. În jurul lui Fane s-a produs vid. Toți au zbughit-o afară.

A doua zi trebuiau să sărbătorească nașterea unui copil în îndulul Ialomița. Dimineață, la volan, s-a scîrbit proprietarul mașinii. „Tu crezi că îmi dau eu viața pe mina ta ? Tu ai 20 000 de km rulați și eu 60 de mil. Ia treci în dreapta tatălui”. Omul a rămas perplex. Bine Fane, dar eu nu-s un ageamiu”. „Asta ce-i drept nu, dar mai ai multe de învățat. Să fii numai ochi și urechi la mine”. Omul, resemnat, a trecut pe locul din dreapta. În spate au luat loc soția lui Fane și Jenica, nevasta proprietarului. „Tovarășe locotenent, am mers în urma lor de la Sibesti pînă la locul accidentului — avea să declare șoferul unei Skodite, N-am văzut un asemenea nebul în viața mea. Gîndeam că vrea să se sinucidă. Numai depășiri pe muchie de cuțit, frînări de lăsa pe asfalt cîte un milimetru de cauciuc. Deschidea geamul și înjura tot timpul pe cei care, după părerea lui, făceau greșeli”.

„Cum m-am ținut după el ?”

„Păi cu aglomeratia de pe șosea, care îl bloca mereu în spatele cărușelor și tractoarelor, îl ajungeam una-două. Cînd am ajuns la locul accidentului mi-am pus mina la ochi. N-am văzut în viața mea asemenea „spectacol”. Sînt inginer auto. M-am interesat de caz. Cei trei pasageri au murit pe loc, iar el, la spital, seara. Cică a avut un moment de pierdere a cunoștințelor din cauza diabetului. Probabil în momentul respectiv, înăuntru-se pe volan, a apăsat puternic și „accelerație”.

Da, Iuliu Tufan, așa s-a întîmplat. Medicul l-au stabilit victimă o clicemie de 3,151 Anual, mor în accidente, cauzate de pierderea cunoștinței șoferilor ca urmare a infarctului și diabetului în forme grave, 200—250 de oameni. Recent s-a înregistrat un asemenea caz : un șofer face un infarct la volan. Datorită vitezei mici nu se întîmplă nimic. Este salvat și șoferul. Apoi mai face un infarct. Continuă să conducă pînd cînd, în urma unui al treilea infarct, pierde controlul volanului. Intră într-un pom. Își pierde viața șoferul și soția acestuia. El ? de ani, ea 33. Mai e nevoie de argumente pentru a opri acest masacru ?

VICTOR BEDA

Lumea în care trăim

„Noii săraci“

Lumea bogată își are propriii ei săraci. Este produsul unei societăți din care nu lipsesc inegalitățile ei, dimpotrivă, acele inegalități au tendința de a se accentua. Bogăția (unora) nu exclude sărăcia (altora). Cu cât bogății sînt mai bogați, săracii devin la rîndul lor, tot mai săraci.

Este o lege a vieții pe care evenimentele, în întreaga lor desfășurare o confirmă. Această polarizare are ca fundal nedreptatea socială și oricît s-ar discuta despre „drepturile omului“ sărăcia își păstrează și numele și conținutul. Adică înseamnă nefericire și suferință pentru o mare masă de oameni siliți să trăiască departe de nivelul atins de progresul țării lor.

Sărăcia are forme de exprimare diverse, multiple și chiar dacă unele aspecte exterioare s-au schimbat, ea rămîne, în esența ei, la fel de dramatică și tristă ca oricînd.

Statistica sărăciei este desigur dificil de întocmit. Victimele acestui flagel al capitalismului sînt identificabile în realități de cele mai variate naturi. Revista „U. S. News and World Report“ a publicat recent un reportaj în care apreciază că, în prezent, în Statele Unite s-a atins „cel mai înalt nivel al sărăciei din 1967 încoace“. Prestigioasa revistă americană consideră că 32 de milioane de americani, ceea ce reprezintă 14 la sută din totalul populației, fac parte din cei ce pot fi considerați săraci.

Există, bineînțeles, săracii „clasici“: bătrîni fără sprijin, văduve, orfani, oameni de culoare împinși la periferia vieții sociale, bolnavi, handicapați și lista ar putea să mai continue. Ei au fost și rămîn o expresie a unei lumi pentru care omnia nu reprezintă o carte de vizită. La acest capitol ar trebui să amintim că actuala administrație a S.U.A. a redus drastic cheltuielile de natură socială care, într-o formă sau alta, ameliorau condiția de viață a omului simplu aflat în nevoie. Numai asistența medicală s-a redus cu 40 la sută. O reducere resimțită dureros de către cei săraci.

Dar în afara acestor săraci, pe care am putea să-i denumim „clasici“, cei pe care îi cunoaștem din filme și din romane, cei care au populat destule reportaje tulburătoare, deci în afara acestora au apărut „noii săraci“. Cine sînt ei?

„U.S. News and World Report“ îi prezintă laconic: „sînt muncitori din industria constructoare de automobile sau de prelucrare a lemnului care și-au pierdut locul de muncă în urma închiderii întreprinderilor lor“. Sînt, adică, proaspeții șomeri. Oameni care, ne asigură aceeași revistă americană, nu prea au avut de-a face cu lipsurile și care dintr-o dată s-au văzut lipsiți de perspectivă.

„Noii șomeri“ sînt numeroși. În prezent S.U.A. numără 11,3 milioane de oameni fără locuri de muncă. Aceasta înseamnă

10,1 la sută din forța de muncă activă a țării. Aceasta înseamnă nivelul cel mai ridicat al șomajului din ultimii 40 de ani. Chiar reprezentanții Administrației de la Washington vorbesc despre această situație ca despre „o adevărată tragedie“.

Apropierea alegerilor pentru Congresul american face ca această temă să domine actualitatea politică. Echipa Reagan încearcă, în primul rînd, să arunce vina asupra Administrației Carter. Apoi, republicanii, care practică o politică economică ale cărei efecte se văd și în creșterea șomajului, dau repezate asigurări că „relansarea economică este foarte aproape“. Au spus-o cînd s-au instalat la Casa Albă, au spus-o la bilanțul de o sută de zile de guvernare, au spus-o după 6 luni, au spus-o după un an.

Și totuși, relansarea care de luni și luni de zile este „foarte aproape“ întîrzie să se ivească. În schimb, șomajul se mărește, afectează noi categorii de americani, amplifică rîndurile săracilor. Chiar oficialități au recunoscut că pentru a 12-a oară în ultimele 14 luni, producția industrială a Statelor Unite a scăzut iarăși, în septembrie. Regresul industrial se traduce în falimente (16 000 numai din ianuarie pînă în august 1982), falimentele în concedieri, iar concedierile afectează în special pe cetățenii de culoare (20,2% din șomeri), pe tineri (23,7%), și pe muncitorii de origine latino-americană (14,6%).

„Noii săraci“, ca și cei vechi, sînt mai puțin interesați de jocul dobinzilor, de salturile bursei, de performanțele dolarului, de disputele asupra politicii economice. Pentru ei totul se reduce la pierderea locurilor de muncă, ceea ce înseamnă o sărăcie mai cruntă decît oricînd, mai ales pentru aceia ce nu au o pregătire profesională corespunzătoare cerințelor momentului.

Deznădejdea îi însoțește pe săraci, afirma un delegat din Chicago la Congresul Asociației naționale pentru propășirea populației de culoare.

Sărăcie și deznădejde...

În cea mai bogată țară a lumii bogate, 32 milioane de americani trăiesc sub auspiciile nefericirii.

Este, într-adevăr, așa cum s-a recunoscut la Washington, „o adevărată tragedie“.

O tragedie ce nu poate fi despărțită de natura societății care a generat-o.

O tragedie care arată că pentru 32 de milioane de americani, dintre toate „drepturile omului“ ei l-au obținut doar pe cel la... sărăcie.

Un „drept“ de neînviat.

AI. PINTEA

Mondo umano?

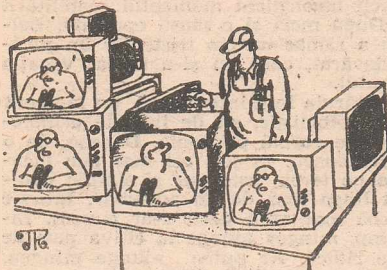
Falimentul și salvarea

Este meru comparat cu acel geniu al răului J. R. Ewing din cunoscutul serial „Dallas“, dar pînă să se ajungă aici încă din copilărie a fost subjugat de mașini. La 27 de ani, devenit inginer, este angajat de constructorul de automobile „Packard“ și preia conducerea foarte repede a secției de cercetare și dezvoltare a întreprinderii. Dar, cu o clipă mai devreme, își dă seama că „Packard“ n-are viitor și se angajează la „General Motors“ unde va fi, la nici 41 de ani, cel mai tânăr director general răspunzînd de secția „Pontiac“. Cum, într-un deceniu, s-au dublat mașinile „Pontiac“ vindute, el preia conducerea secției „Chevrolet“ ce cunoaște serioase dificultăți și, se spune, aceasta a îngreunat o redresare spectaculoasă. Avansează firesc ca vicepreședinte la „General Motors“ însă, spre surprinderea multora, demisionează în 1973, după nici un an de la numire. El va susține că din plictiseală, în timp ce adversarii cred că a făcut așa ceva înaintea prevăzutei sale demiteri.

Îmbrăcat la o vestită casă de modă — e vorba de Gucci — are un stil de viață deloc agreat de membrii mai vîrstnici ai oligarhiei americane pe care îl șochează mereu frecventul staruri de cinema precum Frank Sinatra sau, de ce nu? Candice Bergen. A divorțat în două rînduri și, de fiecare dată, s-a recăsătorit cu manechine, de două ori mai tinere decît el. I. fine, pentru ca fișa aceasta personală să fie cit mai revelatoare trebuie să adăugăm că posedă un parc de mașini numărînd exact 25 de tipuri pe care le folosește în funcție de timp, partenera de deplasare, culoarea îmbrăcămintei sale, locul de destinație etc., etc. Una peste alta, îi place să stîdeze structurile tradiționale ale acestei oligarhii și așa se explică faptul că în 1975 anunță că vrea să demonstreze gigantul automobilului cum se face o adevărată mașină. Știrea nu-i surprinde pe giganti dar, într-un fel, ei își manifestă indiferența față de concurența lui. Cum va fi în timp? Să nu anticipăm. Creează „De Lorean Motor Company“, în anii 1977-1978, și lansează mașina „DMC“ sport cu două locuri, cu caroserie inoxidabilă și ale cărei portiere se deschid vertical, ca și „aripile păsărilor“. Costă 25 000 dolari bucata, se vînd greu și nu 20 000 pe an, cum scontă producătorul lor. Fabrica a fost înființată la Belfast, statul britanic furnizînd 80 milioane lire sterline, în parte rambursabile pentru că era vorba de o întreprindere dintr-o provincie puternic afectată de șomaj. Avea 2 600 de salariați. Anul trecut, „DMC“ concediasse aproape tot personalul, lăsînd pe drumuri circa 2 000 de oameni, ea fiind plasată sub controlul a două sindicate, în speranța că patronul va găsi fonduri necesare pentru relansare. Din cînd în cînd el telexa că oameni de afaceri americani ar investi în „DMC“ cu condiția să nu fie cunoscuți. Săptămîna trecută, John Zaccharie de Lorean a fost arestat la Los Angeles nu pentru acest faliment industrial ci pentru că purta 100 kg de cocaină într-o valiză, valorînd 24 milioane dolari. F.B.I.-ul îl urmărea de patru luni. Prin trafic de droguri voia de Lorean să se salveze de la faliment, iar presa engleză, care îl compară cu „J.R.“, vorbește de o afacere politică, de „un vis nesăbuit ce a durat din prima pînă-n ultima zi“. Falimentul „DMC“ înseamnă datorii de 100 milioane lire sterline din care 10 milioane furnizate de „Renault“, iar proaspătul traficant de cocaină, drogul bogățiilor, spre a se salva, va lăsa goale mai multă vreme apartamentul vast din New York, domeniul din New Jersey, și ferma din California. Sfirșit simbolic pentru un „J. R.“ din viața de toate zilele.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză



După „PANORAMA“ — Polonia

Pace, pace, pace!

Omenirea trăiește din plin o monstroasă aventură a cărei încheiere va coincide cu sfîrșitul civilizației terestre. Cine crede că un conflict „pe toate teatrele de operațiuni“ va fi altceva decît o dezarticulare a Terrei se înșală amarnic. Atacurile și ripostele nu vor mai avea nimic din caracterul măcelurilor convenționale înregistrate în ultimele milenii. Pe pămînt se va instala o stare de beligeranță totală, oazele de pace vor dispărea, inamicii se vor lovi năpraznic și complet, sistemul economic mondial se va prăbuși, sistemul ecologic se va năruși și el, războiul devenind un uriaș și fatal bulldozer care va rupe rădăcinile civilizației.

Dacă cea mai mare conflagrație militară la scară planetară, care a fost cel de-al doilea război mondial, a durat șase ani și a făcut 50 de milioane de victime, costînd omenirea peste 4 000 miliarde dolari, un nou război termonuclear are nevoie doar de cîteva zile pentru a rade definitiv de pe suprafața pămîntului întreaga civilizație umană.

Riscul unui sfîrșit precipitat al omenirii crește de la o zi la alta. „Arcul întins“ al tensiunii poate plesni brusc și ireparabil intrucît acumulările negative au un caracter permanent. Iată un citat semnificativ din „Scientific American“: „Creșterea militară a depășit limitele rațiunii, într-o lume a cărei suprafață nu se mărește deloc, forțele militare a căror putere fizică sporește permanent devin în perspectivă deosebit de periculoase. Fiecare pas făcut spre distrugeri potențiale și spre viteza ripostei a adăugat adevărate riscuri, riscul unei conduceri iraționale sau greșite sau al unei erori de ju-

decată. Așa demonstrează limpede istoria războiului. Arcul a devenit tot mai întins, cu fiecare deceniu. În realitate, cel mai mult costă nu miliardele irosite, ci escaladarea la nesfîrșit a tehnicii și complexitatea crescîndă a echilibrului fragil. Riscul este că arcul supraințins va plesni“.

În spatele acestui „arc“ o imensă masă umană, imense resurse materiale, valori științifice inestimabile se canalizează cu o rigoare a cinismului perfect, în direcția încordării sale la maximum. Să apelăm la statistici pe care oricine, de pe orice meridian le poate consulta: totalul persoanelor angrenate în activități militare se ridică la 100 000 000 persoane, dintre care 25 000 000 sînt înrolați, în prezent, pe plan mondial în forțele armate regulate — ofițeri și soldați din trupe terestre, marină, aviație, intențență etc. 10 milioane de persoane sînt angajate în forțe paramilitare, avînd funcții de calificare învecinate cu cele militare. 4 000 000 de civili sînt folosiți pe glob de către ministerele apărării. 50 000 000 de persoane contribuie prin munca lor, direct sau indirect, la satisfacerea cererii de bunuri și servicii militare. Petrolul utilizat în scopuri militare reprezintă circa 75 la sută din consumul mondial de energie. 500 000 este numărul oamenilor de știință și inginerilor folosiți în activitatea de cercetare-dezvoltare în domeniul militar, ceea ce are consecințe deosebit de grave pe plan economic și social. Pentru construirea și amplasarea a 200 de rachete balistice intercontinentale mobile se utilizează, potrivit estimărilor, 10 000 tone de aluminiu, 2 500 tone de crom, 150 tone titan, 24 tone beriliu, 890 000 tone oțel și 2,4 milioane tone ciment. În cursul ultimelor trei decenii, sectorului militar i-au fost alocate anual între 5 și 8 la sută din re-

sursele mondiale. Dacă creșterea anuală a cheltuielilor militare va fi de 3 la sută, totalul cheltuielilor militare la orizontul anului 2000 se va apropia de o mie de miliarde de dolari.

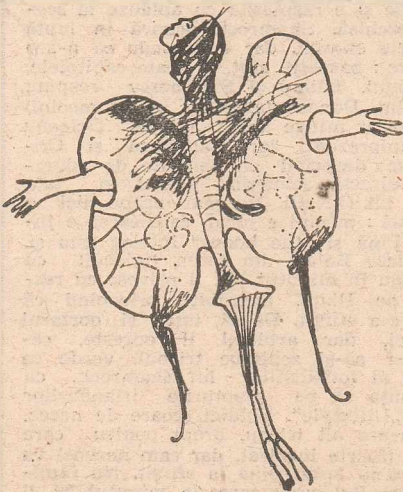
Golgota inarmărilor este credibilă în perspectiva îndelungată și minuțios demonstrată în perspectiva prezentului. Ravagiul produs de inarmări asupra condiției umane a devenit o temă banală. Iată un paradox singeros al contemporaneității, o realitate stupefiantă și îngrozitoare, un colosal semn de alarmă, cel mai teribil înregistrat de istorie: inarmările îndreptate omenirea spre preistorie. Încă înainte ca războiul să fie declanșat. Numai ceea ce se cheltuiește în 15 zile pentru inarmare ar fi suficient pentru a hrăni și adăposti în condiții omeneste populația întregii lumi pe timp de un an. Acum, cînd pe Terra sînt peste 800 de milioane de analfabeți, numărul cadrelor didactice din toate școlile lumii este aproximativ egal cu cel al soldaților din toate cazarmile de pe glob. Zguduitor e faptul că la ora actuală, cînd peste 570 de milioane de oameni mor din cauza malnutriției, iar alți 1,5 miliarde au acces redus sau deloc la serviciile medicale, pentru sănătatea fiilor Terrei se cheltuiesc abia 6 la sută din bugetele militare.

Singura rațiune a cursei inarmărilor este pofta de sfîrșitul pămîntului, ura deșănțată împotriva civilizației, trufia netrebnică față de oameni, mania de a dansa pe sîrmă cu planeta în brațe. Ar fi de ajuns ca toți oamenii de pe pămînt să ia hîrlețe în mîini și să mistuiască bunkerile pentru ca ciuma tehnologică a militarizării geografiei și cosmosului să devină o amintire de coșmar. Tot oamenii pot îngropa memoria radioactivă a viitorului...

RADU BUDEANU

Bolile aduc dolarul

Un studiu recent al Comisiei O.N.U. pentru corporațiile multinaționale arată, că 30 la sută din principalele companii mondiale controlează 75 la sută din piața produselor farmaceutice în America de Nord, 44 la sută în Europa occidentală, 56 la sută în America Latină și 40 la sută în Africa. Pentru nouă categorii de produse, cinci din firmele transnaționale asigură între 70 și 100 la sută din livrările mondiale. Lumea a treia, flămîndă și bolnavă, depinde de produsele farmaceutice străine în proporție de 70-80 la sută. Aici, cercetările în domeniul infecțiilor parazitare și maladiilor care fac milioane anual sînt insuficiente. Absența unor programe sanitare de vaccinare sistematică contribuie la izbucnirea periodică a unor grave epidemii. Subnutriția face medicamentele inoperante și, uneori, chiar periculoase. Oricît ar părea de nefiresc, de inuman, de această situație dramatică profită fără scrupule transnaționalele medicamentului. Speculara precarității stării de sănătate este considerată o practică economică precum multe altele. Considerentele umanitare n-au ce căuta în afaceri. Ca urmare, există un veritabil conflict între obiectivul guvernelor acestor țări — asigurarea populației cu medicamente adecvate, eficiente și la prețuri rezonabile — și scopurile urmărite de transnaționale — maximizarea profiturilor și expansiunea piețelor. Companiile sînt interesate să vîndă chiar și produse inutile, unele dăunătoare, ba mai mult, folosesc populațiile din



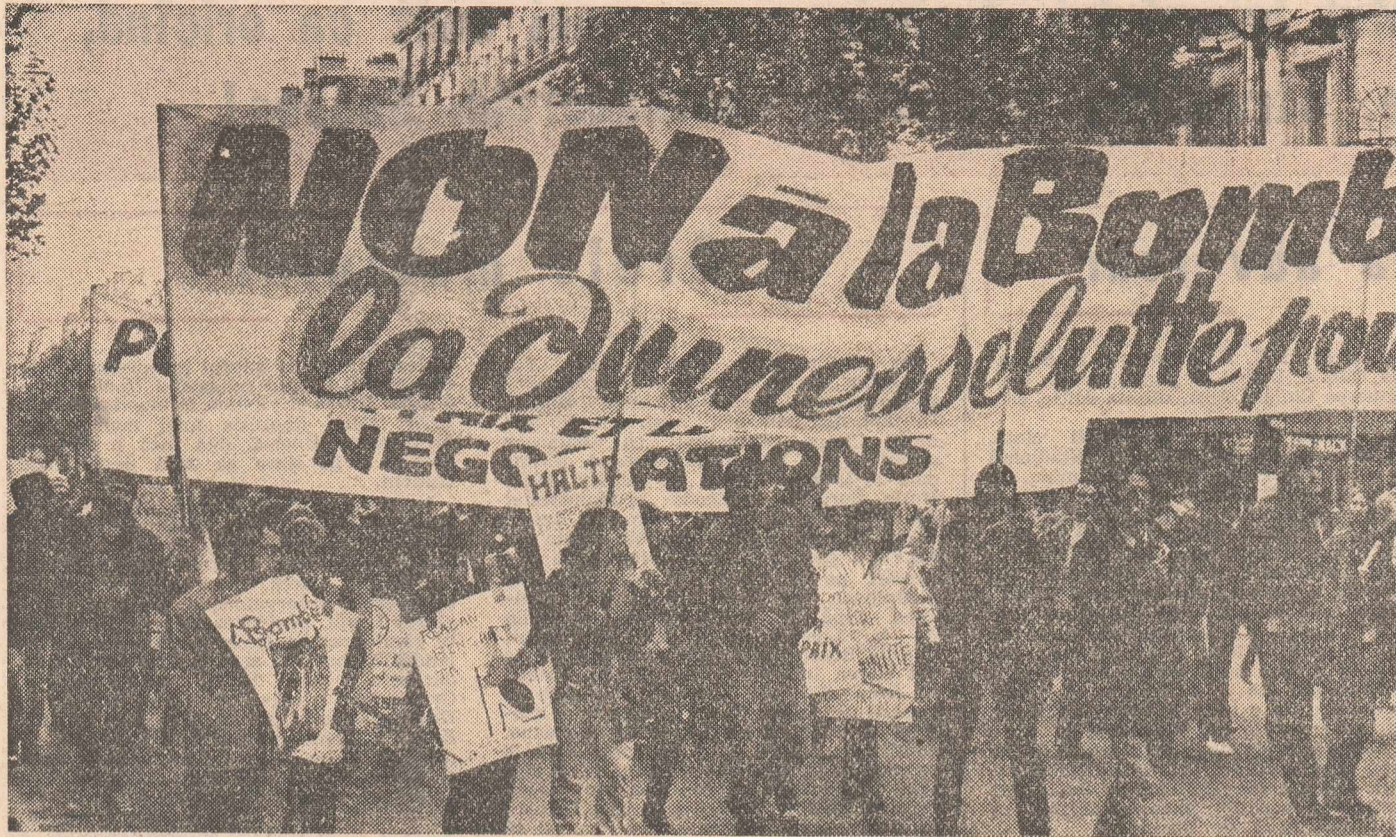
aceste țări drept cobai pentru experiențe. Un grup de experți britanici a studiat 2 241 din cele 3 000 de medicamente englezești destinate exportului în țările în curs de dezvoltare și a constatat că 35 la sută din aceste produse sînt ineficace, depășite sau chiar periculoase. Un studiu asemănător cu privire la 2 000 de produse efectuate de un grup de specialiști ai organizației americane „Food and Drug Administration“ care eliberează licențele de vânzare, sublinia că efectele terapeutice ale 60 la sută din aceste produse nu au fost verificate. O mare parte a acestora au fost retrase de pe piața americană, dar con-

tinuă să se vîndă în țările în curs de dezvoltare unde legislația cu privire la toxicitatea sau eficacitatea medicamentelor este rudimentară sau ineficientă. Produsul „Dithiazanin iodin“ a fost retras de mult de pe piața americană dar continuă să fie vîndut de grupul „Pfizer“ într-o serie de țări ale lumii a treia pe eticheta sa fiind trecută specificația, de-a dreptul cinică: „un produs care realizează un progres important în tratarea tipurilor cele mai răspîndite de infecții parazitare“. În plus, relevă revista „Jeune Afrique“ transnaționalele nu pierd nici un prilej pentru a spori prețurile medicamentelor exportate în lumea a treia. În Columbia prețurile unor medicamente au fost de cîteva ori mai mari față de cele practicate în țările dezvoltate în perioada anilor '70. În Argentina supraprețul a atins la antibiotice 650 la sută, la vitamine 730 la sută, iar la seruri 380 la sută.

Dacă există vreun domeniu care ar trebui să se afle la adăpost de speculații financiare, acela ar trebui să fie, desigur, ocrotirea sănătății oamenilor. Ar fi normal, potrivit principiilor unui elementar umanism. Ar fi firesc ca marile companii transnaționale să facă măcar un mic rabat la profit în condițiile în care numărul bolnavilor proliferază iar profiturile la fel. Din păcate, în loc să contribuie la îmbunătățirea situației sanitare a lumii a treia, transnaționalele, farmaceutice demonstrează că umanismul este doar o expresie fără sens în lumea profitului cu orice preț.

IOAN ROȘCA

Să ne gândim la toate acestea cind vorbim de drepturile omului!



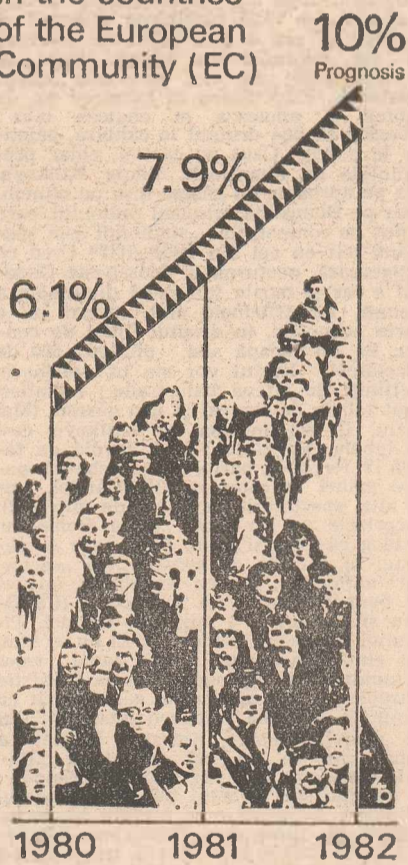
NU armelor de orice fel!

După cum a subliniat în repetate rânduri conducătorul partidului și statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pornind de la realitatea că în lume s-au acumulat uriașe cantități de arme, indeosebi nucleare, care pot distruge de câteva ori întreaga viață de pe planeta noastră, România militează cu hotărâre pentru încetarea cursei înarmărilor în întreaga lume, pentru trecerea urgentă la măsuri concrete de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară. În acest context, o importanță excepțională o are oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, retragerea și distrugerea celor existente. „Europa — a declarat președintele României — nu are nevoie de rachete de nici un fel; în general, nu are nevoie de arme nucleare! Trebuie să facem totul pentru o Europă fără arme nucleare, fără blocuri militare și fără baze militare străine”. Pentru a-și afirma cu tărie voința de pace, de oprire a cursei înarmărilor și realizare a dezarmării, în lume s-au desfășurat și continuă să se desfășoare ample manifestări, între care un larg și puternic ecou au stîrnit pe tot globul acțiunile desfășurate în România la sfîrșitul anului trecut. Fotografiile noastre înfățișează aspecte de la demonstrația care a avut loc în vara aceasta la Paris (stînga) și de la o acțiune pentru pace și dezarmare a tinerilor din Düsseldorf (jos). Pe pancarta arborată de tinerii vest-germani se poate citi: „Armamentul ucide și fără război”.

Alături de inflație și de creșterea costului vieții, fenomenul care afectează cel mai grav nivelul de trai al populației în țările occidentale este șomajul. În graficul alăturat, difuzat de agenția de presă ADN, este înfățișată creșterea ratei șomajului în țările C.E.E. (Pieței comune). În aceste țări sînt afectați de șomaj peste 11 milioane de cetățeni, reprezentînd în medie 9,6 la sută din populația aptă de muncă. Conform graficului, realizat pe baza statisticilor C.E.E., în ultimii doi ani șomajul a fost în permanentă creștere, sporind de la 6,1 în 1980 la 7,9 la sută în 1981, pentru ca în acest an să atingă 10 la sută (fotografia de sus). Referindu-se la același fenomen, revista americană „Time” se ocupă de șomajul în Statele Unite. Revista publică un grafic (fotografia de dreapta, jos) în care sînt reprezentate categoriile de salariați din industria S.U.A., cel mai grav afectate de șomaj și concedieri. Astfel, pe primul loc se situează muncitorii din construcții, ramură în care șomajul afectează peste 31 la sută din totalul angajaților. Urmează muncitorii din transporturi și sectoarele publice, unde șomajul este de peste 27 la sută, salariații din sectorul manufacturier, cu o rată de peste 25 la sută, funcționarii din instituții industriale de stat, afectați de șomaj în proporție de peste 22 la sută, lucrătorii din domeniul financiar și din domeniile serviciilor publice — peste 18 la sută și, în sfîrșit, muncitorii din domeniul comerțului cu o rată a șomajului de peste 10 la sută.

Unemployment Rate

in the countries of the European Community (EC)



„US News & World Report” despre:

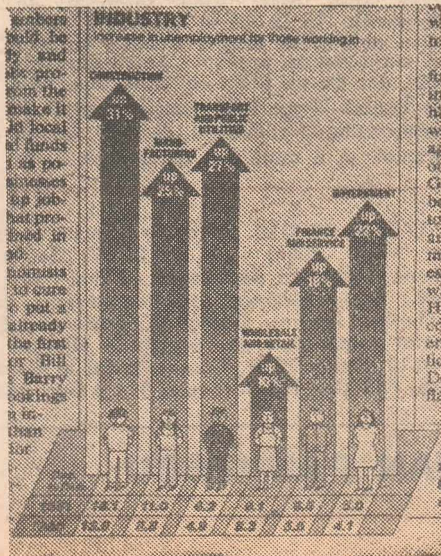
Soarta amară a imigranților

Problema imigranților a devenit anul acesta acută în majoritatea țărilor Europei occidentale, unde pînă nu de mult muncitorii străini erau bineveniți și găseau locuri de muncă. În prezent însă, creșterea în aceste țări a șomajului, a deficitului economic, a inflației, adîncirea procesului de recesiune au făcut ca „muncitorilor-oaspeți” să li se limiteze tot mai mult posibilitățile de a-și câștiga existența, de a găsi un loc de muncă. Revista americană „US News & World Report” dedică problemei imigranților din țările vest-europene un amplu articol, în care, printre altele, se arată că în aceste țări se înregistrează o ostilitate crescîndă față de muncitorii oaspeți, sloganuri precum „Străinilor, plecați acasă!” auzindu-se ori citindu-se tot mai des (fotografia de jos stînga). Într-adevăr, pentru a-i determina pe imigranți să se întoarcă în țările lor de origine, țările gazdă au luat o serie de măsuri. Astfel, Franța oferă alocații pentru repatriere, Olanda și Austria interzic recrutarea de noi muncitori imigranți, R.F. Germania cere companiilor naționale să specifice motivele pentru care doresc să angajeze străini etc. Potrivit unor statistici ale OIM și OCDE, în Europa occidentală sînt în prezent circa 15 milioane de imigranți plus soțiile și copiii lor. Pe baza acestor statistici a fost întocmită harta alăturată, care menționează numărul imigranților în opt țări vest-europene. În afara celor înregistrați oficial, Europa occidentală mai adăpostește aproximativ o jumătate de milion de imigranți someri, plus 1 milion de muncitori străini veniți ilegal. Toți aceștia o duc din ce în ce mai greu, fiind primii loviți de toate dificultățile, de toate măsurile care se iau. De aceea, cînd propaganda occidentală, vorbind de drepturile omului, face mare caz de dreptul la emigrare, opinia publică se întreabă pe bună dreptate: emigrare pentru ce? Pentru ca cei ce-și părăsesc țara să facă cele mai grele munci, să fie prost plătiți, să trăiască în mizerie, ca apoi să fie pur și simplu aruncați peste graniță? Fiindcă, după cum recunoaște chiar presa occidentală, aceasta este soarta care îi așteaptă în strălînătate pe emigranți.

Victime ale flagelului șomajului

- Revista americană „TIME” dezvăluie proporțiile șomajului în Statele Unite
- Ce relevă statisticile Organizației internaționale a muncii
- A zecea parte din populația activă din țările Comunității Economice Europene este afectată de șomaj

Flagelul șomajului în statele dezvoltate este o consecință a actualei configurații economice mondiale, cînd lumea este împărțită în țări sărace și țări bogate, iar populația acestora din urmă este împărțită în bogați și săraci. Oamenii lipsiți de posibilitatea de-a avea un loc de muncă, șomerii, sînt victime ale acestei stări de lucruri, care trebuie schimbată. „Este necesar — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — să unim eforturile tuturor popoarelor pentru o lume mai dreaptă și mai bună. Trebuie să facem totul pentru ca forțele anti-imperialiste, popoarele — care reprezintă principala forță a lumii contemporane — să acționeze în deplină unitate pentru a asigura pacea, respectarea dreptului suprem al omului la viață, la libertate, la existență, pentru dreptul națiunilor la bunăstare și fericire”.



Universitatea Craiova, cea mai bună echipă românească a ultimelor decenii, la începutul triumfului. Trebuie acum, mai mult ca oricând, seriozitate, strategie, pregătire multilaterală. Succes!

Necunoscutul ca adversar

La ctajul omnibusului, fata de pe scaunul dinaintea noastră citește un text în limba franceză. Da, în Irlanda se vorbește destul de mult limba franceză. A auzit de România, dar pistruii de pe nasul cirm se colorează violent fiindcă, desigur, se așteaptă la o nouă întrebare. Capitala României? Capitala României e... Nu, nu știe. Textul în limba franceză se intitulează „Biroul de căsătorii”. Învață la un colegiu special și la prima stație trebuie să coboară. La întoarcerea în țară vom fi întrebați, în glumă, dacă n-am găsit nici o bombă în camera de hotel. Gluma conține în ea o greșală geografică și una social-politică: bombele explodează în Belfast, capitala Irlandei de Nord. La Dublin, capitala Republicii Irlanda, am întâlnit un singur polițist, temperatura medie, larna, este de plus 7 grade, și locuitorii care nu beneficiază de peluze cu gazon în fața caselor dispun în exclusivitate de un parc în centrul orașului.

La sosire am traversat un aeroport complet gol. Afară, în parcare, staționa o mare de autoturisme. Orașul poate fi strădăut de la un cap la altul într-o jumătate de oră cu mașina, cel mai mare hotel are șase etaje, locuințele depășesc rar două nivele, dar populația a atins recent un milion. Și eroare, meciul n-a fost amintit cu o zi din pricina televiziunii meciului de către B.B.C. dintre Bayern München și Tottenham, ci a faptului că în acea zi, la Dublin, era zi de salariu. Dealtfel, meciul nici nu a fost transmis în direct.

Universitatea Craiova este privită aici ca o mare campioană, dar nu prin prisma rezultatelor, ci prin dioptrii specifice: Jucătorii români, scriu ziarele, au un venit de 600 lire lunar, aproximativ cât un ministru, membru al guvernului, conduc limuzine sumptuoase și locuiesc în apartamente de lux.

Shamrock trebuie să câștige acest meci. Cele 7 goluri înscrise la Reykjavik și acasă în retur i-au adus un deficit de 10.000 lire. Citeva sute de bilete vândute n-au reușit să acopere decît o parte neînsemnată din cheltuielile de deplasare. Se lansează un apel călduros către locuitorii orașului. Se propune un nou sistem de cointerensare a contribuabililor susținători ai echipei. Shamrock Rovers, o veche și statornică iubire irlandeză, își propune să redevină în acest campionat, după 12 ani, din nou campioană. Popul poartă numele Universității Craiova. (Un hop psihologic.) Al lui Balaci și chiar al doctorului Frinculescu, o „somită europeană” în materie. Nimic despre Irimescu, greșală fatală.

Cedăm cu bucurie în fața iluziei că începem să ne cunoaștem. Echipamentul în care apar la antrenament jucătorii noștri nu e de natură să trezească nici invidii și nici noi vigilente. Felul în care se prezintă tribunele, nouă ne amintește de echipa din Podul Iloaiei. Aston Villa a bătut la București. Ziaristii irlandezi zimbesc: „Luați exemplul nostru. Nu sperăm niciodată în victorie”.

Dar speră. Fără victorie, se poate trăi, fără indoială. Nu și fără speranța de a le obține. Shamrock este un exemplu. Al doilea exemplu este echipajul avionului care ne-a adus la Dublin. Florența ne pulverizase cu forțele ei centrifuge ascunse sub chipul generozității fastuoase. Dublin, cu organizarea sa pe metrul pătrat, cu căsuțele miniaturale din povești și sentimentul că nimic nu este interzis sau inabordabil, a adus la stadion, într-un suflet, pe marinarii români aflați în port. Cu o oră înaintea meciului sîntem la stadion mai mulți români decît spectatori irlandezi. Dacă am respecta calculul care a făcut din jucătorii Universității niște bogătași, un bilet de intrare ar costa între 80 și 300 de lei.

De fapt, nu mă gîndesc decît la Goeteborg. Și acolo cu un an în urmă, condiții identice cu acestea din Dublin ne făcuseră să sperăm în ascuns în victorie. Tribuna a doua seamănă cu un hambar. Cu excepția șopronului în care ne aflăm, (presa, oficialii și abonații), restul locurilor sînt în picioare. La fel ca și jucătorii de la I.F.K., băieții de la Shamrock au ieșit de la slujbele lor la unu și jumătate. Da, Goeteborgul a fost o lecție. Se joacă fotbal și la Real Madrid, și la Bayern Mün-

chen, și la I.F.K. Goeteborg, și la Shamrock Dublin, Fotbal de performanță. Cîștigătoarea Cupei UEFA, ultima ediție, este I.F.K. Goeteborg.

La tribuna a doua, spectatori cîntă. Mai sînt destule locuri libere. Stadionul are o capacitate de 15.000. Lingă mine, un ziarist irlandez îmi trece din petic de hirtie pe care a notat numărul spectatorilor plătorii: 4.200. Nu știu de ce o face. Hai, Craiova! Sînt marinarii noștri de la tribuna a doua. Stewardul avionului, Titu Dumitru, a cumpărat din oraș o zornăitoare. Cîntecul incetează. Să fie numai surpriza? Sigur ne aflăm într-un spațiu de viață specific, diferit, pe care nu-l cunoaștem și nici nu-l vom putea apropia în citeva ore. La peluza din stînga tribunei noastre, la o bară (pentru locurile în picioare, peluzele sînt prevăzute cu bare de sprijin), acolo unde stadioanele nu se ocupă decît arareori, apar două femei însoțite de un copil. Vor rămîne acolo pînă la sfîrșitul meciului, singure, tăcute, ca într-o caricatură de Sempé.

Dacă aș fi fotoreporter, aș fotografia picioarele lui Cămătaru venit la marginea terenului să primească mingea. Sînt leoaică de transpirație, ca ale unui boxer în repriza a 16-a. Singurul semn al luptei surde care se duce în teren. O luptă care nu devine aproape niciodată spectacol. O clipă, atunci cînd Irimescu pe post de fundaș, neștiut de nimeni, a intrat în atac și de la 25 de metri a trimis mingea ca o ghiulea în poarta adversă, atunci am crezut că meciul este jucat. Vizibil era mai ales faptul că echipa din Dublin se acomodează foarte greu cu jocul echipei noastre. Acum, Cămătaru, cu picioarele lui ude de sudoare, ne aducea primul semn al efortului extraordinar pe care echipa noastră îl cheltuia pentru ca ea însăși să se poată acomoda cu un adversar care o obliga la un joc pe care nu-l mai practicase.

Una din condițiile de acordare a vizei de intrare în Irlanda este aceasta: solicitatorul de viză să nu ceară, o dată intrat în țară, nici un fel de slujbă. Rata șomajului este una dintre cele mai ridicate din Europa. Băieții aceștia cu jambiere verzi, culoarea clubului Shamrock, nu joacă. Lucrează. Tăcuți, disciplinați, tenace, ambițioși, sirguincioși, nu fac artă, nici spectacol: lucrează. Așteptăm absurd ca ei să obosească după travaliul incredibil de la începutul meciului. Vor funcționa însă ca o mașinărie, egal, reluînd mereu aceleași operații, în același tempo, pînă la sfîrșitul meciului. Îmi dau seama de asta, surprins mai ales de reacțiile spectatorilor. Nu s-au ridicat în picioare (pentru că erau), nu s-au lamentat și n-au oftat la cele trei mari ratări care le puteau aduce tot atitea goluri. Rateuri firești ale unui mecanism în efort. S-au bucurat ca niște copii, erau și mulți copii, și au aplaudat frenetic ori de cite ori mecanismul funcționa ireproșabil, chiar dacă faza sfîrșea cu trimiterea mingii la portarul propriu. Asist stupefiat la o asemenea scenă în minutul 85 cînd condusă cu doi la zero echipa Shamrock era practic eliminată. A fost momentul care m-a emoționat și m-a îngîndurat deopotrivă. Ce normă morală și de conștiință alimentează forța de a putea sesiza în fața înfrîngerii lucrul bine făcut? Nu este oare aceasta forța regenerării psihice rapide? „Analizîndu-se greșeliile” după semieșecul din meciul cu Ungaria la București din preliminariile campionatului mondial de fotbal s-a pregătit de fapt eșecul total din meciul cu Elveția. Și mi-aduc aminte de o scenă dintr-un film de Jiri Menzel. Un saltimbanc pe sîrmă și mai mulți spectatori. Dintre ei se desprinde un individ; se apropie și strigă la saltimbanc: „Fii atent că nu prea ești sigur pe picioare! Dă-te jos de-acolo!” Saltimbancul își vede de meseria lui și continuă mersul pe sîrmă. „Hei, strigă omul. N-aiuzi ce-ți spun eu? Nebunule! Dă-te jos imediat! Nu vezi că te biții?”... Saltimbancul se prefăcă că nu aude. Exasperat de impasibilitatea saltimbancului, individul se duce la unul din stîlpii de susținere și începe să scuture cu

(Continuare în pagina 21)

NICOLAE CRISTACHE

Orele meciului

În drum spre stadion, îmi fac socoteala că nu știu mare lucru despre adversara de peste un ceas a Craiovei. De fapt, nici tehnicienii noștri nu știu mai mult. Cîteva generalități, că Shamrock a cîștigat de 10 ori campionatul, ultima oară în 1964, că echipa lui Johnny Giles (fosta glorie de la Leeds și Manchester United) joacă în forță și cam atît. Antrenorul Oțet și profesorul Roibu (de la I.E.F.S.), care avuseseră intenția de a-l urmări pe irlandez într-o partidă de campionat, au ratat plecarea în ultima clipă, negăsind bilete de avion de la Londra la Dublin. E drept, Charlie Stuart de la „The Irish Press” mi-a dat cîteva informații, dar nu s-a omorît cu firea. (Fac aici o paranteză spre a povesti că, miercuri seară, Stuart ne-a ajutat să aflăm, după o suită de telefoane, rezultatele meciurilor din țară. Ni le-a comunicat și, vîzîndu-ne mihiții, a clătinat înțelegerilor din cap și-a zis: „vești proaste, nu?” A mai tras o bere, o bere ca tăciunele, de 18 grade, și-a încercat să ne liniștească: „noi, irlandezii, ne-am obișnuit să primim astfel de vești din fotbal și tare mi-e teamă că, joi, voi o să beți de bucurie, iar eu de necaz. Jucătorii lui Shamrock ar fi fericiți să facă față celor care au eliminat pe Fiorentina. Ei s-ar mulțumi, sînt sigur, și cu un 0-0.”)

Ajunsem la stadion. El se cheamă Glenmalure Park, dar toată lumea îi zice Milltown, după numele cartierului în care e plasat. La 19.05 (întîlnirea urmează să înceapă la ora 19.45), Milltown continuă să fie cufundat în bezna. Doar la intrare arde un bec și acela chior. Doctorul Frinculescu se întoarce de la cabine și apelează la engleza mea: „roagă-l să dea drumul la căldură, băieților le e frig”. Caut pe careva, chiar președintele lui Shamrock, Louis Killkoyn, era pe aproape, nu găsesc însă pe nimeni, doar pe Domozină, trimisul radioului, care e pus pe comparații: „stadionul ăsta seamănă leit cu cel din Băilești!” Cred că exagereză, nocturna îe deosebeste. Gazonul e rar și moale (miercuri dimineața a plouat), iar tribunele sînt, numai pe o parte acoperite, în dreptul liniei de centru. Să tot încapă aici, gîndesc, 500 de spectatori. Restul vor sta în picioare, sprijiniți de citeva balustrade metalice. Caut tabela de marcaj și n-o găsesc. (Mai tirziu, îl voi întreba pe Killkoyn ce-i cu tabela. Va zîmbi: ce-i nevoie de tabelă!? Pe de-o parte, se marchează puține goluri în campionatul Irlandei, pe de alta, spectatorii au ținer de minte!). Surprizele se țin lanț: joacă Beldeanu. Înțeleg că Oțet și Ivan, lingă care se găsește, în calitate de consilier, și „secundul” naționalist, Mircea Rădulescu, au decis pentru formula cu 2 atacanți (Cămătaru și Crișan) și 4 mijlocași (Balaci, Țicleanu, Donose și Beldeanu). El nu se tem, dar sînt circumspect: paza bună trece primejdia rea. Craiovenii ies la încălzire (gazdele nu vor apărea pe gazon decît cu 5 minute înaintea începerii meciului), iar de vizavi, dinspre așa-zisa tribună a doua, răzbate un cor puternic: „Balaci, Ba-laci”. Mă voi lămuri repede: 25 de marinari români de pe pescadorul „Ciucaș”, sosiți cu o zi înainte în portul Dublin, au ținut să-i încurajeze compatrioții. E aproape 19.45, dar în tribune nu-s mai mult de 1.500 de spectatori. Killkoyn e verde; dacă nu vor veni măcar 5.000, va ieși în pierdere. Iar în pierdere, se lamentează, după partida cu Fram Reykjavik, am rămas dator cu 9.000 de lire. Giles însă, 41 de ani, păr complet alb, pare mai optimist: „dacă vom juca pe atac, n-ar fi exclus să cîștigăm”. Charlie Stuart notează, include carnetul și mă bate pe umăr: „da de unde!? O să vezi”. Îmi mai spune că Giles antrenează vara în Canada, pe Vancouver, iar toamna se frage spre casă, fiind interesat de Shamrock, în a cărui garnitură e titular, pe post de fundaș dreapta, fiul său cel mare. Acesta, anticipez, se va descurca bine, dar nu va arăta calitățile deosebite ale tatălui. N-are însă, dacă asta poate fi o circumstanță atenuantă, decît 20 de ani. Oricum, el e mult mai dotat decît John

Stiles (care îl va înlocui în minutul 70 pe Campbell). Băiatul celebrului Nobby (care a făcut furori și victime la mondialele din 1966) lăsînd impresia unei mediocrități fără curus. Uneori, lată încă o dovadă, așchia e în stare să sară departe de trunchi.

Începe meciul. Francezul Alain Delmer (de fel din Lille, va conduce corect și autoritar) dă să fluiera, dar Balaci i-l arată pe Gaynor, a cărui mină e prinsă într-o față, parcă de ghips. E nevoie de intervenția observatorului U.E.F.A., englezul Leafe, pentru ca Delmer să accepte rămînerea în teren a lui Gaynor. Irlandezii, conform așteptărilor, se reped, dar asta îi costă. După numai 5 minute, Crișan face o cursă pe stînga, pasează la Donose, acesta prelungeste spre Balaci, Balaci („talent extravaganț”, ca să reproduc din „The Irish Independent”) însă sare peste minge și Irimescu trimite o „ghiulea” la seminăltime, bătîndu-l pe portarul O'Neill (el și fundașul central Synnott fiind singurii internaționali A la zi în echipa din Dublin): 1-0. Marș de pe „Ciucaș” sînt în al nouălea ceas, tribuna (s-au adunat între timp vreo 4.000 de spectatori) aplaudă cu reținer. Dar aplaudă „The Hoops” (asa sînt aliniați jucătorii lui Shamrock) reiau atacurile și vor avea, prin Buckley (min. 30) și Clarke (min. 40), două imense ocazii de gol, realizate în fața unei echipe vădit stînjinită de stilul „om la om pe tot terenul” al adversarului. Un adversar altfel, ca tehnică, de nivelul unei bune divizionare B de la noi. Greșete (o singură dată) și Delmer, amîndîndu-l pe Lung pentru nerespectarea regulii „celor 4 pași”, la o fază la care portarul craiovean nu comisese nici o infracțiune. (Mai fac o paranteză. Înainte de meci, prin intermediul observatorului U.E.F.A., arbitru transmisese la cabina Universității că va fi foarte drastic în privința noii precizări a lui International Board. Vicepreședintele clubului craiovean, Corneliu Stroe, a preluat mesajul și i-a atras atenția lui Lung. Scriu toate acestea ca anecdotică intrucît, repet, în faza respectivă, Lung n-a greșit).

În pauză, ziaristii irlandezi ne-au asaltat cu tot felul de întrebări, vîzîndu-l mai ales pe Balaci. Unul din ei chiar a propus: „vă dăm 6 băieți de la Shamrock, la alegere, dați-ni-l pe Balaci”. Altul, No. Dunne parcă (veți fi de acord cu mine că e greu să reții nume cînd, într-o sală de 10 metri pe 5, se se inghesuie 40-50 de persoane), a fost și mai limpede: „de 10 ani n-am văzut un jucător atît de bun”. Infrîngerea, căci ce altceva mai putea să aștepte Shamrock, nu părea să-i fi intristat. Le făcuse, oricum, sete. Impresia generală? Craiova arată ca o echipă de talie europeană. Vorbele astea, spuse cu sinceritate, ne-au produs, firește, o deosebită plăcere. Încerc, din curiozitate, să mă strecoar la cabine, să mă aflu ce se cum. Un polițist impozant îmi barează drumul și-mi întinde o foaie de hirtie. Omul tot cere ceva, dar nu pricep nimic, el vorbind irlandeza (o limbă inrudită cu engleza precum franceza cu japoneza!), iar eu tot dînd să trec mai departe. Profesorul Stroe (culmea, unul din membrii echipajului charterului Tarom, care a transportat Universitatea la Dublin, purta același nume cu președintele clubului craiovean) mă salvează, explicîndu-mi că poliștul nu dorește, bietul de el, decît autografele jucătorilor noștri. Îi promit: „of course, of course”, dar nu-l voi mai întîlni. Am înțeles că doctorul Frinculescu l-a ajutat să-și ducă dorința la îndeplinire.

Repriza secundă demarează la fel, dar irlandezii nu mai au aplombul din primele 45 de minute. Craiova incheie rapid contururile: Balaci execută o suită de driblinguri, mingea se lovește de Synnott și sare la Crișan, acesta centrează scurt și tot Balaci trimite în plasă: 2-0. Tribuna scoate un „ooo” prelung și izbucnește într-un rîpot de aplauze. Stuart mă strigă (ziaristii irlandezi stau într-un alt loc, în

(Continuare în pagina 21)

OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I.D. Goia, Mihai Pelin) - 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Taria Radu) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) - 25 58; Secția reportaj, urgențe, cenzură, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Măneac, Constantin Dragomir, Sorin Postolache) - 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIE - 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cîțitorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU